

Eesti mee eratarbijate uuring 2010

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Uuringuülesanne, meetod ja valim.....	4
2. Vastajate sotsiaaldemograafiline profiil	6
3. Tarbimisharjumused	8
3.1 Tarbimistihedus	8
3.2 Tarbimiskogused	11
3.3 Tarbimispõhjused ja –juhud	13
3.4 Meetodete tarbimine	17
4. Ostukäitumine	20
4.1 Ostmisaeg ja kogus	20
4.2 Viimane ostmiskoht ja soovitatav ostmiskoht	22
4.3 Ostuhind	24
4.4 Olulised kriteeriumid mee ostmisel.....	24
5. Eelistused mee osas.....	26
5.1 Üldised eelistused mee osas.....	26
5.2 Eelistused erinevate mee aspektide osas	27
5.3 Suhtumine välismaisesse meesse ja eesti mee kättesaadavus	28
5.4 Suhtumine erinevate riikide importmeesse	29
6. Teadlikkus meest ja hoiakud mee suhtes	31
6.1 Üldine teadlikkus meest	31
6.2 Teadlikkus mee kristalliseerumisest	33
6.3 Eelarvamused eesti mee ja mesinike suhtes	36
7. Peamiste uuringutulemuste kokkuvõte.....	38
8. Järeldused ja soovitus eesti mesinikele edasiseks turundustegevuseks	41
LISA 1. Andmetabelid.....	44
LISA 2. Ankeet	95

Sissejuhatus

Käesolev aruanne on koostatud Socio Uuringukeskuse poolt ajavahemikus 08.09 – 17.09.2010 teostatud tarbijauuringu tulemuste põhjal. Kuna analoogne uuring on viidud läbi ka 2000. ja 2005. aastal, on enamikke tulemusi vaadeldud võrdluseks 5-10 möödunud aasta lõikes, andes ülevaate nii eestimaalaste meetarbimisest käesoleval aastal kui elanike tarbimiskäitumises ja hoiakutes aja jooksul toimunud muutustest. Seega on käesolev aruanne mõeldud ühe võimaliku alusena eesti mesinikele meelase turundustegevuse planeerimisel ja praktilise tegevuskava koostamisel, ent ühtlasi ka üldise teadmise loomiseks eesti meeturul toimuvast.

Uuringu tellijaks on Eesti Kutseliste Mesinike Ühing. Uuringu tellimist rahastasid Eesti Mesinike Liit omavahenditest ning Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA) "Turuarendustoetus 2010" raames.

Head lugemist!

1. Uuringuülesanne, meetod ja valim

Uuringu peamiseks eesmärgiks oli kaardistada Eesti elanike tarbimiskäitumine ja hoiakud mee suhtes. Püstitatud alaeesmärgid olid järgnevad:

1. kaardistada elanikkonna tarbimis- ja ostuharjumused ning eelistused mee alal;
2. kaardistada elanikkonna teadlikkus eesti meest ning hoiakud sellesse;
3. võrrelda tarbimiskäitumise ja teadlikkuse muutumist alates 2000. aastast ning
4. uuringu tulemustele tuginedes töötada välja soovitusel eesti mesinikele eesti mee paremaks turunduseks ning vajadusel Eesti elanike meelase teadlikkuse suurendamiseks.

Uuringu üldkogumi moodustavad Eesti Vabariigi elanikud vanuses 15-74 aastat. **Uurimismeetodiks** oli Interneti kaudu teostatav ankeetküsitlus, valimiga N=1000 inimest vanuses 15-74 eluaastat vastavalt Eesti elanikkonna proportsioonidele. **Valim** moodustati kasutades uuringukeskuse Internetipaneeli ning see oli esinduslik elanikkonna suhtes vanuse, soo, rahvuse ja elukoha lõikes. Valim leiti kvootvalimi printsiibil veebipaneeli liikmetest: antud vanuseklasside, rahvuse ning soo lõikes võeti iga maakonna puhul paneeli liikmete seast juhuvaliku teel välja uurimuses osalejad. Osalejatele saadeti nende poolt keskkonda registreeritud e-maili aadressile vastavasisuline kutse ning 4 päeva pärast korduskutse, kui vastaja ei olnud ankeeti veel jõudnud täita. Kvootide täituvust jälgis vastav arvutiprogramm ja kvoodi ületanud kategooriatesse kuuluvaid vastajaid enam ankeeti täitma ei suunatud. Valimi struktuuri kirjeldab tabel 1.

Tabel 1. Valimi struktuur vanuse, soo ja piirkondade lõikes (N)

	15 -20		21-30		31-40		41-50		51 – 74		
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	
Tallinn											
	15	15	30	30	27	29	24	29	41	62	302
Põhja-Eesti											
Harjumaa	6	5	9	8	10	8	9	9	13	16	93
Raplamaa	2	2	3	2	2	2	2	2	4	5	26
Järvamaa	2	2	3	2	2	2	2	3	4	5	27
Lõuna-Eesti											
Valgamaa	2	2	2	2	2	2	2	2	4	5	25
Võrumaa	2	2	3	2	2	2	3	3	4	5	28
Viljandimaa	3	3	4	4	3	3	3	4	6	8	41
Põlvamaa	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4	24
Tartumaa	6	6	12	13	10	11	8	9	14	20	109
Jõgevamaa	2	2	3	2	2	2	2	2	4	5	26
Lääne-Eesti											
Pärnumaa	4	4	6	6	5	6	6	6	9	13	65
Saaremaa	2	2	2	2	2	2	2	2	4	5	25
Hiiumaa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Läänemaa	1	1	2	2	2	2	2	2	3	4	21
Ida-Eesti											
Lääne-Viru	3	3	4	4	4	4	4	5	7	10	48
Ida-Viru	8	7	11	11	10	11	12	14	18	28	130
	61	59	97	93	86	89	84	95	140	196	

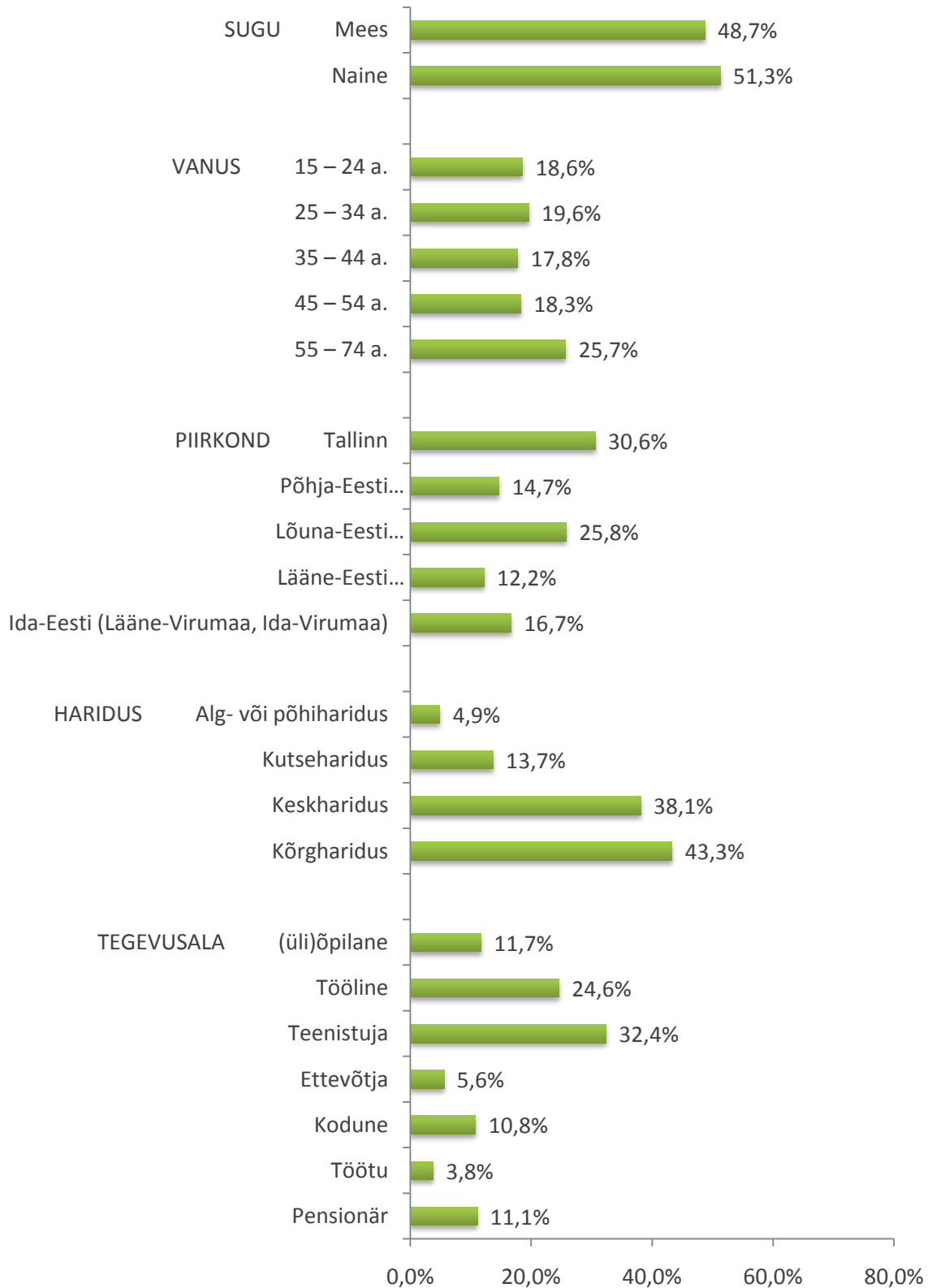
Intervjuud viidi läbi eesti ja vene keeles uuringu tellijate ja Socio Uuringukeskuse poolt koostatud struktureeritud ankeedi alusel.

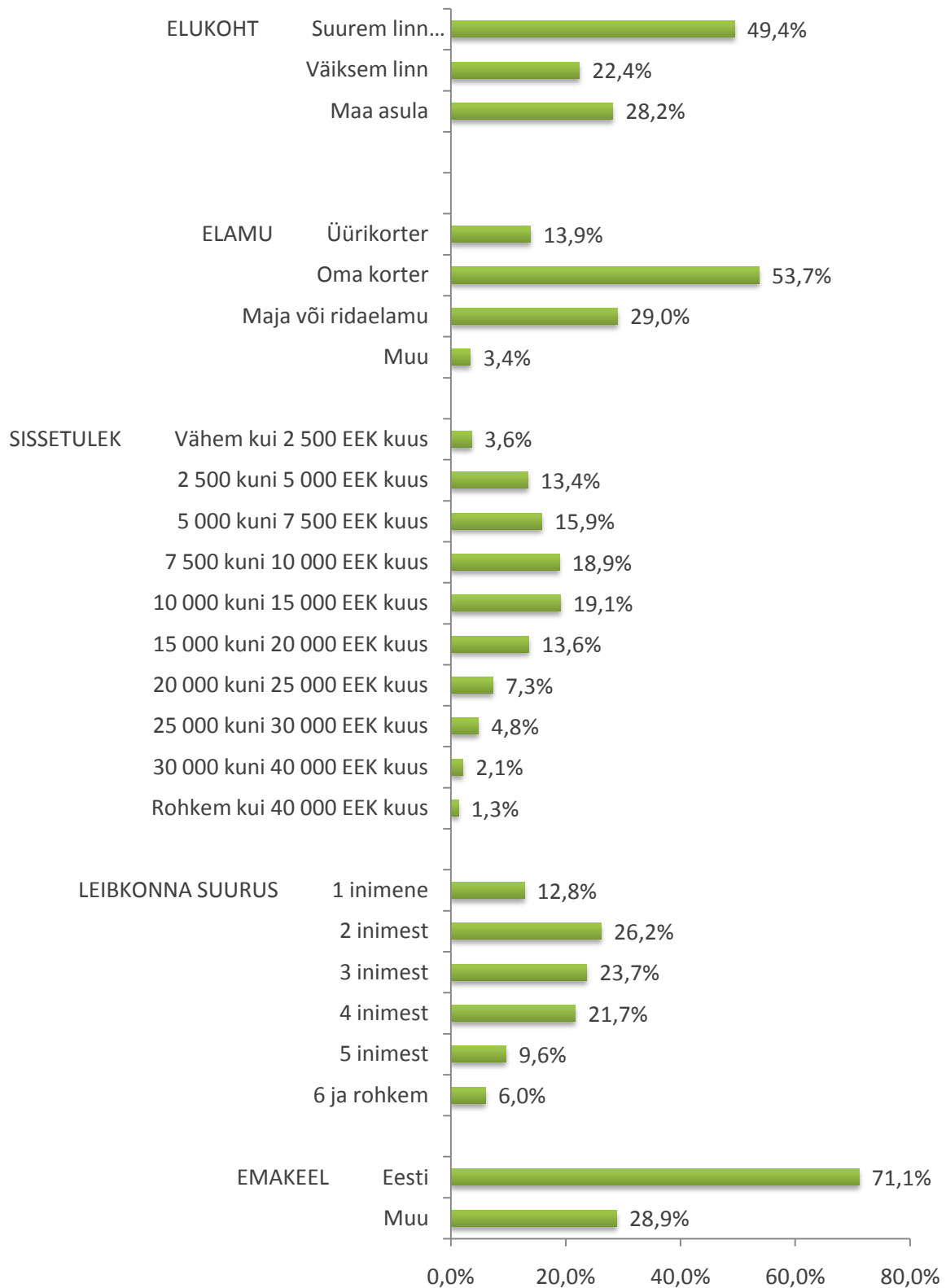
Käesolev uuringuaruanne koosneb uuringu taustast, põhitulemustest nii teksti kui joonistena ja tulemuste põhjal antud soovitud eesti mesinikele. Lisadena on toodud tabeljaotused põhiliste sotsiaaldemograafiliste tunnuste lõikes ning eestikeelne uuringu aluseks olev ankeet.

2. Vastajate sotsiaaldemograafiline profiil

Valimisse sattunud vastajate sotsiaaldemograafilisest taustast annab ülevaate tabel 2.

Tabel 2. Vastajate sotsiaaldemograafiline profiil (% , N=1000)

* Piirkonnad koosnevad järgnevatest maakondadest: Tallinn, Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamm, Järvamm), Lõuna-Eesti (Valgamm, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamm, Tartumaa, Jõgevamm), Lääne-Eesti (Pärnumaa, Läänemaa, saared), Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa).

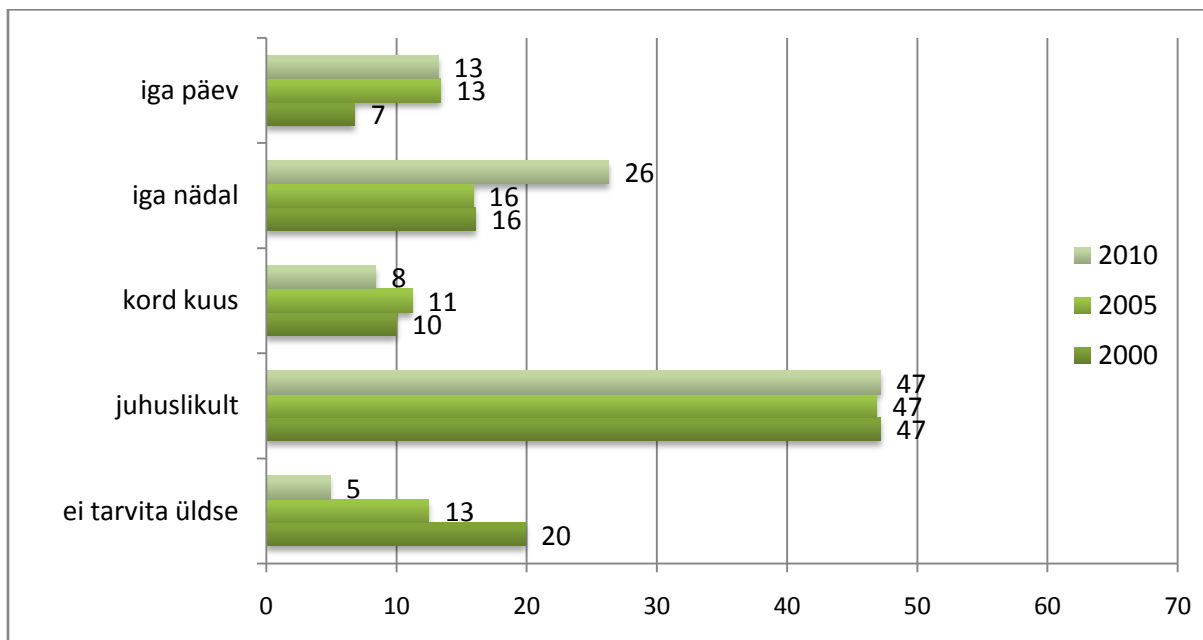
3. Tarbimisharjumused

Käesolev peatükk annab ülevaate eestimaalaste meetarbimise harjumusest neljas lõikes: meetarbimise tihedus ning tarbijate enda hinnang sellele, tarbitava mee kogus, meetarbimise põhjused ja tarbimisviisid. Peatüki lõpetab ülevaade erinevate meetoodete tuntuusest ning kasutamisest elanikkonnas.

3.1 Tarbimistihedus

2010. aastal tarbitakse mett peamiselt ilma kindla regulaarsuseta, juhuslikult (47% eestimaalastest, joonis 1). Samas on suur osakaal ka neid elanikke, kes kuuluvad sagedaste meetarbijate hulka - vähemalt korra nädalas kasutab mett 40% ning igapäevaselt 13% eestimaalastest. Võrreldes varasemate uuringuetappidega, on näha, et mee tarbimine on aastatega järk-järgult suurenenud: kui 2000. aastal ei tarbinud mett üldse viiendik Eesti elanikkonnast ning 2005. aastal 13%, siis 2010. aastaks on mittetarbijate hulk kahanenud 5%-ni.

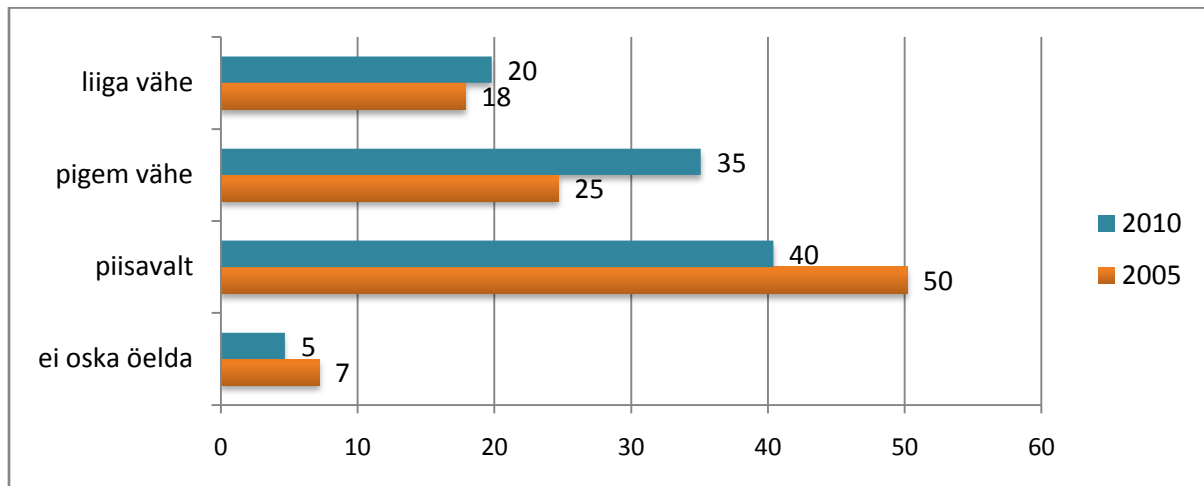
Uurides lähemalt meetarbijate tarbimistihedust selgub, et 2005. a tulemustega võrreldes on ligi 10% suurenenud mee iganädalane tarbimine, seda peamiselt kord kuus ning juhuslikult tarbijate arvelt. Igapäevases tarbimises muutusi toimunud ei ole.

Joonis 1. Mee tarbimistihedus (%)

Oma meetarbimist hindab piisavaks 40% elanikkonnast, sellest suurem osa (55%) tajub aga vajadust senisest suuremaks tarbimiseks (joonis 2). Viieks vastanutest hindab oma meetarbimist selgelt liiga väheseks.

Kuigi mee tarbimine on aastatega kasvanud, on ka suurenenud nende eestimaalaste hulk, kes hindavad oma meetarbimist ebapiisavaks. Võrreldes 2005. aastaga on kümnendiku võrra vähem neid inimesi, kes hindavad oma meetarbimist piisavaks ning samavõrra rohkem neid, kes leiavad, et nad tarbivad pigem vähe mett. Üheks põhjuseks selle rahulolematuse taga võib olla elanikkonna suurem teadlikkus mee kasulikkusest, ent ka teatud põhjustel (nt hinna tõttu) mee ebapiisav kättesaadavus.

Joonis 2. Hinnang iseenda meetarbimise sagedusele (%)

Põhjused vähese meetarbimise taga on üsna erinevad (joonis 3). Võrdselt sageli nimetati 4 põhjust: lihtsalt unustatakse mett osta või kasutada, ei meeldi mee maitse või ei tarvitata nii palju magusat, mee hind on liiga kallis ning harjumus kasutada mett vaid kindlatel juhtudel või viisidel. Lisaks leidis vastajaid, kelle jaoks on mee kättesaadavus halb või kel piirab meetarbimist mõni haigus. Alljärgnevalt mõned näited vabavastustest nende kategooriate raames:

- 1. Unustan mett osta või kasutada, pole kujunenud tugevat meesöömisharjumust.** *Lihtsalt unustan ära, et on olemas; Mesi alati kodus, aga ei tule meelde kapist välja võtta; Kuna meepurk pole silme all, siis juhuslikult märgates võtan lusikataie.; Olles teejooja, siis kasutan suhkurt, sest see on harjumus, kuigi võiks rohkem mett kasutada; Osaliselt oma lohaku, et ei ole ostnud ja eks ka hind.; Lihtsalt jääb kahe silma vahele! Ometi on purk laua peal ja ikka vahel võtan. Eriti nüüd, sügisel/talvel.; Ei ole kujunenud välja pidevat mee tarbimist; Ei oska öelda, pigem unustan või söön korraga pool purki; Ei ole saanud harjumuseks, kahjuks; Kapis on mett küllalt, aga lihtsalt meelde ei tule.*
- 2. Ei meeldi mee maitse või ei tarvita nii palju magusat.** *Mulle ei ole lapsest peale mesi maitсенud, ei teagi, miks.; Enamasti ta läheb kõvaks, siis enam ei meeldi.; Ei maitse tema tugev maitse; Mesi on minu jaoks liiga magus. Ma ei söö magusaid komme ka.; Ei armasta magusat.; Armastan üldse vähe magusat, mett kasutan tee magustamiseks või haiguse korral; Minu jaoks on mesi liiga magus, kui vahest on magusa isu, siis külma piima ja saiaga on väga hea. Muidugi panen ka tee sisse.; Kuna mulle ei maitse see. Olen harjunud suhkruga. Üks põhjuseid võib olla, et tarbisin seda väiksesena üpris rohkesti.; Ema kastis lutti mee sisse, kui väike olin. arvas, et on kasulik. Sellest saati ei talu mee maitset.*

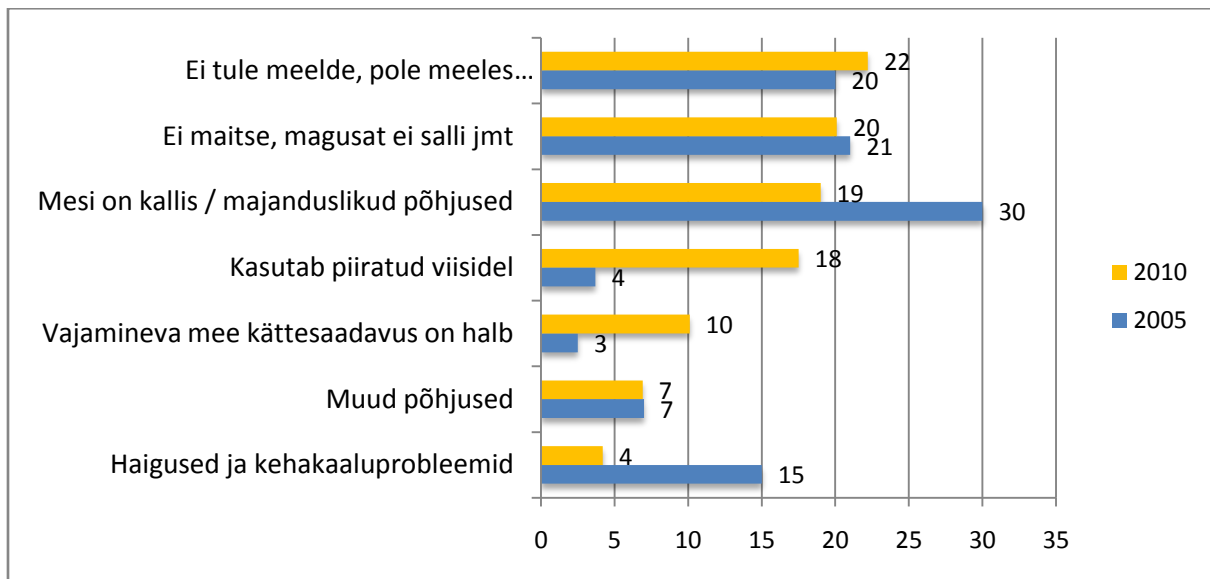
3. **Mee hind on liiga kallis.** *Hinna pärast ei ole võimalik nii palju osta kui vaja oleks; Suhteliselt kõrge hinna tõttu.; Rahapuudus ja mesi on kallis; Sest naturaalne mesi, mis on tervislik, on liiga kallis; Raha napib ja ei tea, kas ostes saan kvaliteetse mee; Pisut kallis et kogu aeg osta.; Mesi on kallis, olen pensionär, kes üksi kasvatab 2-te koolilast ja ei saa sellist luksust lubada; Olenevalt olukorrast...Mesi on kallis ja kui kuskilt seda ka soodsamalt saab, siis kasutan rohkem ravi eesmärgil.*

4. **Harjumus kasutada mett vaid kindlatel juhtudel või viisidel.** *Iga kord, kui teed teha, ei tule meelde, et võtta sahtlist mett ka. Ainult sel juhul, kui haige olla, siis tuleb meelde.; Sest tarvitan tavaliselt siis, kui haigeks jään; Tarvitan tavaliselt külmal ajal, tervise tugevdamiseks; Tarvitan siis, kui haigus kallal - pole tihti haige.; Joon teega siis, kui kurk on haige.; Suvel vähem, aga talvel on suurem teejoomise aeg ja siis pidevalt; Teen kooki, talvel panen tee sisse, teeb valusa kurgu pehmemaks.; Tarvitan siis, kui haige olen. Nii et ma pole haige, et seda kogu aeg kasutada.; Mett kasutan põhiliselt ainult tee joomisega, kuid teed juuakse põhiliselt külmade ilmadega. Muidu niisama ei tule mesi mõttessegi.*

5. **Vajamineva mee kättesaadavus on halb.** *Poes müüakse reeglina teisest maailma otsast pärit mett, mis on minu jaoks täiesti harjumatu maitse ja konsistentsiga, nii et seda on vahel raske meekski nimetada. Turul, kus on valikut, toimub müük ainult sularahas, aga sularaha ei ole mul peaaegu kunagi nii palju kaasas, et mett osta. Paraku, et mett osta - see mõte meenub alles meepotiga tõtt vaadates. Ja pangaautomaat on piisavalt nii kaugel, et seal ära käimiseks enam aega ei jää.; Pole võimalust seda koguaeg saada või osta; Kauplusest ei soovi osta.; Ei ole nii põletav olnud, et otsida hea mee müüjat, peaks küll muretsema; Ei ole kindel mee kvaliteedis poes aga samas ei viitsi ka kuskilt mesinikult otsima hakata. Ostan kui juhuslikult keegi tuttav pakub otse mesiniku mett.; Ei tea, kust osta; Keegi ei too koju kätte; Meemees, kes mett tõi, on kadunud; Sest tarbin ainult vedelat mett ja seda pole aastaringselt saada; Puhast ehtsat mett on raske saada.*

6. **Haigused ja kehakaaluprobleemid.** *Tekib allergiline reaktsioon; Olen diabeetik; Tervel perel on mee vastu allergia; Kuna ma olen tavalise mee suhtes allergiline, süön ainult lehemett, mida leiab kahjuks korra aasta jooksul kuskilt poest.; Mina ei kannata mett, kurgus tekkib pitsituse tunne. Arst soovitas mitte kasutada.; Hoidun üldiselt magusainetest; Väiksenä ei olnud selle suhtes allergiat, kuid nüüd on.*

7. **Muud põhjused.** *Ei ole vajadust; Niisama ei taha eriti süüa, samas ei oska millegagi koos kasutada. Meesai oleks liiga magus.; Ei ole põhjust suhkruga liialdada; Kuna ei joo teed, mis on magus ja ei söö saia, millele mett määrada.; Teatavasti tugevdab mesi immuunsüsteemi, autoimmuunhaiguse foonil tuleks suhtuda meesse ja teistesse sarnastesse looduslikesse ainetesse teatud reservatsioonidega; Ei tunne puudust.*

Joonis 3. Vähesese meetarbimise põhjused (%)

Analüüsidest mee tarbimistihedust sotsiaaldemograafilises lõikes ilmnevad alljärgnevad eripärad:

- Mee tarbimistihedus on suurem vanemate inimeste hulgas. Ligi pooled 45-74-aastastest tarbivad mett vähemalt kord nädalas, samas kui 15-24-aastaste seas tarbib mett vähemalt kord nädalas vaid veerand. Ka igapäevaseid meetarbijaid on 55-aastaste ja vanemate seas märgatavalt enam kui nooremates vanusegruppides.
- Kõige madalamasse sissetulekurühma kuuluvad inimesed tarbivad teistest vähem mett (erinevus 11-15%).
- Ida-Eesti elanike seas on vähem igapäevaseid tarbijaid kui teistes Eesti regioonides (erinevus 7-14%).
- Vene keelt emakeelena kõnelevate elanike seas on vähem iganädalaseid tarbijaid kui eesti keelt emakeelena kõnelevate elanike hulgas (erinevus 8%).

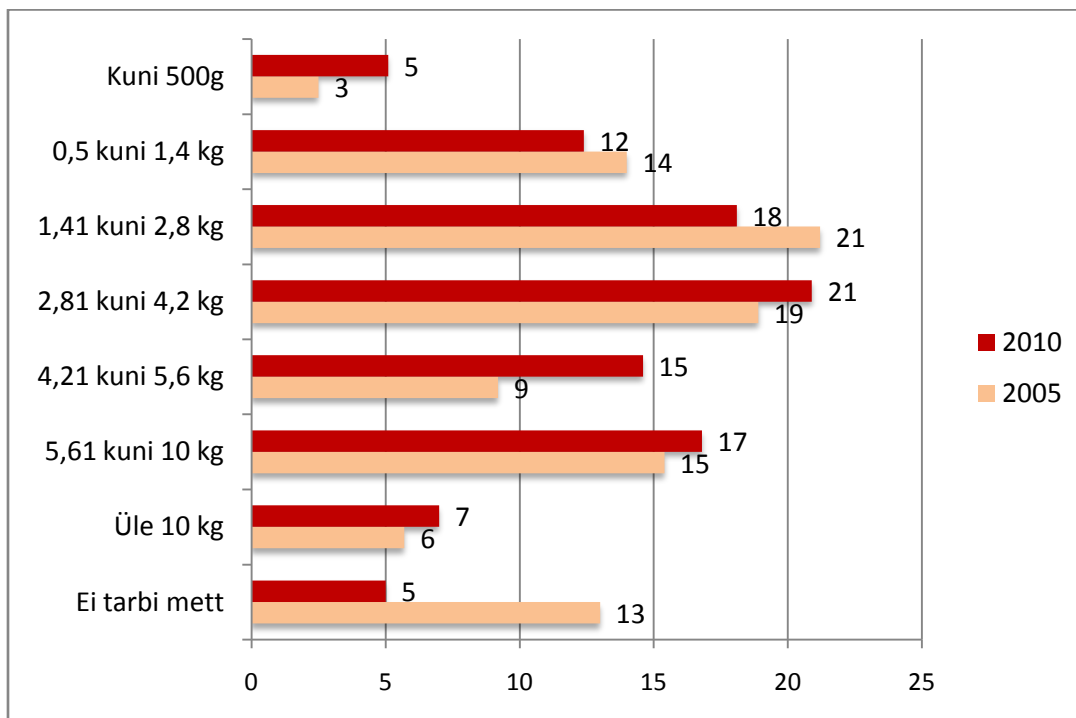
3.2 Tarbimiskogused

Järgnevalt küsiti vastajalt avatud küsimusena, kui palju mett tarvitab tema leibkond aasta jooksul. Et vastamine võimalikult lihtsaks teha ning vältida respondendi poolseid võimalikke arvutusvigu, oli vastus võimalik esitada nii grammides, liitrites kui kaalu/mahu ja ostukordade suhtena. Kuna osadele eestimaalastele ei ole täpselt teada mee kaalu ja mahu suhe, võib andmetes esineda väikseid ebatäpsusi – näiteks 0,5-liitrist meepurki silmas pidades kirjutati 0,5-kilogrammises meepurgist. Võimalikud kõrvalekalded tegelikust tarbimismahust on siiski minimaalsed.

Keskmine aastane meetarbimine on leibkonna kohta 2010.aastal 4,7 kg ning see on 100 g võrra suurem kui 2005.aastal. Võrreldes 2000.aastaga, mil leibkond tarbis mett keskmiselt 4,1 kg aastas, on tõus olnud märgatav. Mediaanpunktiks, millest 50% vastanutest tarbib rohkem ja 50% vähem mett, on jätkuvalt 3,0 kg.

Mee tarbimine ühe leibkonnaliikme kohta on 2010. aastal keskmiselt 1,8 kg, mis on ligi 100 g võrra väiksem kui 5 aastat tagasi. Seega ehkki keskmine meetarbimine ühe leibkonnaliikme kohta on veidi langenud, on tarbimiskese mediaanpunkti näol nihkunud ühtlasema ja suurema tarbimise poole – valimis on vähem neid, kes tarbivad ekstreemselt palju või vähe mett. Mediaanpunkt on nüüd 1,25 kg, 2005.aastal oli mediaanpunktiks 1,1 kg.

Uurides mee tarbimise jaotust kitsamates vahemikes (joonis 4), on näha, et enamasti kulub mett ühe leibkonna kohta aastas 1,4-5,6 kg (54%). Väga vähe ehk kuni 1,4 kg aastas tarbib mett 17% eesti leibkondadest, väga palju ehk üle 10 kg aastas 7% leibkondadest. Mett ei tarbi üldse 5% küsitletud leibkondi.

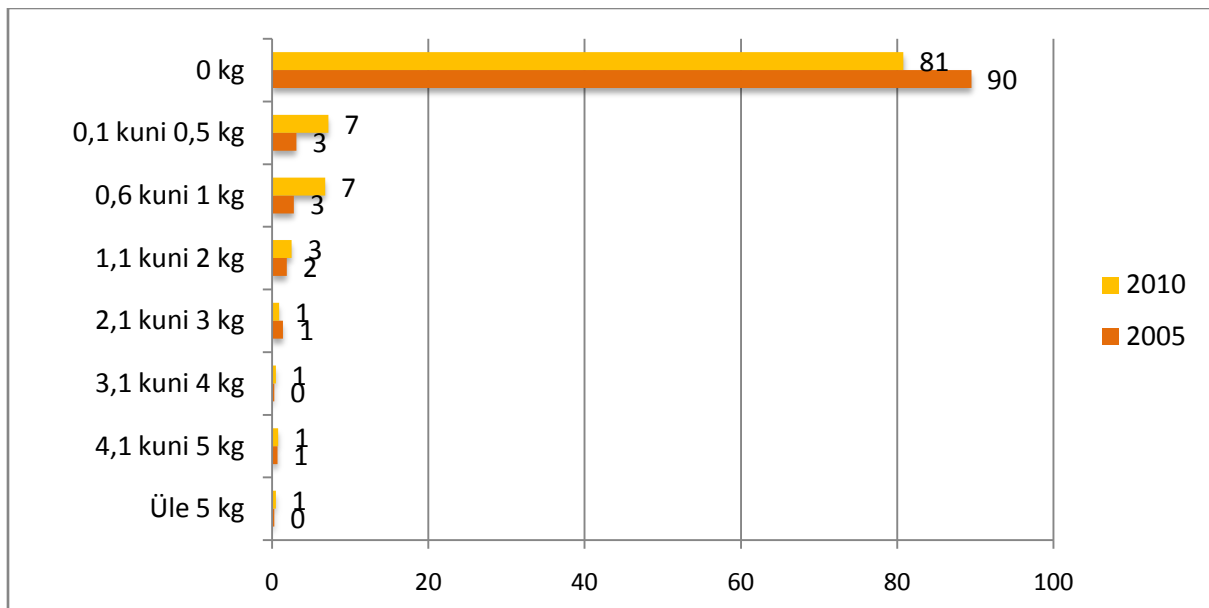
Joonis 4. Mee tarbimine leibkonna kohta (%)

Tarbitava mee koguseid analüüsidest ilmnevad tarbijate vahel järgnevad sotsiaaldemograafilised eripärad:

- 25-34-aastased tarbijad tarbivad teistest vanuserühmadest vähem mett
- 15-24-aastased tarbijad tarbivad vanematest elanikest rohkem välismaist mett
- Eestikeelsed elanikud tarbivad venekeelsetest elanikest rohkem mett ja maksavad sealjuures madalamat hinda (eestikeelsete tarbijate keskmine mee kilohind on 86.60 EEK, venekeelsete tarbijate keskmine 95.70 EEK)

- Noored meetarbijad ostavad mett keskmiselt kallimalt kui vanemad meetarbijad
- Väikelinnade ja maa-asulate elanikud tarbivad rohkem mett kui suurte linnade elanikud, ent samas ostavad nad mett ka viimastest odavama hinnaga. Suurte linnade elanike keskmine mee ostuhind on 94.60 EEK/kg, väikelinnade ja maa-asulate elanike keskmine ostuhind 82.60-86.40 EEK/kg.

Kui 2005.aastal eitas välismaise mee tarbimist viimasel aastal 90% küsitletutest, siis 2010.aastal on see osakaal veidi langenud (81%, joonis 5). Siiski on tarbitavad kogused olnud pigem väikesed: 14% eestimaalastest tarbis viimasel aastal kuni 1 kg importmett, kuni 7% elanikkonnast tarbis importmett sellest suuremas koguses.

Joonis 5. Imporditud mee tarbimine leibkonna kohta (%)

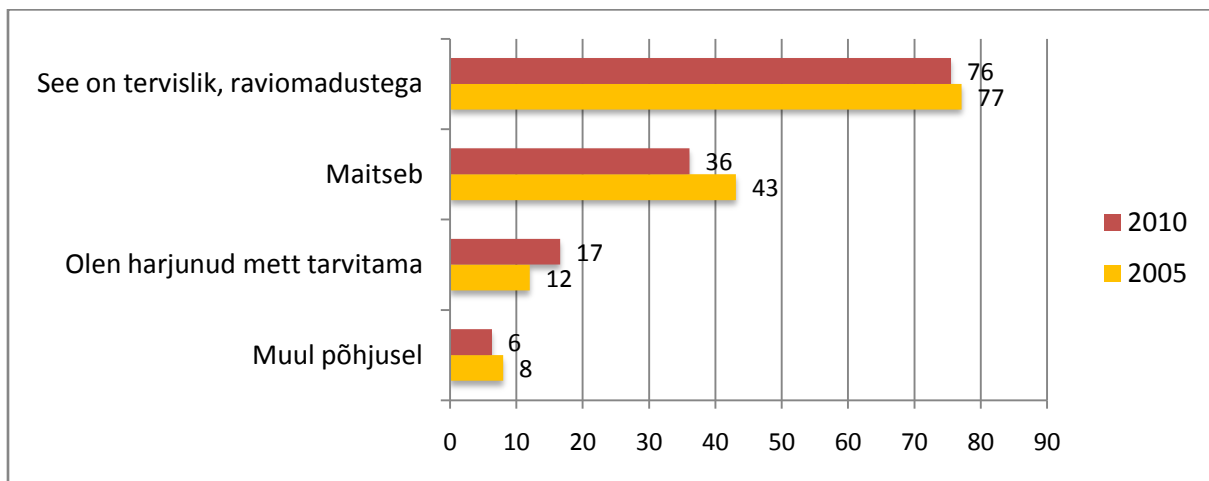
3.3 Tarbimispõhjused ja -juhud

Mett tarvitatakse peamiselt tema tervislikkuse ja raviomaduste pärast (76% meetarbijatest, joonis 6), põhjustest järgnevad mee maitse (36%) ning harjumus (17%). Eelmise uuringuetapiga võrreldes on veidi langenud mee tarbimine maitsevuse tõttu (muutus 7%), ent suurenenud harjumuse osakaal (muutus 5%). Varasemast tugevama tarbimisharjumuse tekkimine on heaks aluseks tarbimise stabiilsusele ja tõusule ka tulevikus.

Selle küsimuse puhul said vastajad soovi korral valida ka mitu vastusevarianti. Muudest tarbimispõhjustest nimetati näiteks: „Kui kuskil retseptis on mesi, siis tarvitan“; „Kuna ei tarbi suhkurt“; „Meemaskina“; „Olen diabeetik ja kasutan mett et tõsta veresuhkurt kui see langeb“; „Vanaisa on mesinik ja kuna mett on palju tuleb seda tarvitada.“

Analüüsidest meele tarbimispõhjuseid sotsiaaldemograafilises lõikes ilmnevad järgnevad eripärad:

- 55-aastaste ja vanemate inimeste jaoks on meele tervislikkus ja raviomadused märksa olulisemaks tarbimispõhjuseks kui nooremate inimeste jaoks. Meele maitsvus on võrreldes teiste vanusegruppidega neile ebaolulisem tegur. Ka 45-54-aastaste hulgas esineb sarnane tendents, kuigi nõrgemalt.
- Eesti keelt emakeelena kõnelevate elanike hulgas on harjumus olulisem meele tarbimise põhjus kui vene keelt emakeelena kõnelevate elanike seas (erinevus 9%).

Joonis 6. Meele tarbimise põhjused (%)

Kõige rohkem kasutatakse mett külmetushaiguste raviks (97% elanikkonnast, joonis 7), ent väga suure osa eestimaalaste poolt ka lihtsalt söömiseks (88%) ning leiva- või saiakatteks (82%). Tarbimisjuhtudest järgneb kohvi ja tee magustamine meega (71% elanikest) ning juba oluliselt väiksema osakaaluga meele kasutamine kokanduses ja saunas (36-53%). Võrreldes 2005. aastaga on suurimad muutused meele kasutusviisides toimunud just viimases kahes valdkonnas: meele kasutamine toiduvalmistamisel ja küpsetamisel on tõusnud 21-23%. Meele populaarseim kasutusviis - kasutamine külmetushaiguste raviks - on stabiilselt tõusnud alates 2000.aastast. See on ka üks peamisi kasutusviise meele sageda tarbimise taga (joonis 8).

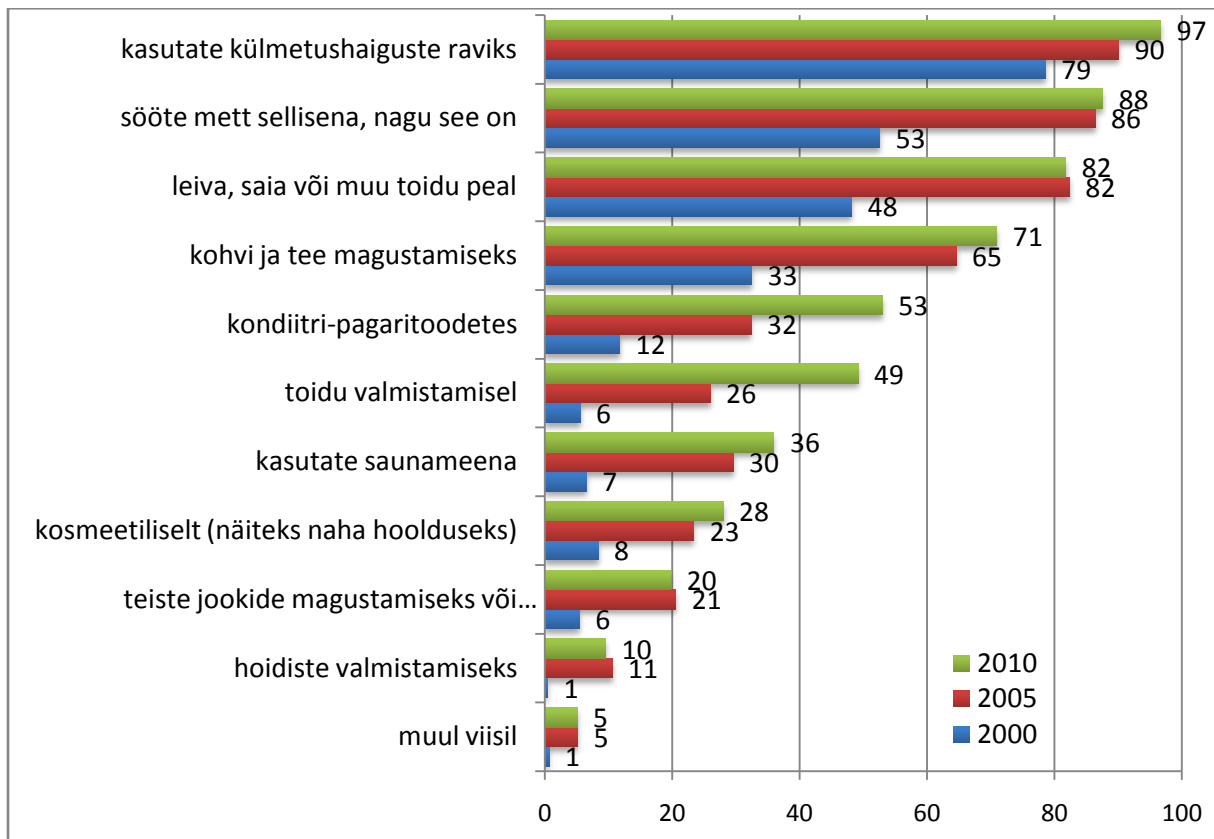
Muudest meelekasutusviisidest nimetati näiteks:

Valmistan ise salvi. Lisan juurde võid ja okaspuu vaiku. Väga hea võie kehale pealemäärimiseks. Näiteks paised, putukahammustused jne.; Valmistame võidemett; Teen näomaski, juuksemaske; Tegelen keraamikaga, lisan glasuurile enne põletusahju panemist. Glasuur püsib meele lisamisel paremini.; Selja- ja põlvevalu korral segatult soolaga määrin valutavale kohale ja mitte saunas; Peavalu puhul määrin kukalt; Näiteks kui sõrm läheb

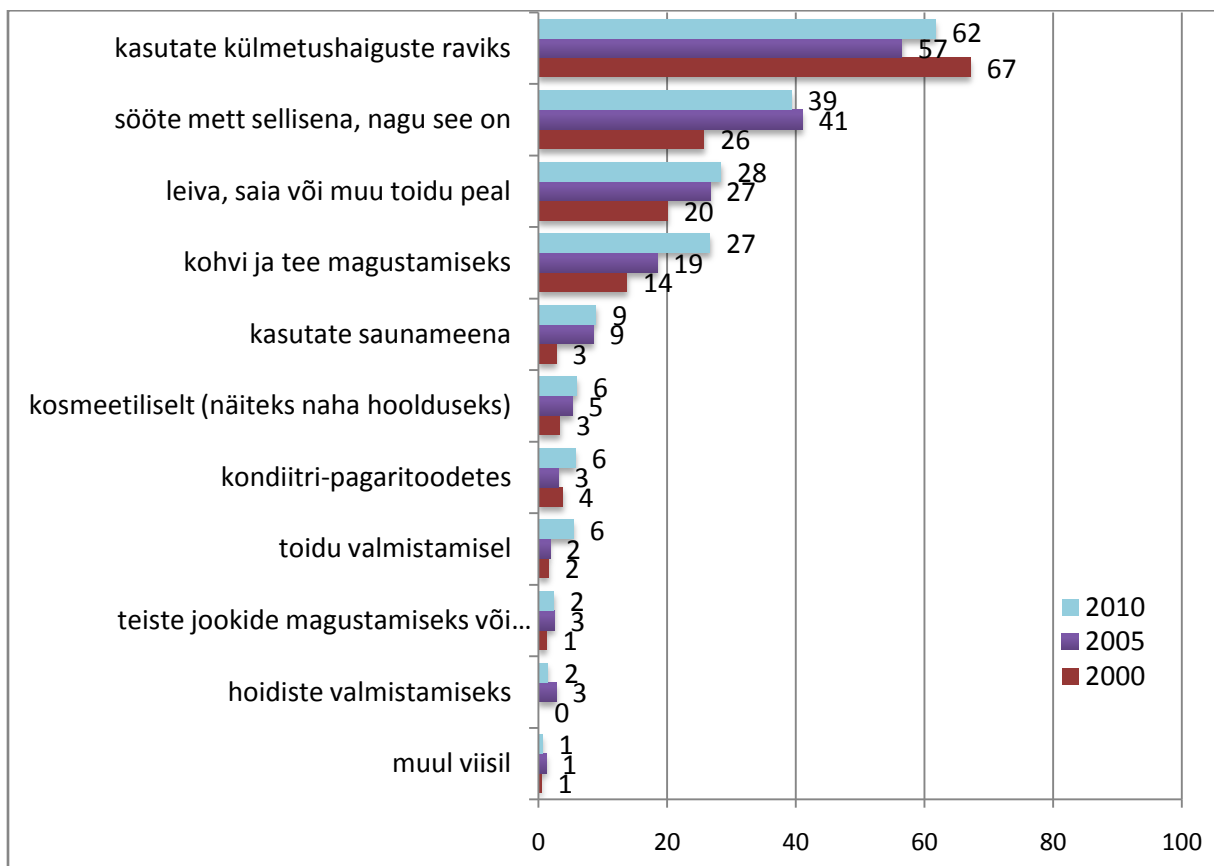
"umbe" (ei oska öelda, kuidas seda meditsiiniliselt korrektselt väljendada). Igal juhul on see väga valus ja ebamugav. Olen määrinud sõrmeotsa meega kokku ja kinni sidunud (ööseks), hommikuks on tunne pareml; Meeviin; Massaažhis; Koduste ürdilikkööride magustamiseks; Hommikuti, kui on kõrvetised.; Desinfitseerimiseks; Artroosi ravimiseks kompressina; Haava peale määrimiseks; Igal hommikul teelusikatäis taruvaigumett, immuunsüsteemi tugevdamiseks; Liigeste määrimiseks.

Analüüsidest mehe kasutusviise sotsiaaldemograafilises lõikes ilmnevad alljärgnevad eripärad:

- Vene keelt emakeelena kõnelevad vastajad kasutavad mett eestikeelsetest vähem kohvi ja tee magustamiseks (erinevus 12%) ja leiva/saia peal, ent samas viimastest rohkem kondiitri- ja pagaritoodetes ning kosmeetiliselt.
- Naised kasutavad mett meestest enam saunameena (erinevus 32%) ja kosmeetiliselt (erinevus 39%).
- Ka vanuselises lõikes eristuvad mõned tarbijagrupid teistest mee kasutamiseviiside poolest. 55-aastased ja vanemad tarbijad kasutavad mett noorematest vähem kondiitri- ja pagaritoodetes. 45-aastased ja vanemad kasutavad mett noorematest veidi rohkem saia- ja leivakattena. 25-44-aastased tarbijad kasutavad mett teistest rohkem toiduvalmistamisel.
- 3 ja enama liikmega leibkondades kasutatakse mett teistest leibkondadest rohkem kondiitri- ja pagaritoodetes.
- Kõige kõrgemasse sissetulekurühma kuuluvad elanikud kasutavad mett teistest veidi rohkem saunameena.

Joonis 7. Mee tarbimisviisid, kasutab „vahel“ või „sageli“ (%)

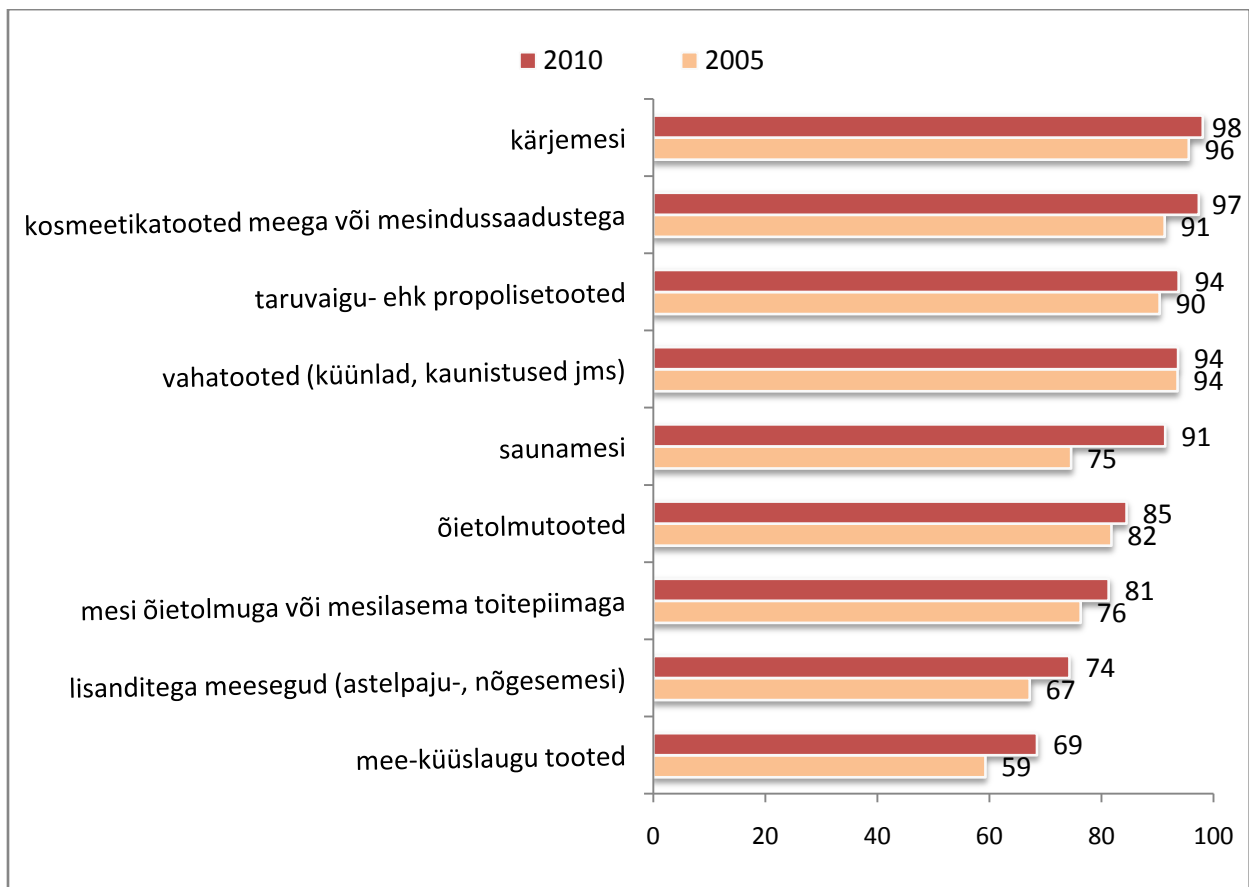

Joonis 8. Mee tarbimisviisid, kasutab sageli (%)

3.4 Meetodete tarbimine

Üldiselt on eestimaalaste teadlikkus erinevatest meetodetest üsna kõrge, jäädes 70 ja 98% vahemikku (joonis 9). Kõige tuttavamateks peetakse kärjemett, meega kosmeetikatooteid ning taruvaigu- ja vahatooteid, millest on kuulnud 94-98% vastanutest. Võrreldes 2005. aastaga on nimetatutest enim tõusnud mesindussaadustega kosmeetikatoode (muutus 6%), ülejäänud on püsinud muutumatuna. Ka saunamee tuntus on viimaste aastatega selgelt tõusnud (muutus 16%), olles 2010.aastal tuttav 91%-le eestimaalastest. Siiski ei saa siin kindlalt teada, kas vastanud pidasid silmas spetsiaalset saunamett või pigem söömiseks ostetud mee kasutamise võimalust ka saunas. Teistest madalama tuntusega on mee-küüslaugutooded ning lisanditega meesegud (tuntus 69-74%).

On selgelt näha, et elanikkonna teadlikkus erinevatest meetodetest on viimaste aastatega kasvanud ning see peaks olema heaks tunnustuseks mesinike tehtud tööle.

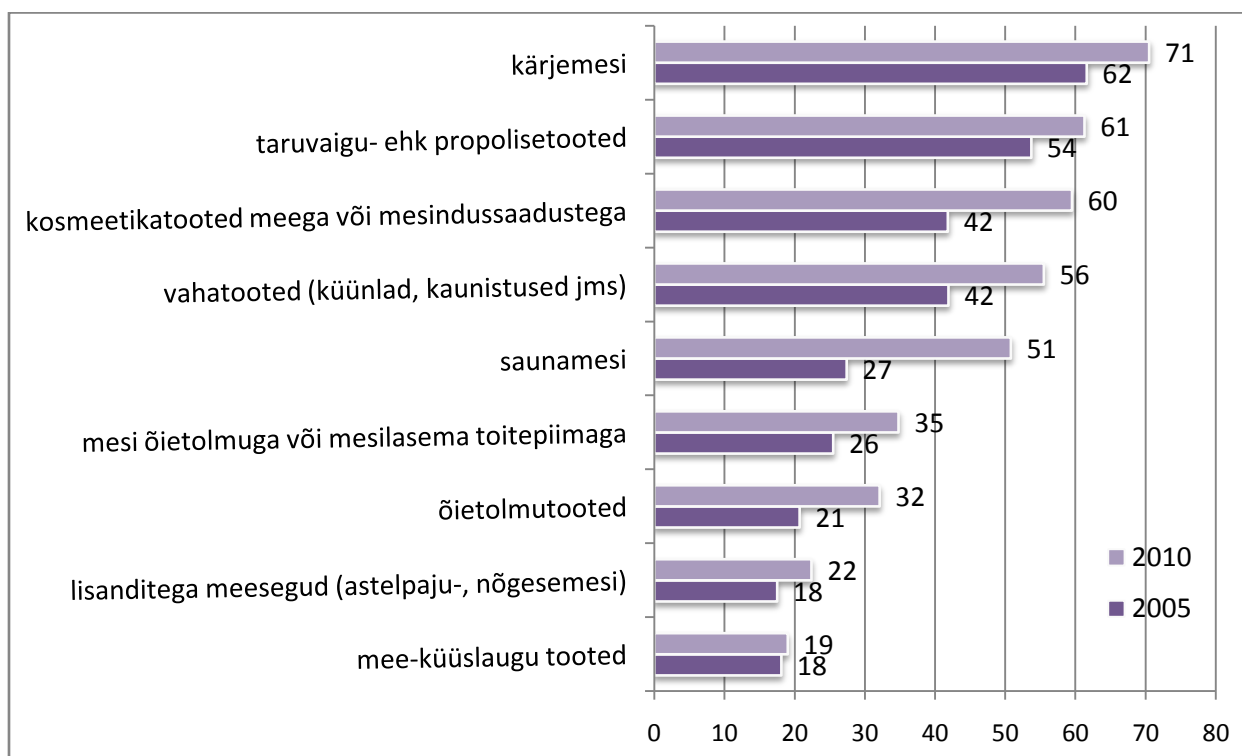

Joonis 9. Teadlikkus erinevatest meetodetest (%)

Ka meetoodete tarbimine on viimase 5 aastaga tõusnud (joonis 10). Kõige suurem muutus on toimunud saunamee kasutamises (24%), ent varasemast oluliselt rohkem on kasutatud ka meega kosmeetikatooteid ning vahatooteid (muutus vastavalt 18% ja 14%). Õietolmutoodete kasutamine on tõusnud 11%, kärjemee ning õietolmu/mesilaspiimaga mee kasutamine 9%. Vaatamata osakaalude suurenemisele ei ole meetoodete järjestus kasutamise põhjal muutunud: ülekaalukalt enim tarbitakse kärjemett, millele järgneb taruvaigutoodete ning meega kosmeetikatoodete tarbimine.

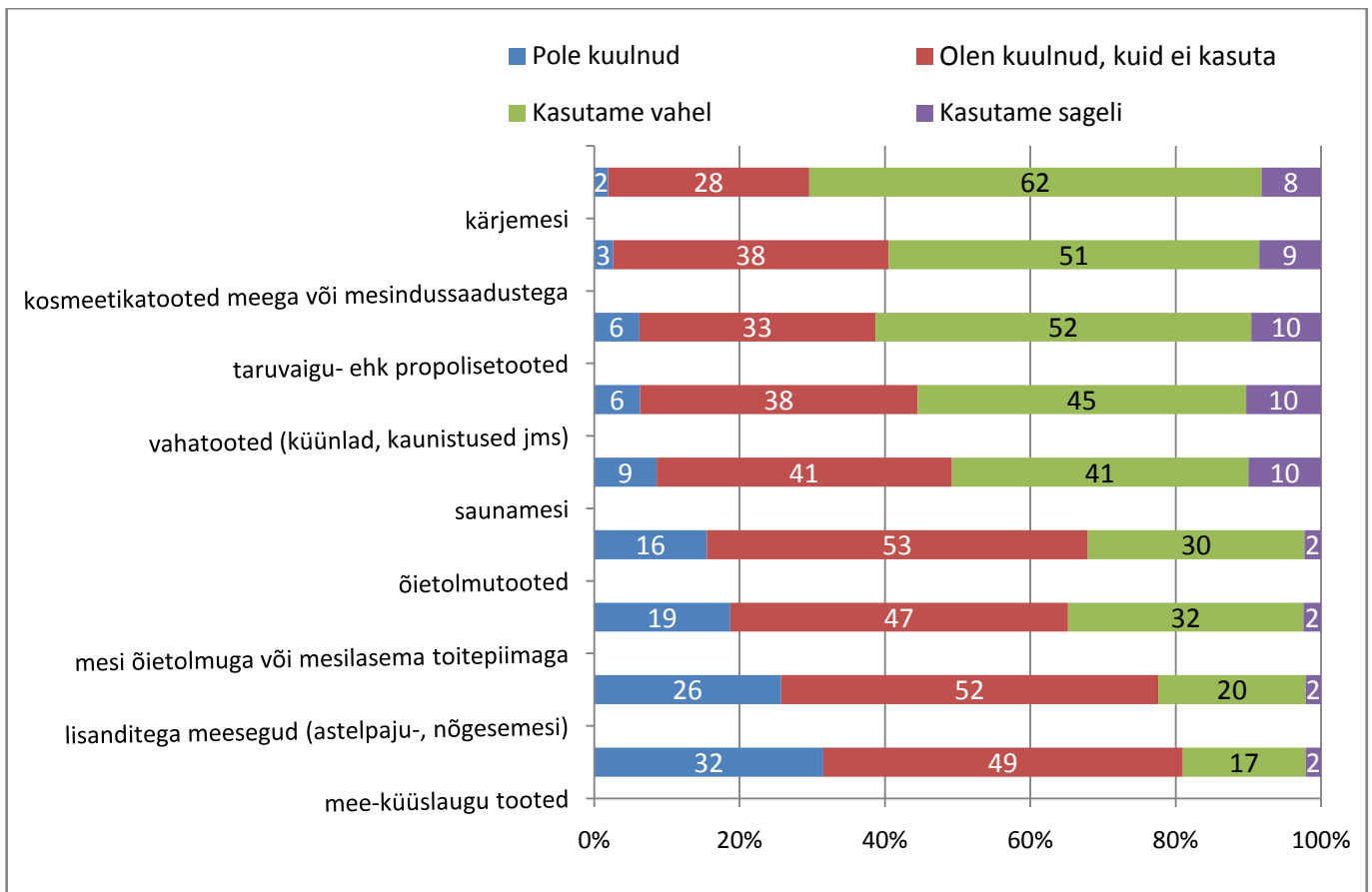
Võrreldes meetoodete kasutamist erinevates tarbijarühmades, ilmnevad järgmised eripärad:

- Saunamett kasutatakse madalama sissetulekuga leibkondades keskmiselt vähem kui kõrgema sissetulekuga leibkondades. Saunamett tarvitavad rohkem eesti keelt emakeelena kõnelevad elanikud ning 35-54-aastaste vastajate leibkonnad.
- Õietolmutooteid kasutavad 35-aastased ja vanemad elanikud rohkem kui nooremad.
- Ka propolisetooteid kasutavad 35-aastased ja vanemad elanikud rohkem kui nooremad, ent kõige madalamasse sissetulekurühma kuuluvad vastajad vähem kui ülejäänud.

Joonis 10. Erinevate meetoodete kasutamine (%)

Kokkuvõtvalt saab öelda, et eestimaalaste seas on meetoodetest tuntuimad ja enim kasutatavad kärjemesi, meega kosmeetikatooted ning propolisetooted. Kõige vähem populaarsed on mee-küüslaugutooted, lisanditega meesegud ning õietolmu/mesilasema piimaga mesi ja meetooteid, mida teab küll 68-84% elanikkonnast, ent on kasutanud vaid vähem kui kolmandik vastanutest (joonis 11).

Joonis 11. Teadlikkus erinevatest meetodetest ning nende tarbimistihedus, 2010 (%)

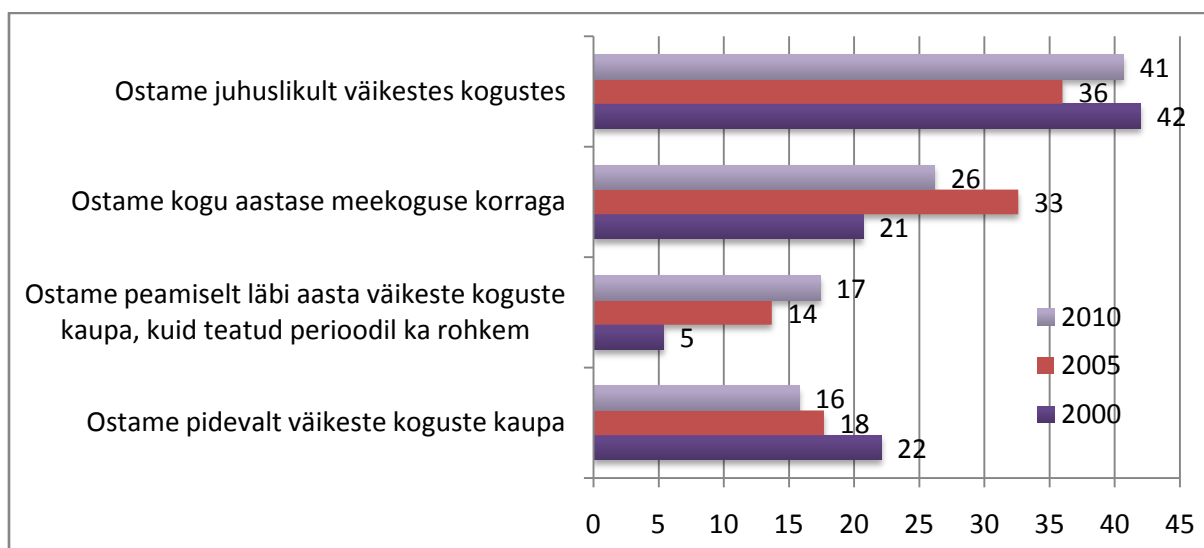
4. Ostukäitumine

Ostukäitumise peatükk annab ülevaate erinevatest mee ostmisega seotud aspektidest: mee ostmise ajast ja ühekorraga ostetava mee kogusest, peamistest mee ostmise kohtadest ja tarbijate eelistustest ostukoha suhtes, erinevatest mee ostmisel olulistest kriteeriumitest ning mee hinnast 2010. aastal.

4.1 Ostmisaeg ja kogus

Mee ostmismustrite analüüs näitab (joonis 12), et mesi on võrdselt nii planeeritud kui impulssost. 44% eestimaalastest planeerib mee ostmist ette ja ostab kas pikemaks perioodiks või lausa terve aasta varu ühekorraga ära, samas kui 41% elanikest ostab mett juhuslikult väikeste koguste kaupa. Lisaks on hulk inimesi (16%), kes ostavad mett pidevalt väikestes kogustes – siis, kui eelmine meepurk on tühjaks saanud. See kokkuvõttes suhteliselt suur protsent väikestes kogustes ostjaid on heaks sihtrühmaks kõrge kilohinnaga kauplustes müüdavale meele. Juhuslikult ja pidevalt väikestes kogustes ostjate keskmine mee ostuhind on käesoleva uuringu põhjal 94 EEK/kg, mis on 15 krooni võrra suurem kui kogu aastase mee korraga ostjate keskmine kilohind.

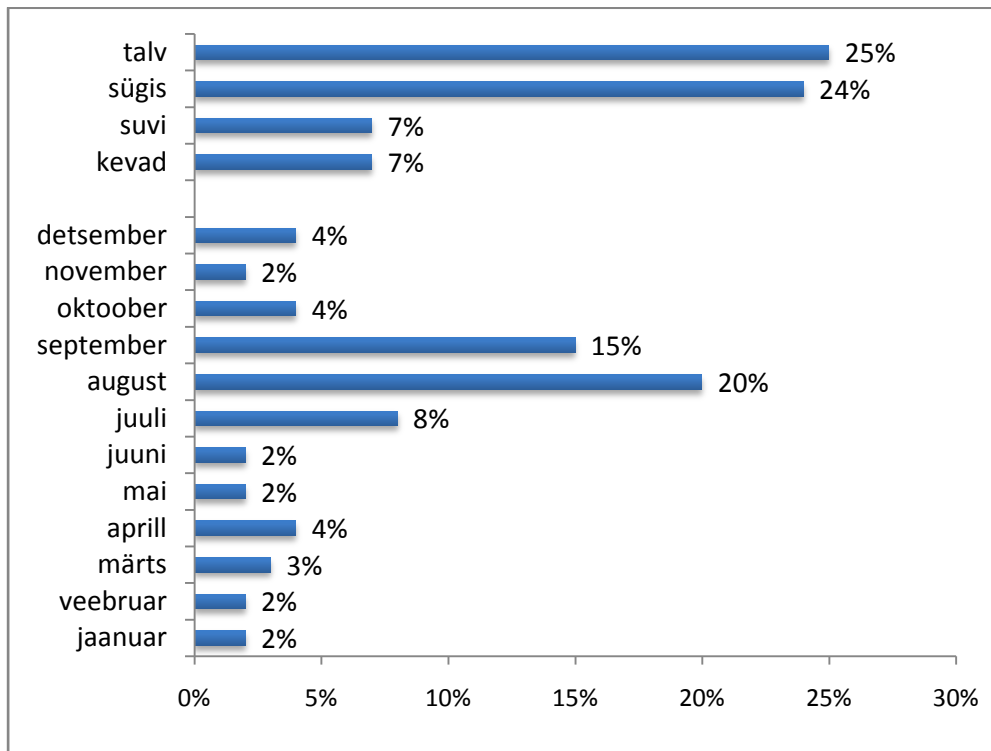
Võrreldes 2005. aastaga olulisi muutusi mee ostmismustrites ei esine. Veidi on siiski vähenenud nende tarbijate osakaal, kes ostavad aastase meekoguse korraga (muutus 6%) ja suurenenud juhuslikult väikestes kogustes ostjate hulk (5%).

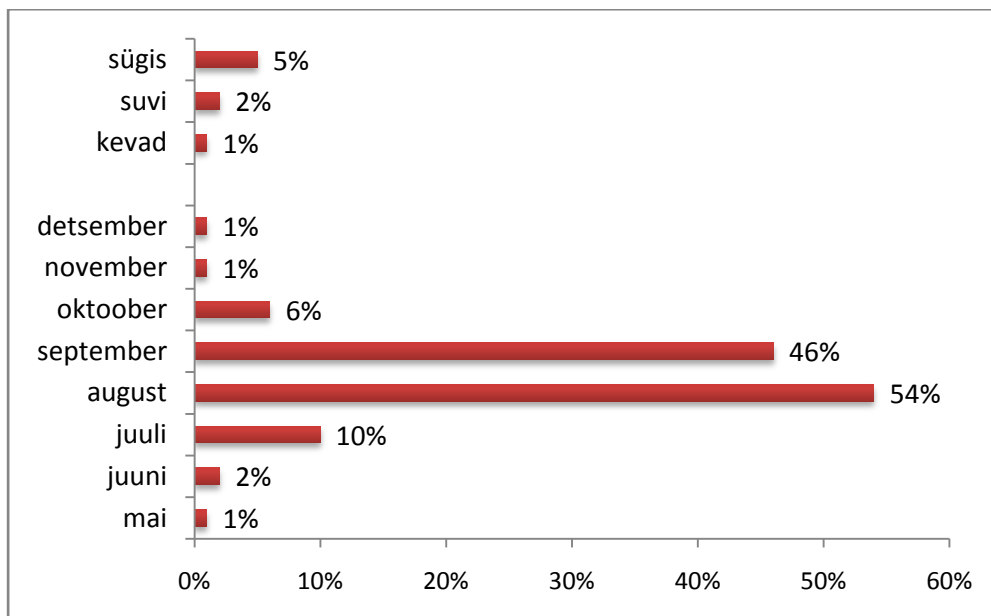
Joonis 12. Mee ostmine (%)

Edasi küsiti tarbijailt, kes ostavad mett peamiselt väikeste koguste kaupa, ent teatud perioodidel ka rohkem, millistel kuudel või aastaegadel nad mett suuremas koguses hangivad. Joonis 13 annab ülevaate antud vabavastustest kodeeritud kujul. Peamiste meevarumise aastaegadena nimetati meetarbimise kõrghooaega sügist ja talve,

kalendrikuudest nimetati enim augustit ja septembrit. August ja september on ülekaalukalt peamised meehankimise kuud ka nende tarbijate jaoks, kes on harjunud ostma terve oma aastase meekoguse ühekorraga (joonis 14).

Joonis 13. Mee ostmise aeg (%; N=meetarbija, kes vastas „Ostame peamiselt läbi aasta väikeste koguste kaupa, aga teatud perioodil ka rohkem)

Joonis 14. Mee ostmise aeg (%; N=meetarbija, kes vastas „Ostame kogu aastase meekoguse korraga)

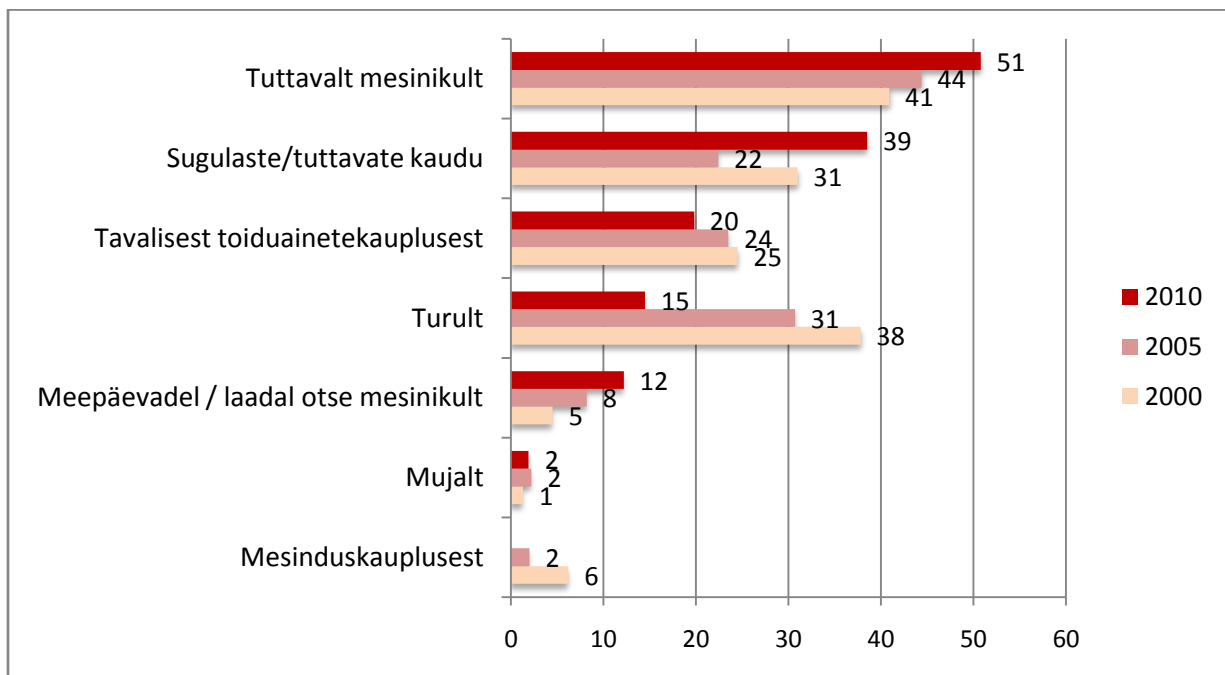
Analüüsidest meede ostmiskäitumist sotsiaaldemograafilises lõikes ilmnevad alljärgnevad eripärad:

- Nooremad tarbijad ostavad mett vanemate tarbijatega võrreldes rohkem juhuslikult väikeste koguste kaupa. 15-34-aastaste seas ostab mett juhuslikult väikestes kogustes 49-52% tarbijaist, samas kui 45-aastaste ja vanemate seas vaid 31-34% tarbijaist.
- Keskealiste ja vanemate inimeste seas on noorematega võrreldes rohkem neid, kes ostavad kogu aastase meekoguse korraga. 45-aastastest ja vanematest tarbijatest ostab terve aasta meevaru korraga 28-36%, samas noorematest vaid 17-21%.

4.2 Viimane ostmiskoht ja soovitatav ostmiskoht

Nagu ka eelnevatel aastatel, on tutvustel meede hankimises jätkuvalt tähtis roll. Viimase aasta meevaru sai kas osaliselt või täielikult mõnelt oma tuttavalt mesinikult 51% vastajatest ning ligi 40% vastajaist kasutas meede hankimisel sugulaste või tuttavate abi (joonis 15). Mõlemad osakaalud on aja jooksul ka tõusnud. Toidukauplusest on viimase aasta jooksul mett ostnud viiendik eestimaalastest, turult ning laadalt/meepäevadelt vaid 12-15%. Turu osatähtsus meede ostukohana on viimaste aastatega tugevalt langenud.

Muude hankimiskohtade all nimetati näiteks: *Apteegist ravimee; Muuseumi poest; Verekeskusest; Endal mesilased olemas ja kuna sel aastal oli hea meesaak, siis polnud vaja mujalt hankida.*

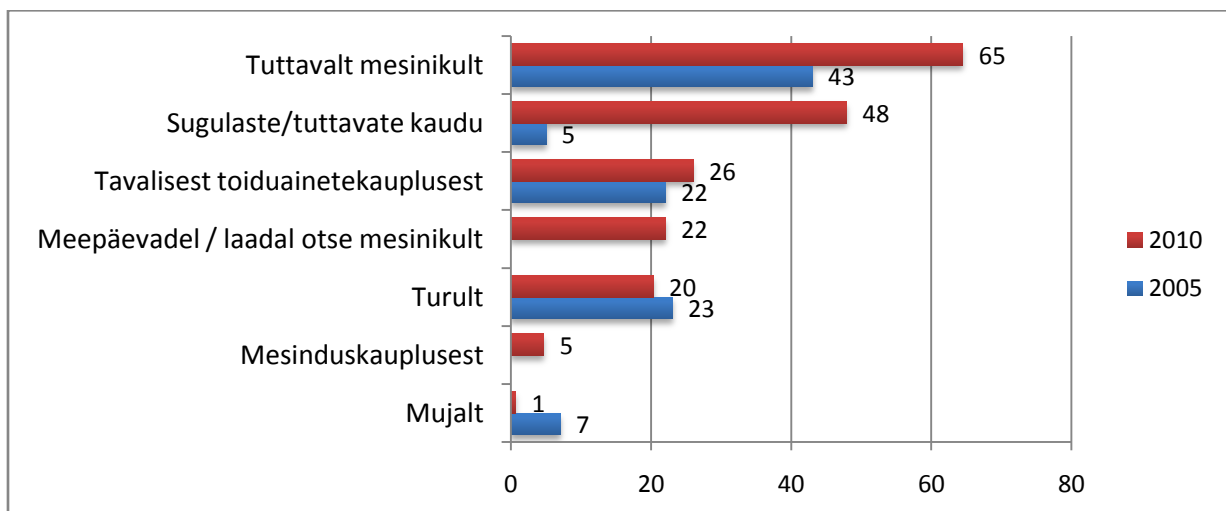

Joonis 15. Viimane meede hankimise koht (%)

Sotsiaaldemograafilises lõikes on olulisemad erinevused tarbijate viimatistes meehankimise kohtades järgmised:

- 15-25-aastased hankisid oma mee teistest vanuserühmadest rohkem sugulaste ja tuttavate kaudu. 15-34-aastased tarbijad hankisid mee vanematest tarbijatest rohkem toidukauplusest. 35-aastased ja vanemad tarbijad said noorematest rohkem oma viimase aasta mee mõne tuttava mesiniku käest.
- Eestikeelsed elanikud hankisid mett rohkem oma tuttavalt mesinikult, samas kui venekeelsed töid oma mee rohkem toidukauplusest, turult ja meepäevadelt/laadadelt.
- Suurte linnade elanikud said oma viimase aasta mee väikelinnade ja maa-asulate elanikega võrreldes rohkem toidukauplusest ja turult.

Kõige mugavamaks mee hankimise viisiks peetakse jätkuvalt mee saamist tuttavalt mesinikult (65% elanikkonnast) ning võrreldes 2005. aastaga on see eelistus märgatavalt suurenenud (joonis 16). Mugavaks peetakse ka mee hankimist sugulaste ja tuttavate kaudu (48%), mida varem nimetati vaid 5% vastajate poolt. Erinevused neis osakaaludes viimaste uuringuetappide vahel tulenevad osalt sellest, et 2005. aastal küsiti respondendile mugavaimat mee hankimise kohta avatud küsimusena, sel korral ette antud vastusevariantidena.

Joonis 16. Mugavaim mee hankimise koht (%)

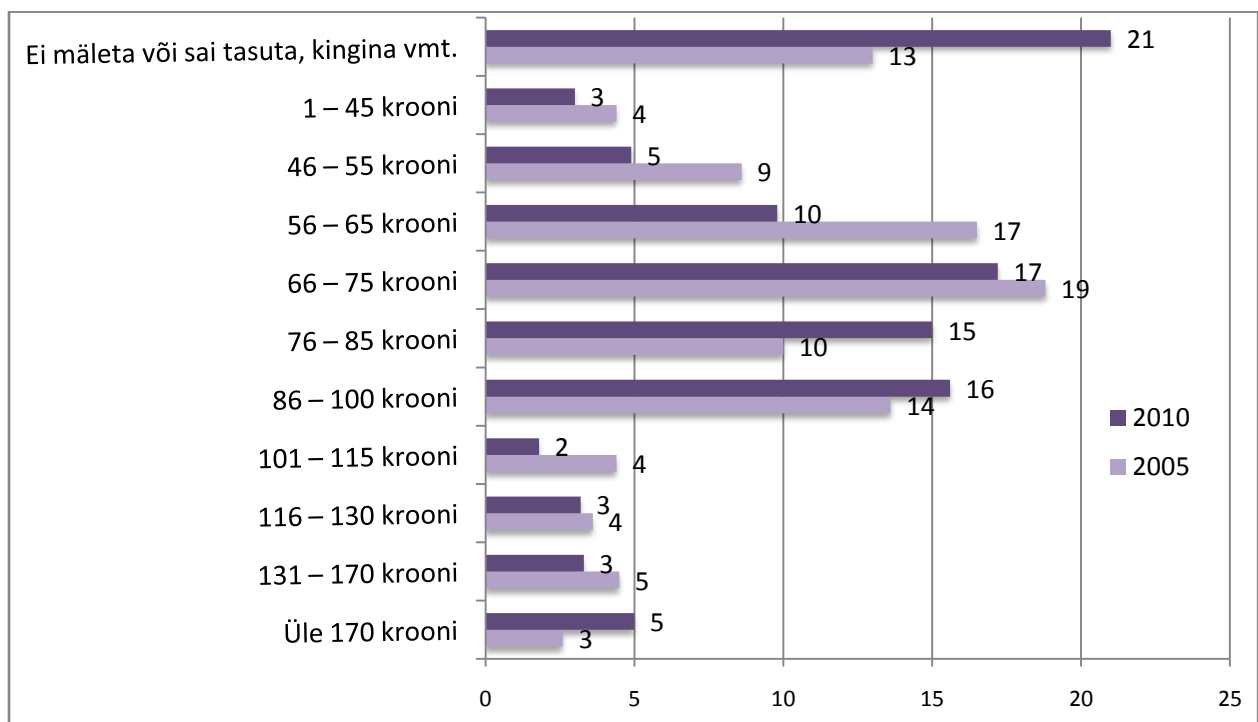
Sotsiaaldemograafilises lõikes ilmnevad mee ostmiskoha eelistustes järgnevad eripärad:

- 15-34-aastaste jaoks oleks vanematest tarbijatest mugavam hankida mett tavalisest toidukauplusest (erinevus 18-30%), samuti turult ja sugulastelt/tuttavalt.
- Venekeelsele elanikkonnale oleks eestikeelsest eelistatum hankida mett toidupoest, ent vähem eelistatum tuttavalt mesinikult.
- Suurte linnade elanikud hangiksid mett väikelinnade ja maa-asulate elanikest meelsamini toidukauplusest ja turult, viimased aga pigem oma tuttavalt mesinikult.

4.3 Ostuhind

2010. aastal on mee keskmine ostuhind 89.30 EEK/kg, mis on 17.35 krooni võrra kõrgem kui 2005. aastal ning 26.11 krooni võrra kõrgem kui 2000.aastal. Meehinna mediaanpunkt ehk hind, millest 50% inimesi ostis madalama ja 50% inimesi kõrgema hinnaga mett, on 2010. aastal 80 EEK/kg. See on viimase 5 aastaga nihkunud 10 krooni võrra kallima hinna poole.

Mee hinna jaotust kitsamates kategooriates uurides selgub, et ligi pooled (48%) mett tarvitavatest eestimaalastest maksid meekilo eest viimati vahemikus 66 - 100 Eesti krooni (joonis 17). Sealhulgas oli üsna võrdses osas neid vastajaid, kes maksid 66-75 krooni, 76-85 krooni ning 86-100 krooni. Viiesandik elanikest sai mee viimati kas tasuta või on selle hinna unustanud, samas kui 8% maksis kilogrammi eest üle 130 krooni, ostes mett tõenäoliselt väga väikeses koguses.

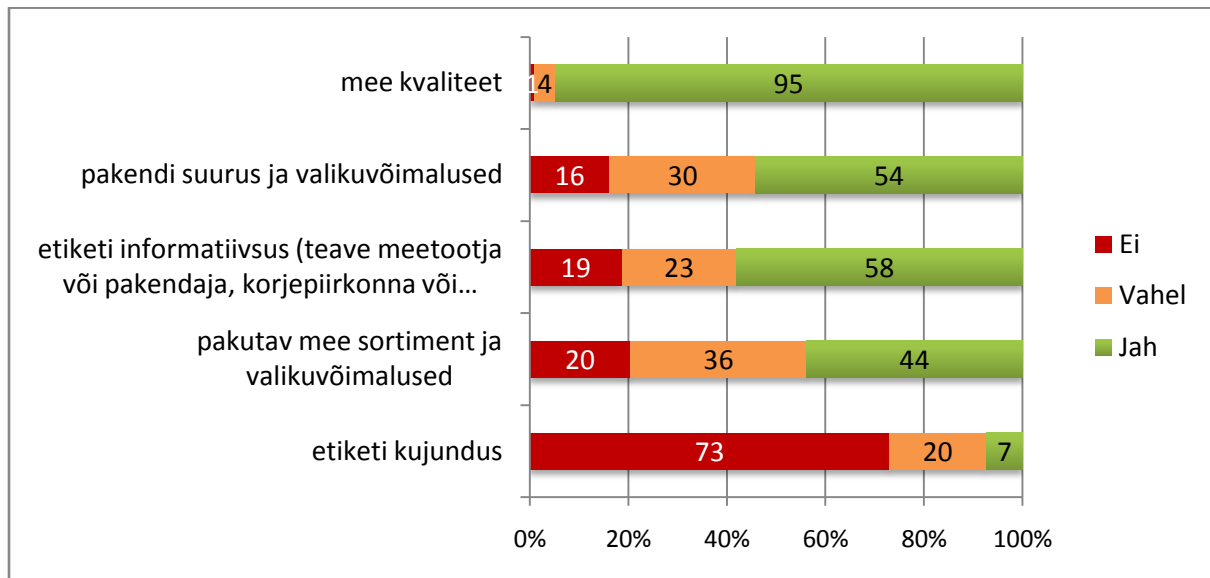

Joonis 17. Mee hind (%)

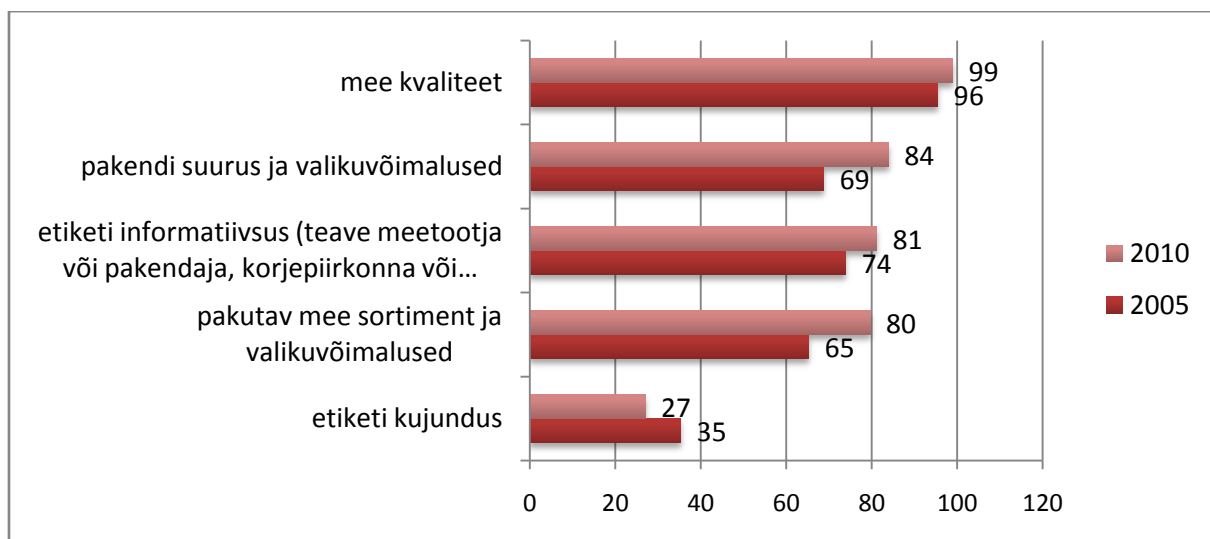
4.4 Olulised kriteeriumid mee ostmisel

Kui toote kvaliteeti peab kindlasti oluliseks 95% tarbijaist, siis ülejäänud loetletud aspektid on mee ostmisel märksa vähem tähtsad (joonis 18). Pakendi suurus ja etiketi informatiivsus mängivad mee ostmisel olulist rolli veidi rohkem kui pooltele tarbijatest, pakutava mee sortiment ja valikuvõimalused on alati tähtis 44%-le meetarbijaist. Etiketi kujundust võtab toote ostmisel enda sõnul alati arvesse vaid 7% vastanutest.

Võrreldes 2005. ja 2010. aasta tulemusi nende vastanute lõikes, kes vastasid antud küsimusele variandiga „jah” või „vahel”, on erinevate omaduste tähtsus mee ostmisprotsessis selgemalt näha (joonis 19). Mee kvaliteedi kõrval on tarbijaile üsna võrdset olulised ka pakendi suurus (kokku 84%-le meetarbijaist, muutus 15%), etiketi informatiivsus (81%-le, muutus 7%) ning pakutava mee sortiment (80%-le tarbijaist, muutus 15%).

Joonis 18. Tarbijale mee ostmisel olulised tegurid (%)

Joonis 19. Tarbijale mee ostmisel olulised tegurid, väidetega nõustujad „vahel” või „jah” (%)

Mee ostmisel olulistest kriteeriumites ilmnevad tarbijarühmade vahel järgnevad eripärad:

- 45-aastastele ja vanematele tarbijatele on etiketi informatiivsus vähem oluline kui noorematele tarbijatele (erinevus 9-13%)
- Maa-asulate elanikele on etiketi informatiivsus veidi vähem tähtis kui teiste asulatüüpide elanikele.

5. Eelistused mee osas

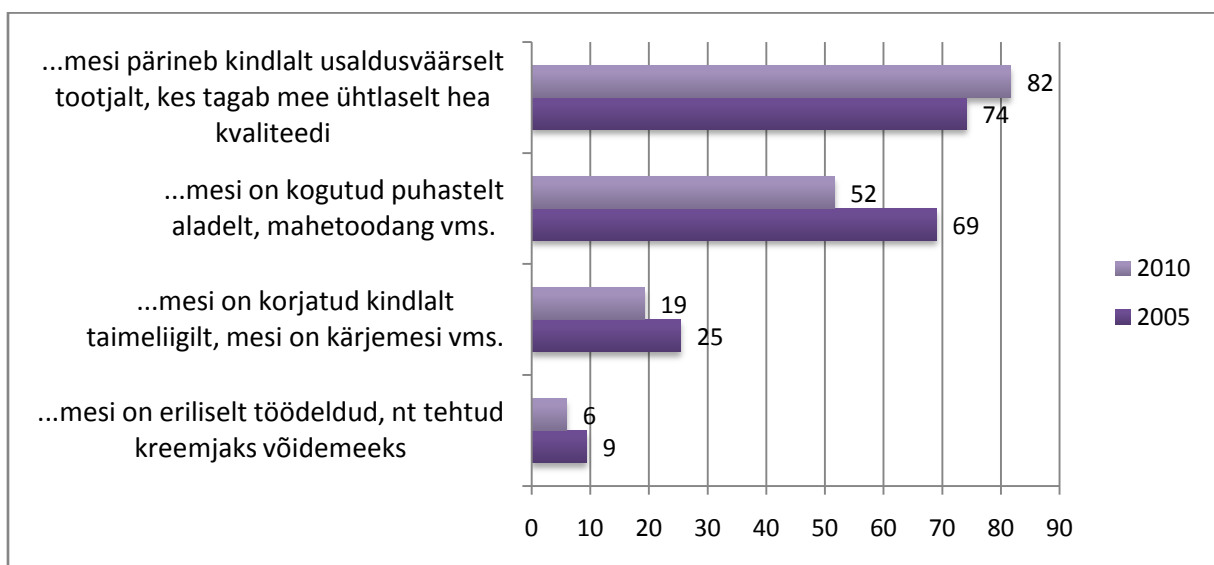
Käesolev peatükk vaatleb lähemalt tarbijate eelistusi mee suhtes. Kõigepealt antakse põgus ülevaade üldistest eelistustest mee osas, seejärel lähemalt eelistustest erinevate mee omaduste ja aspektide suhtes. Peatüki lõpetab ülevaade tarbijate suhtumisest välismaisesse meesse nii riikide lõikes kui kodumaise toodanguga võrreldes.

5.1 Üldised eelistused mee osas

Järgnevalt küsiti vastajailt, millist mett nad väärtustavad. Antud küsimuse vastuseks said vastajad valida kõik väited, millega nad nõustuvad.

Mee ostmisel hinnatakse eelkõige seda, et mesi pärineb usaldusväärsest tootjalt, kelle puhul saab olla kindel mee heas kvaliteedis (82% vastajaist, joonis 20). Võrreldes eelmise uuringuetapiga on selle aspekti väärtustajate hulk veidi kasvanud (8%). Üsna suur on ka nende vastajate osakaal, kes peavad oluliseks teadmist, et mesi on kogutud puhastelt aladelt (52%), kuigi seda aspekti on 2010. aastal pidanud oluliseks varasemast märksa vähem vastajaid. Need kaks kriteeriumit väljendavad küll mõlemad kaudselt tarbija soovi kõrge kvaliteedi järele, ent teisest küljest näitab erinevus nende väidetega nõustujate hulgas seda, et mee kvaliteet seisneb rohkemas kui korjatud mee puhtuses. Mesinikul on paljude vastajate silmis väga oluline roll toote kvaliteedi tagamises ja ausa kauba pakkumises – tarbijate usk korjatud mee puhtusesse on oluliselt suurem kui tarbijate usaldus valimatult kõikide mesinike suhtes.

Kindla taimeliigi mee või meetoote väärtustamine on eestimaalaste seas teistest kriteeriumitest märksa vähem levinud (seda peab oluliseks 19% vastajaist). Ka mee erilist töötlemist peab oluliseks vaid 6% vastanutest.

Joonis 20. Kas hindate mee juures, et .. (%)

Sotsiaaldemograafilises lõikes ilmnevad siin tarbijarühmade vahel järgmised eripärad:

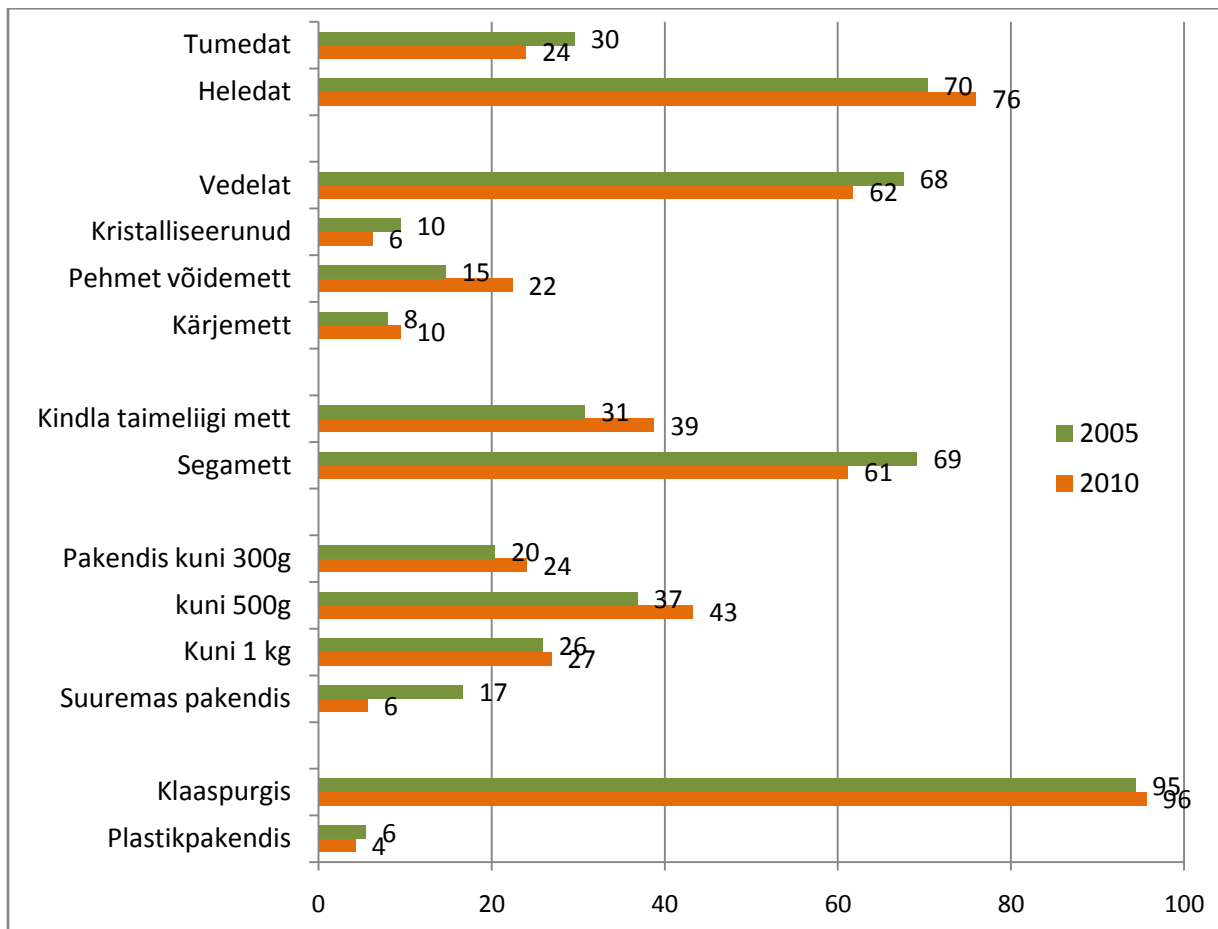
- Suurte linnade elanikud väärtustavad teistest veidi rohkem seda, et mesi pärineks puhtatelt aladelt, oleks mahetoodang (erinevus maa-asula elanikega võrreldes 11%)
- Venekeelsele elanikkonnale on eestikeelsest olulisem mee kogumine puhtatelt aladelt (erinevus 13%), ent ka see, et mesi oleks korjatud kindlalt taimeliigilt või oleks kärjemesi (erinevus 22%). Usaldusväärne tootja on neile eestikeelsete tarbijatega võrreldes veidi vähem tähtis.
- 55-aastased ja vanemad elanikud peavad noorematest vähem oluliseks seda, et mesi oleks kogutud puhtatelt aladelt (erinevus 10-21%)

5.2 Eelistused erinevate mee aspektide osas

Võrreldes 2005.aastaga suuri muutusi meega seotud eelistustes ei ilmne: tarbijad eelistavad jätkuvalt heleda värvusega vedelat mett, mis on pakitud klaaspurki (joonis 21). Kui kindla taimeliigi mett soovib tarbida ligi 40% vastanutest, siis valdav osa vastanutest ei ole selles osas valiv ning eelistab seega segamett. Kindla taimeliigi mett eelistanud nimetasid peamiselt kanarbiku-, pärnaõie- ja ristikumett, aga ka näiteks võilille-, tatra-, mesika-, põdrakanepi-, naistepuna- ja paakspuumett.

Kõige eelistatumaks pakendisuuruseks on jätkuvalt kuni 500-grammine pakend. Kuna grammide ja liitrite vahekord mee osas ei ole paljudel eestimaalastel väga täpselt teada, võib vaid aimata, et osa vastajaid on siin 0,5-kilogrammise pakendi asemel pidanud siiski silmas 0,5-liitrist pakendit. Võrreldes eelmise 2005.a uuringuga on selgelt vähenenud nende tarbijate osakaal, kes soovivad osta mett korruga suuremas kui 1 kilogrammises pakendis, samas kui väiksemate pakendite eelistajate hulk on vaid õige pisut tõusnud.

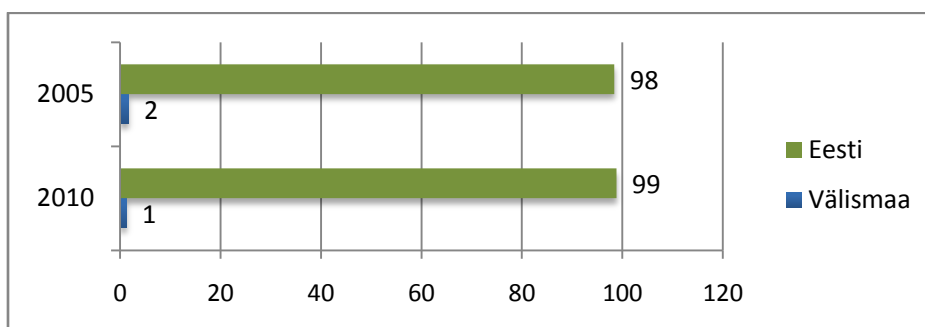
Olgugi, et suuremal osal tarbijaist tunduvad olevat väga selgelt välja kujunenud eelistused mee osas, peegeldavad need tulemused hästi ka vastajate seniseid harjumusi ja kokkupuudet meega. Seega ei tuleks neid eelistusi võtta väga rangelt ja muutumatutena, vaid pigem kui eestimaalaste nägemust sellest, milline on üks hea harjumuspärane mesi.

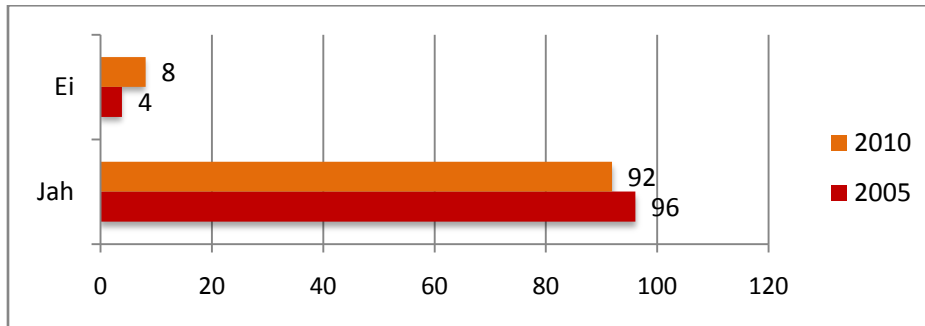
Joonis 21. Millist mett Te võimaluse korral eelistate? (%)

5.3 Suhtumine välismaisesse meesse ja eesti mee kättesaadavus

Peaaegu kõik vastanutest (99%) eelistavad võimalusel eesti mett importmeele ning see osakaal ei ole viimase 5 aastaga muutunud (joonis 22). Ka kohaliku mee kättesaadavus on hea – vaid 8% eestimaalastest ei pea mingil põhjusel eesti mett omale alati kättesaadavaks (joonis 23).

Joonis 22. Kas eelistate võimalusel..? (%)

Joonis 23. Kas eesti mesi on Teile alati kättesaadav?

5.4 Suhtumine erinevate riikide importmeesse

Suur osa vastanutest väljendas selles küsimuses oma vastumeelsust välismaise mee suhtes. 67% vastanutest ei uskunud, et üheski nimetatud riigis valmistatakse head mett ning 58% ei oleks ka huvitatud ühegi etteantud välisriigi mett ostma (tabel 3). Kuigi neist maadest imporditud mett tarbib tegelikkuses vaid 17% eestimaalastest, on elanikkonna teadlikkus importmee kättesaadavuse kohta oluliselt suurem. Kauplustes ja turgudel on vastajaile enim silma jäänud ungari mesi (20%-le elanikest), ent selle kõrval ka läti, poola, leedu, ukraina ning venemaa toodang. Argentiina, hiina ja tšehhi meega vastajail valdavalt kokkupuuted puuduvad.

Kõige positiivsemalt on eestimaalased meelestatud oma lähinaabri läti mee suhtes: 15% elanikest teab, et selles riigis valmistatakse head mett ning iga neljas vastaja oleks meelsasti nõus läti mett proovima. Ka leedu mee suhtes ollakse üsna avatud: leedu mett on valmis ostma viiendik eestimaalastest ning iga kümnes vastaja teab, et leedu mett saab pidada heaks meeks. Tõenäoliselt on siin tegemist uskumisega, et Balti riigid on omavahel sarnase looduskeskkonnaga ning seetõttu on ka mee kvaliteet neis riikides pigem ühesugune ja kindel.

Teistest riikidest ollakse avatumad ka ungari, venemaa ja ukraina mee vastu. 13% eestimaalastest oleks huvitatud ungarist või venemaalt pärit mee ostmisest, 11% ostaks meelsasti ukraina mett. Nende riikide mee kvaliteeti usub võrdselt 9-10% vastanutest.

Vaatamata sellele, et vastajad oleksid teiste riikide meest märksa avatumad läti ja leedu mee suhes, tarbitakse tegelikkuses läti meega võrdselt ungari, venemaa ja ukraina mett (5-7% elanikest). Kuna läti ja leedu mee nähtavus kauplustes/turgudel on üsna hea, edestades nii vene kui ukraina mett, võib tagasihoidlikuma tarbimise taga oletada muid põhjuseid, näiteks kõrgemat hinnataset. Erinev tendents kehtib poolast pärit mee suhtes - olgugi, et 15% elanikkonnast on teadlik poola mee kättesaadavusest kohalikus kaubandusvõrgus, on nii selle tarbimine kui tajutav kvaliteet väga madal.

Tabel 3. Suhtumine importmeesse (%)

	Ungari	Poola	Tšehhi	Venemaa	Läti	Leedu	Hiina	Argentiina	Ukraina	Mitte ükski neist
Ostaksin meelsasti selles riigis valmistatud mett:	13%	5%	5%	13%	26%	20%	1%	3%	11%	58%
Ma tarbin selles riigis valmistatud mett:	7%	2%	1%	7%	6%	4%	1%	1%	5%	83%
Selles riigis valmistatakse head mett:	10%	3%	3%	9%	15%	10%	1%	2%	9%	67%
Ma tean, et sellest riigist pärit mesi on saadaval neis toidupoodides või turgudel, mida ma külastan:	20%	15%	3%	11%	17%	14%	3%	2%	12%	56%

Tarbijagruppide lõikes ilmnevad siin järgnevad eripärad:

- Venekeelne elanikkond suhtub eestikeelsest märksa positiivsemalt Venemaalt pärit meesse. Neist 30% ostaks meelsasti Venemaalt pärit mett (vastav osakaal eestikeelsete tarbijate seas on vaid 6%) ja 22% usub, et Venemaal valmistatakse head mett (osakaal eestikeelsete seas on 5%). 18% vene keelt emakeelena kõnelejatest tarbib juba praegu vene mett (eestikeelsetest 2%). Vene mee kättesaadavusest meie kaubandusvõrgus on teadlik 16% venekeelsetest ja 9% eestikeelsetest elanikest.
- Kõik eesti keelt emakeelena kõnelevad vastanud eelistavad võimalusel eesti mett välismaisele.
- Venekeelsetest elanikest 13% jaoks ei ole eesti mesi alati kättesaadav (vastav osakaal eestikeelsete elanike seas on 6%).
- 15-34-aastased elanikud leiavad rohkem kui 45-aastased ja vanemad elanikud, et eesti mesi ei ole neile alati kättesaadav (erinevus 8-10%).

6. Teadlikkus meest ja hoiakud mee suhtes

Käesolev peatükk kaardistab eestimaalaste teadlikkuse mee osas ning väljendab tarbijate hoiakuid eesti mee ja mesinike suhtes. Esmalt antakse ülevaade elanikkonna meelastest teadmistest ja meega seotud müütidest, analüüsides vastajate suhtumist erinevatesse etteantud väidetes. Veidi lähemalt uuritakse eestimaalaste varasemat kokkupuudet kristalliseerunud meega ning arvamusi sellest, mis võiks olla kristalliseerumise põhjuseks. Peatüki lõpetuseks kaardistatakse elanikkonna hoiakud eesti mee ja mesinike suhtes.

6.1 Üldine teadlikkus meest

Eestimaalaste teadlikkust meest ja selle omadustest kontrolliti etteantud väidetega, mille suhtes vastajad said väljendada kas oma nõustumist või mittenõustumist (tabelid 4 ja 5).

Kõige selgem seisukoht oli vastajail välja kujunenud **mee kasulikkuse osas organismile** – selle väitega oli nõus 95% respondentidest, vastu 1% ning kahtleval seisukohal 4%. See näitab, et eestimaalased on igati teadlikud mee organismi tugevdavatest omadustest, mistõttu kasutatakse mett ulatuslikult nii haiguste ravimiseks kui ennetamiseks.

Üsna tugev üksmeel valitseb ka väidete „**Mõnelt taimelt saadud mesi on mõrkjam kui teistelt taimedelt korjatud mesi**” ning „**Mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri läheb mesi vedelaks**” osas. Nende väidete paikapidavuses on veendunud 81-82% vastanutest, 3-4% ei ole väidetega nõus ning 15-16% ei oska seisukohta võtta. Võrreldes neid tulemusi 2005.a tulemustega (tabel 5), ei ole märkimisväärseid muutusi toimunud. Kuigi osadel vastajatel puuduvad otsesed teadvustatud kokkupuuted eri taimeliikide meega, millest annab aimu segamee pidamine harjumuspärase hea mee võrdkujuks, ei tohiks maitset veidi mõrkjama mee sattumine toidulauale enamasti kahtluseid mee kvaliteedis tekitada.

Väitega „**Võilillemesi on tehtud segades meelega võililleõisi**” ei nõustu ligi 70% eestimaalastest, samas 22% ei oska siin seisukohta võtta. Siin võib segadust tekitada koduse valmistatav suhkru ja võilillede segu, mida nimetatakse rahvasuus samuti võilillemeeks. Siiski on 9%-line väitega nõustujate osakaal väga väike ning näitab, et võilillemeel all peetakse enamasti silmas siiski mesilaste poolt võililledelt korjatud mett. Alates 2005. aastast on elanikkonna teadlikkus võilillemeel kohta kasvanud: võrreldes varasemaga on 11% võrra rohkem neid vastajaid, kes ei kahtlusta võilillede segamist võilillemeesse.

Veidi suurem kahtlejate hulk oli aga väite „**Mett võetakse mesitarust ainult sügiskuudel**” puhul: 28% ei osanud sellele küsimusele vastata, 15% oli väitega nõus ning 57% väite vastu. Ligi 60% eestimaalastest siiski teab, et värsket mett saab mesinikult ka muul ajal kui sügisel, kuigi nagu käesoleva uuringu tulemusedki näitavad, on peamisteks meehankimise kuudeks siiski esimesed sügiskuu august ja september. Elanikkonna teadmised selle väite osas ei ole 2005. aastaga võrreldes oluliselt muutunud.

Eelmise väitega väga sarnane on eestimaalaste teadlikkus selle kohta, kas **erinevatelt taimedelt saadud mesi on erinevate raviomadustega**. Ka selle küsimuse puhul oli 28% vastanutest kahtleval seisukohal ning 57% oli väite poolt, omades seega korrektset teadmist. Võrreldes varasema uuringuetapiga on napi 6% võrra rohkem neid vastajaid, kes ei usu erinevatelt taimedelt korjatud mee erinevasse ravitoimesse.

Küsimuses „**Kas nõgesemesi on tehtud segades meelega nõgeselehti?**” peeti silmas meesegutoodet, mis koosneb meest ja selle juurde lisatud nõgesest. Selle väite puhul oli kõige suurem „ei tea” vastanute hulk (36%), mis väljendab elanikkonna vähest kokkupuudet antud tootega. Võib-olla osalt tõmmati siin paralleele võilillemeega, ent enamik (55%) vastanutest ei usu, et nõgesemesi sisaldab nõgeselehti. Alates 2005. aastast on nii arvajate osakaal ka 10% võrra tõusnud.

Väidete „**Mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee raviomadused vähenevad**” ning „**Mesi, mis püsib talv läbi vedel, on sama väärtuslik kui kristalliseerunud mesi**” osas oli arvamuste jaotus üsna sarnane. Korrektset vastust teadis peaaegu iga teine vastaja (47-49%), samas kui vastupidist usub mõlema puhul 27% respondentidest. Umbes veerand elanikkonnast ei oska siin kindlat seisukohta võtta. Need tulemused näitavad, et vedelale ja kuumutatud meelega on eestis jätkuvalt suur turg, mis tuleneb elanikkonna siirast usust mee üldisesse ravitoimesse ja tihtipeale nõrkadest teadmistest mee kuumutamise ning kristalliseerumise alal. Aastaringelt vedela mee pidamine võrdset väärtuslikuks kristalliseerunud meega on ka veidi (8%) tõusnud eelmise uuringuetapiga võrreldes. Tõenäoliselt on üheks teguriks selle arvamuse taga (välismaise) vedela mee varasemast parem aastaringne kättesaadavus kauplustes.

Väite „**Mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee maitseomadused muutuvad**” osas olid vastanud valdavalt eksiarvamusel. 45% eestimaalastest ei usu, et mee maitse kuumutamisel (nt. kuuma tee või toidu sisse pannes) muutub. Vastuse jäi võlgu 27% respondentidest, vaid 28% oli väitega nõus. Varasemaga võrreldes on toimunud ka märgatav 13%-ne muutus väitega mittenoostujate poole. Need tulemused näitavad sarnaselt varasemale, et mee heasse maitse ja tervistavasse toimesse usutakse ka pimesi, sõltumata sellest, kuidas mett kasutada või millisel kujul mett osta. Mesindusspetsialistide laiem teavitustöö oleks siinkohal kasulik nii mesinikele kui elanikkonnale laiemalt.

Tabel 4. Teadlikkus meest (%)

	Ei	Jah	Ei tea
Kas mesi, mis püsib talv läbi vedel, on sama väärtuslik kui kristalliseerunud mesi?	47%	27%	26%
Kas mõnelt taimedelt saadud mesi on mõrkjam kui teistelt taimedelt korjatud mesi?	3%	81%	16%
Kas erinevatelt taimedelt saadud mesi on erinevate raviomadustega?	15%	57%	28%
Kas mesi tugevdab organismi?	1%	95%	4%
Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri läheb mesi vedelaks?	4%	82%	15%
Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee maitseomadused muutuvad?	45%	28%	27%

Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee raviomadused vähenevad?	27%	49%	24%
Kas mett võetakse mesitarust ainult sügiskuudel?	57%	15%	28%
Kas võilillemesi on tehtud segades meelega võililleõisi?	69%	9%	22%
Kas nõgesemesi on tehtud segades meelega nõgeselehti?	56%	8%	36%

Tabel 5. Teadlikkus meest, võrdlus 2010 ja 2005 a. (%)

	2010		2005		Muutus	
	Ei	Jah	Ei	Jah	Ei	Jah
Kas mesi tugevdab organismi?	1	99	1	99	0	0
Kas mõnelt taimelt saadud mesi on mõrkjam kui teistelt taimedelt korjatud mesi?	4	96	7	93	-3	3
Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri läheb mesi vedelaks?	4	96	6	94	-2	2
Kas erinevatelt taimedelt saadud mesi on erinevate raviomadustega?	21	79	15	85	6	-6
Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee raviomadused vähenevad?	36	64	34	66	2	-2
Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee maitseomadused muutuvad?	61	39	48	52	13	-13
Kas mesi, mis püsib talv läbi vedel, on sama väärtuslik kui kristalliseerunud mesi?	64	35	72	28	-9	8
Kas mett võetakse mesitarust ainult sügiskuudel?	79	21	75	25	4	-4
Kas nõgesemesi on tehtud segades meelega nõgeselehti?	87	13	77	23	10	-10
Kas võilillemesi on tehtud segades meelega võililleõisi?	88	12	78	22	11	-11

6.2 Teadlikkus mee kristalliseerumisest

Kristalliseerunud mett on näinud 88% vastanutest ning see osakaal ei erine märkimisväärselt 2005.a tulemustest (joonis 24). Selle nähtuse põhjus on eestimaalastele aga vähem selge – 28% kristalliseerunud meega kokku puutunutest ei oska kristalliseerumise põhjust nimetada (joonis 25). Ligi viiendik eestimaalastest leiab, et mesi muutub kõvaks mee suhkruisalduse tõttu teatud aja möödudes ja 16% teab, et kristalliseerumine on loomulik nähtus, mis näitab mee kvaliteeti. Siiski võib osade mee suhkruisaldust mainivate vastuste põhjal aimata kristalliseerumise seostamist mesilastele suhkru andmisega. Lisaks neile leidub 6% vastanuid, kes seostavad kristalliseerumist otseselt mee madala kvaliteediga, mis tuleneb suhkru või mõne muu aine andmisest mesilastele või lisamisest meele.

Mõned näited vabavastustest nimetatud koodide lõikes:

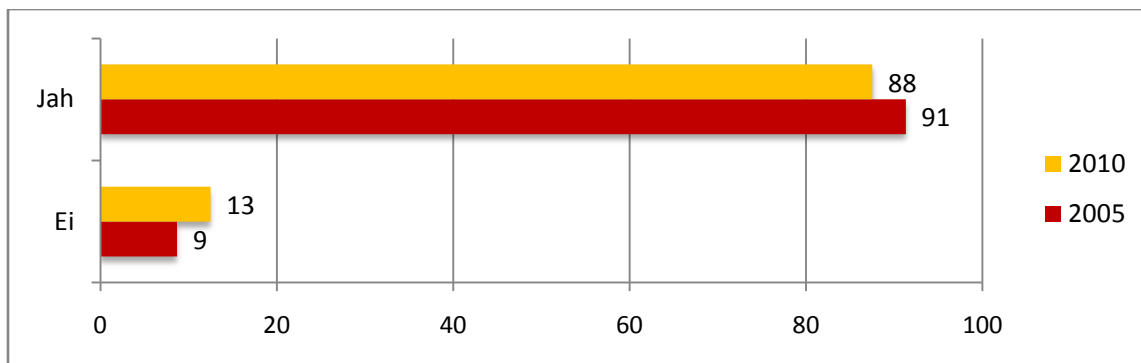
- Suhkur, suhkruisaldus, liigne suhkur.** *Ehk palju suhkrut?; Suhkru kristalliseerumine mees; Sest mesi sisaldab suhkrut; Taimne suhkur kristalliseerub; Liigne suhkruisaldus; Suhkrut palju; Suur suhkruisaldus mees; Suhkur kristalliseerub, liigub püsivama oleku poole; Liigmagusus; Mingi suhkur või sarnane aine; Kui palju sisaldab ta looduslikku suhkrut; Palju suhkrut; Suhkur.*
- Seismine, aeg.** *Kui vedel mesi seisab mõnda aega, siis see läheb tahkeks.; Aeg, tekkivad uued keemilised struktuurid/kristallid; Seisab liiga kaua?; Aeg...kuivamisprotsess; Seismisel eemaldub niiskus meest; Pikka aega säilitamine;*

Muutub vanaks.; Kaua lahtiselt seisnud; Peale mee vurritamist on möödunud pikem aeg; Võib-olla seismise ajal suhkur koguneb ja tundub nagu mesi kristalliseeruks; Aja jooksul mesi lihtsalt kristalliseerub, v.a. kanarbikumesi; Arvan, et kristalliseerunud mesi on vana.; Aine läheb tihedamaks seistes.

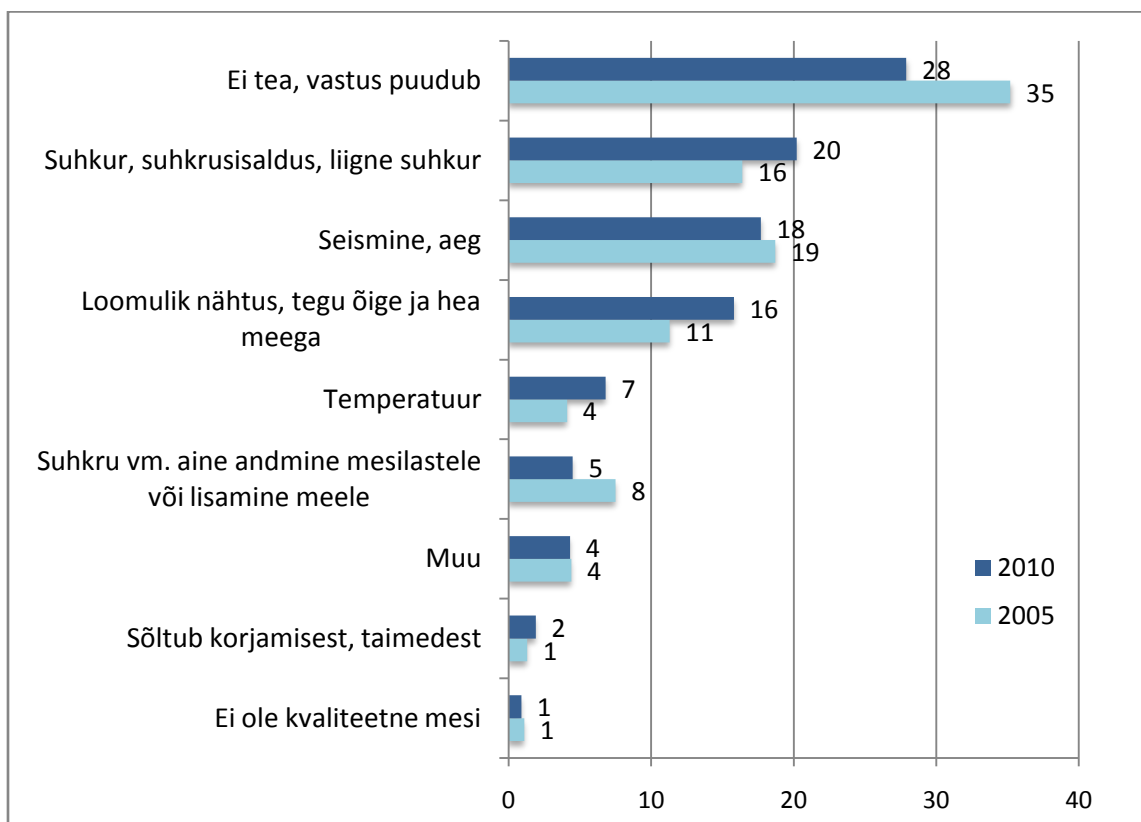
3. **Loomulik nähtus, tegu on õige ja hea meega.** *Võib-olla see, et ta on puhas mesilastoodang nt. kärjemesi.; Müüjad on rääkinud, et see ongi õige mesi, mis kõvaks läheb, et seda pole lahjendatud - mitte nii nagu need, kes seda vedelat mett müüvad! Ise ma ausõna ei tea...; Hea kvaliteet; Mesi peabki suhkrustuma; Ei ole selle üle mõelnudki, ilmselt on mees küllastunud hulk suhkrut. Tean aga seda, et kui mett pole eelnevalt töödeldud (nt kuumutatud), siis see kristalliseerub.; Tegelikult on kristalliseerumine loomulik protsess ja ei kahjusta mee kvaliteeti.; Ei oska öelda/puhas mesi ilma suhkruta kristalliseerub; Kvaliteetmesi aja jooksul kristalliseerub; Ei oska öelda, aga kristalliseerumine on kindel märk sellest, et tegemist on ehtsa meega, mitte mingi meesarnase tootega; Naturaalne koostis, ei sisalda roo- ega peedisuhkrut.; Mee puhtus ja originaalsus, et ei ole suhkruga söödetud; Puhas mesi kristalliseerub, "vuffel" jääbki vedelaks ka seistes; Sõltuvalt hoiutingimustest ja koostisest kristalliseerub see varem või hiljem igal juhul.*
4. **Temperatuur.** *Jahedama õhu käes pikem seismine; Külmkapis hoidmine; Valel temperatuuril säilitamine; Madal temperatuur. Mesi kristalliseerub sügise ja talve jooksul.; Ehk temperatuur, sest sooja vees sulab see jälle kuldseks ja vedelaks; Kui mesi on liiga madala temperatuuri käes, siis võib kristalliseeruda või kui ta on temperatuuri käes, mis kõigub.; Ei ole uurinud, aga kogemuste põhjal muutub mesi kõvaks jahedas ruumis ja vedeldub soojas.*
5. **Suhkru või muu aine andmine mesilastele või lisamine meele.** *Pikemaajaline säilitamine. Ja kui mesilasi on söödetud suhkruga.; Arvatavasti mesilased on suhkrut söönud...aga ega täpselt ei tea; Arvan, et on lisatud suhkrut; Lisatud on mingit ainet; Mee segamine suhkruga; VÕIBOLLA ON SUHKRUT LISATUD, ET SÄILIKS. Aus olla, siis ei tea täpselt.; Suur suhkrusisaldus (mesilastele on lisaks suhkrut antud); Liigsed lisaained ja liigne suhkur; Mesilaste suhkruga toitmine või mee kehv kvaliteet; Mee keemilised protsessid. Olen kuulnud, et see on põhjustatud ka mee segamisest teiste ainetega, mis langetab mee kvaliteeti ja põhjustab kristalliseerumist.; Ei tea, äkki võibolla kui pannakse suhkrut juurde, et mesilasi toita.*
6. **Sõltub korjamisest või taimedest.** *Segamesi kristalliseerub kiiremini; Oleneb taimedest; Oleneb, milliselt taimelt mesi on kogutud; Konkreetse taimeliigi mesi seismisel; Korjetaimedest sõltub suurel määral mee maitse, värvus ja konsistents.; Mee kristalliseerumise kiirus sõltub mee päritolust ja hoidmise temperatuurist.; Millal on korjatud; Oleneb, milliselt taime mesi on, rapsimesi kristalliseerub kiiresti.*
7. **Ei ole kvaliteetne mesi.** *Arvan, et see pole naturaalne; Ei tea, arvan, et on vanaks läinud; Mittekvaliteetne, liialt palju suhkrut kasutatud juurde, või siis vana juba; Halb kvaliteet; Ei tea, kuid kaks aastat tagasi sain oma tuttava hobimesiniku käest mett, mis oli segatud, seega mõne aja möödudes oli pool purki suhkrustunud mett ja pool*

praeguseni vedelat mett (ost oli 2008.a.). Nüüd ostan ausa inimese käest. Ja siiski usun, et seda võibki põhjustada mingi osa vana mett. Aga mine tea.; Ebakvaliteetne mesi; Teda oleks nagu enne külmutatud.

8. **Muu.** Vee aurumine; Vale suhkrukogus. Selles mõttes, et koostisosad ei ole tasakaalus. Või siis on enda süü...; Seisab valges; Mesi ei ole homogeniseeritud; Ei ole vurritatud korralikult; Ehk õhu juurdepääs või on lisatud meeale aineid, mis tekitavad kristalliseerumist.; Kokkupuude õhuga; Mee sulamine ja seejärel külmutamine.; Väike veesisaldus; Niiskus, suure suhkru sisaldus; Valguse käes hoiustamine ning see, kui enne müümist on mesi vedelaks "kuumutatud"; Hapniku ligipääs meeale või suhkru kristalliseerumine; Töötlemisviis.

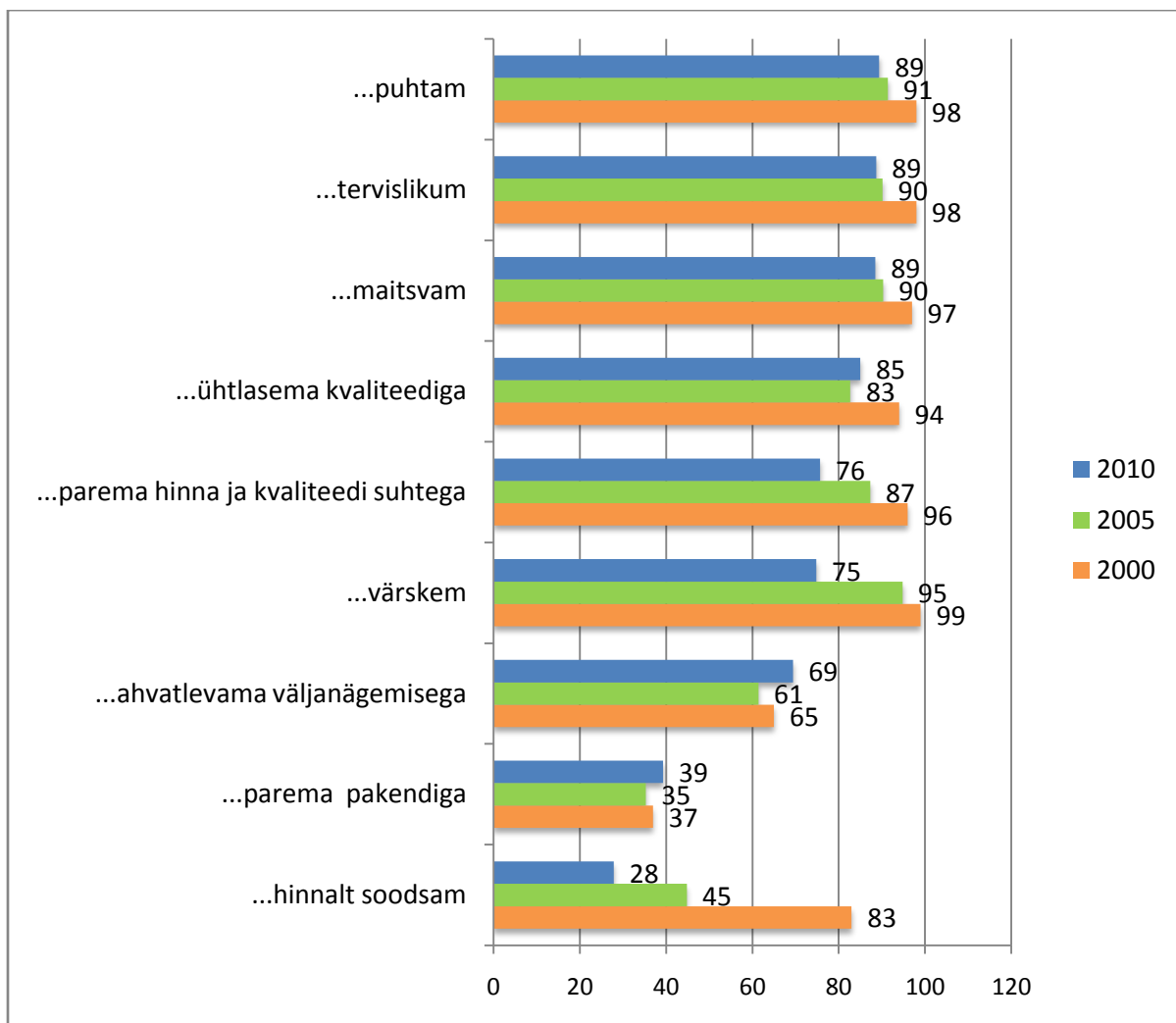
Joonis 24. Kas olete näinud või tarvitanud kristalliseerunud ehk kõvaks läinud mett? (%)

Joonis 25. Mee kristalliseerumise põhjused kategoriseeritult (%)

6.3 Eelarvamused eesti mee ja mesinike suhtes

Kodumaist mett peetakse välismaisega võrreldes peamiselt puhtamaks, tervislikumaks ja maitsvamaks (89% vastanutest, joonis 26), samuti hinnatakse selle kvaliteeti importmeest ühtlasemaks (85%). Võrreldes 2005.aastaga ei ole hinnangud neile omadustele oluliselt muutunud. Kodumaise mee kuvand on läinud siiski veidi nõrgemaks kolmes aspektis: hinna, tajutava hinna ja kvaliteedi suhte ning mee värskuse lõikes. Tõenäoliselt on selle muutuse taga tarbijate suurenenud hinnatundlikkus või ka odavama importmee varasemast parem kättesaadavus polettidel.

Joonis 26. Kodumaine mesi võrreldes välismaisega on.. (%)

Järgnevalt paluti igal vastajal märkida, kas ta on nõus etteantud väidetega eesti mee suhtes. Joonis 27 näitab, kui suur osakaal vastajaist, kes oskas selle küsimuse puhul midagi vastata („ei tea” vastanud on siinkohal välja võetud), nõustus nende väidetega. Kuna 2000. aastal oli see küsimus teisiti sõnastatud, ei saa neid tulemusi hilisematega otseselt võrrelda, ent tulemused annavad siiski ülevaate väidete järjestusest nõustumise alusel.

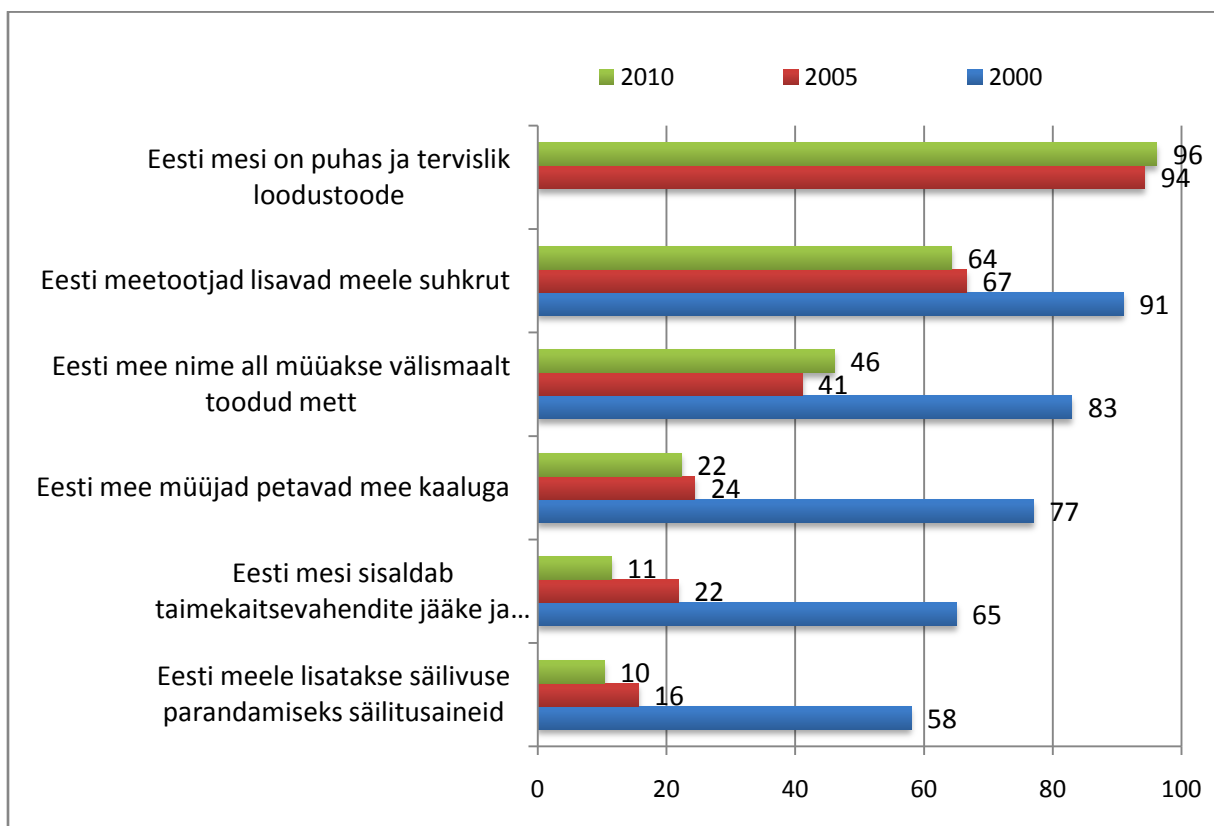
Kõige rohkem on eestimaalased nõus väitega, et eesti mesi on puhas ja tervislik loodustood. 96% vastajaist on selgelt selle väite poolt ning see osakaal ei ole 2005.aastaga võrreldes muutunud. Kõrge nõustujate hulk näitab eesti mee tugevat positiivset kuvandit kodumaise tarbija silmis.

Kõik ülejäänud, võimalikke negatiivseid müüte peegeldavad väited said vastajate poolt oluliselt vähem poolthääli. Levinuimaks müüdiks eesti mee kohta on jätkuvalt arvamus, et eesti meetootjad lisavad meele suhkrut. Sellega nõustub 64% vastanutest, mis on kõrge tulemus ja vajab eesti mee maine tugevdamiseks kindlasti vastavat tegutsemist.

Umbes viiendiku võrra vähem on neid eestimaalasi, kes kahtlustavad importmee müümist eesti mee nime all. See osakaal on siiski küllalt suur – ligikaudu iga teine vastaja on väljendanud oma nõustumist selle väitega.

22% eestimaalastest arvab, et eesti mee müüjad petavad mee kaaluga. Kuna see osakaal ei ole väga suur, võib arvata, et tegemist on siiski harva nähtusega või on nõustumise taga arvamus, et küllap mõned meemüüjad võivad nii teha.

Seda, et eesti mesi oleks saastunud taimekaitsevahendite ja raskemetallide tõttu või et eesti meele lisatakse säilitusaineid, enamus kodumaiseid tarbijaid ei usu. Eesti mett peetakse valdavalt kemikaalidest puhtaks tervisetooteks.

Joonis 27. Nõustumine väidetega eesti mee ja mesinike kohta (%; N=vastajad, kel oli selles küsimuses oma selge seisukoht, s.t. „ei oska öelda“ vastanud on siinkohal välja võetud)

7. Peamiste uuringutulemuste kokkuvõte

1. ELANIKKONNA MEETARBIMISE HARJUMUSED

- Meetarbimine jaguneb kaheks: 47% elanikkonnast tarbib mett juhuslikult, 40% regulaarselt (vähemalt kord nädalas). Võrreldes varasemate uuringuetappidega, on mee tarbimine aastatega suurenenud, 2010. aastaks on mittetarbijate hulk kahanenud 5%-ni. 2005. aastaga võrreldes on ligi 10% suurenenud mee iganädalane tarbimine, seda peamiselt kord kuus ning juhuslikult tarbijate arvelt.
- Mee tarbimise hulgaga rahulolu on langenud: 55% eestimaalastest tajub, et peaks senisest rohkem mett tarbima. Peamised põhjused ebapiisava meetarbimise taga on järgnevad: lihtsalt unustatakse mett osta/kasutada, ei meeldi mee maitse/ei tarvitata nii palju magusat, mee hind on liiga kallis ning harjumus kasutada mett vaid kindlatel juhtudel/viisidel.
- Keskmine aastane meetarbimine on leibkonna kohta 2010. aastal 4,7 kg ning see on vaid 100 g võrra suurem kui 2005. aastal. Võrreldes 2000. aastaga on aga tõus olnud märgatav. Ka tarbimiskese mediaanpunkti näol on nihkunud ühtlasema ja suurema tarbimise poole – märksa vähem on neid, kes tarbivad äärmuslikult palju või äärmuslikult vähe mett.
- 2010. aastal on veidi rohkem neid, kes on viimase aasta jooksul importmett tarbinud. Siiski on tarbitavad kogused olnud pigem väikesed: 14% eestimaalastest tarbis viimasel aastal kuni 1 kg importmett, kuni 7% elanikkonnast tarbis importmett sellest suuremas koguses.
- Mett tarvitatakse peamiselt tema tervislikkuse ja raviomaduste pärast (76% meetarbijatest), põhjustest järgnevad mee maitse (36%) ning harjumus (17%). Eelmise uuringuetapiga võrreldes on veidi langenud mee tarbimine maitsvuse tõttu (muutus 7%), ent suurenenud harjumuse osakaal (muutus 5%).
- Võrreldes 2005. aastaga on suurimad muutused mee kasutusviisides toimunud mee kasutamisel toiduvalmistamisel ning kúpsetamisel (tõus 21-23%).
- Elanikkonna teadlikkus erinevatest meetoodetest on viimaste aastatega kasvanud. Üldiselt on eestimaalaste teadlikkus erinevatest meetoodetest üsna kõrge, jäädes 70-98% vahemikku. Kõige tuttavamateks peetakse kärjemett, meega kosmeetikatooteid ning taruvaigu- ja vahatooteid. Ka meetoodete tarbimine on viimase 5 aastaga tõusnud. Kõige suurem muutus on toimunud saunamee kasutamises (24%), ent varasemast oluliselt rohkem tarvitatakse ka meega kosmeetikatooteid ning vahatooteid (muutus vastavalt 18% ja 14%).

2. ELANIKKONNA MEEOSTMISE HARJUMUSED

- Mesi on võrdselt nii planeeritud kui impulsstost. 44% eestimaalastest planeerib mee ostmist ette ja ostab kas pikemaks perioodiks või terve aasta varu ühekorraga ära, samas kui 41% elanikest ostab mett juhuslikult väikeste koguste kaupa. Lisaks on hulk inimesi (16%), kes ostavad mett pidevalt väikestes kogustes, olles heaks sihtrühmaks kauplustes müüdavale kõrge kilohinnaga väikepakendis meele. Peamised mee ostmise kuud on august ja september.
- Tutvustel on mee ostmises oluline roll. Viimase aasta meevaru sai kas osaliselt või täielikult mõnelt oma tuttavalt mesinikult 51% vastajatest ning ligi 40% vastajaist kasutas mee hankimisel sugulaste või tuttavate abi. Mõlemad osakaalud on aja jooksul ka tõusnud. Kõige mugavamaks mee hankimise viisiks peetaksegi jätkuvalt mee saamist tuttavalt mesinikult (65% elanikkonnast). Turu osatähtsus mee ostukohana on viimase 10 aastaga tugevalt langenud.
- Mee keskmine ostuhind on 2010. aastal 89,30 krooni, mis on võrreldes 2005. aastaga tõusnud 17,35 krooni võrra.
- Kõige olulisemaks omaduseks mee puhul peetakse selle kvaliteeti. Samas on tarbijaile üsna võrdselt olulised ka pakendi suurus (kokku 84%-le meetarbijaist, tõus 2005. aastaga võrreldes 15%), etiketi informatiivsus (81%-le, tõus 7%) ning pakutava mee sortiment (80%-le tarbijaist, tõus 15%).

3. ELANIKKONNA EELISTUSED MEE OSAS

- Mesinikul on väga oluline roll toote kvaliteedi tagamises ja ausa kauba pakkumises. Mee ostmisel hinnatakse eelkõige seda, et mesi pärineb usaldusväärsest tootjalt, kelle puhul saab olla kindel mee heas kvaliteedis (82% vastajaist). Võrreldes eelmise uuringuetapiga on selle aspekti väärtustajate hulk ka veidi kasvanud.
- Võrreldes 2005.aastaga suuri muutusi meega seotud eelistustes ei ilmne: tarbijad eelistavad jätkuvalt heleda värvusega vedelat segamett, mis on pakitud klaaspurki. Kuigi kindla taimeliigi mett soovib tarbida ligi 40% vastanutest, siis valdav osa vastanutest ei ole selles osas valiv ning eelistab segamett. Eelistatuimaks pakendisuuruseks on kuni 0,5 kg või 0,5 liitrit. Võrreldes 2005.a uuringuga on selgelt vähenenud nende tarbijate osakaal, kes soovivad osta mett korraga suuremas kui 1-kilogrammises pakendis, samas kui väiksemate pakendite eelistajate hulk on vaid õige pisut tõusnud.
- Peaaegu kõik vastanutest (99%) eelistavad võimalusel eesti mett importmeele ning see osakaal ei ole viimase 5 aastaga muutunud. Ka kohaliku mee kättesaadavus on hea – vaid 8% eestimaalastest ei pea mingil põhjusel eesti mett omale alati kättesaadavaks

- Kauplustes ja turgudel on vastajaile enim silma jäänud ungari mesi (20%-le elanikest), ent selle kõrval ka läti, poola, leedu, ukraina ning venemaa toodang. Neist maadest imporditud mett tarbib kokku ligi 17% eestimaalastest. Kõige positiivsemalt on eestimaalased meelestatud oma lähinaabrite läti ja leedu mee suhtes. Vaatamata sellele tarbitakse tegelikkuses läti meega võrdselt ungari, venemaa ja ukraina mett (5-7% elanikest).

4. ELANIKKONNA MEEALANE TEADLIKKUS NING SUHTUMINE EESTI MEESE

- Eestimaalased on igati teadlikud mee organismi tugevdavatest omadustest, samuti ollakse hästi kursis sellega, et mõnedelt taimedelt korjatud mesi on mõrkjama maitsega ning et kuumutamisel läheb mesi vedelaks. Mee mesitarust võtmise aja ning erinevatelt taimedelt korjatud mee erinevate raviomaduste osas on rohkem kahtlejaid.
- Suurimad puudujäägid teadmistes esinevad seoses mee kuumutamise temaatikaga. Iga teine eestimaalane ei tea, kas mee raviomadused muutuvad seoses mee kuumutamisega üle kehatemperatuuri ega seda, kas aastaringselt vedelana püsiv mesi on võrdselt väärtuslik kristalliseeruva meega. 73% vastanutest ei tea, et mee kuumutamisel selle maitse muutub. Viimase kahe väite osas eksiarvamusel olevate inimeste hulk on 2005. aastaga võrreldes ka veidi suurem.
- Kristalliseerunud mett on näinud 88% vastanutest ning see osakaal ei erine märkimisväärselt 2005.a tulemusest. Selle nähtuse põhjus on eestimaalastele aga vähem selge – 28% kristalliseerunud meega kokku puutunutest ei oska kristalliseerumise põhjust nimetada. Osa elanikkonnast seostab kristalliseerumist suhkru andmisega mesilastele.
- Eesti meel on tarbija silmis jätkuvalt tugev positiivne kuvand. Kodumaist mett peetakse välismaisega võrreldes puhtamaks, tervislikumaks ja maitavamaks (89% vastanutest), samuti hinnatakse selle kvaliteeti importmeest ühtlasemaks (85%). Võrreldes 2005. aastaga ei ole hinnangud neile omadustele oluliselt muutunud.
- Kodumaise mee kuvand on läinud siiski veidi nõrgemaks hinna, tajutava hinna ja kvaliteedi suhte ning mee värskuse lõikes. Levinuimaks müüdik eesti mee kohta on jätkuvalt arvamus, et eesti meetootjad lisavad meele suhkrut, sellega nõustub 64% vastanutest. Üsna suur osakaal on ka neid, kes kahtlustavad importmee müümist eesti mee nime all. Muud negatiivsed müüdid eesti mee ja mesinike suhtes selget poolehoidu ei leidnud.

8. Järeldused ja soovitused eesti mesinikele edasiseks turundustegevuseks

Käesoleva uuringu tulemused kinnitavad, et eesti meel ja mesinikel on eestimaalaste silmis jätkuvalt tugev positiivne maine. Eesti mett väärtustatakse kõrgelt – seda peetakse puhtaks ja heaks tervisetooteks, mida tasub eelistada välismaisele meele ning mida soovitakse senisest veelgi rohkem tarbida. Teiseks oluliseks positiivseks märgiks eesti meeturu olukorra kohta võib pidada erinevate meetoodete varasemast laiemat tuntust ja kasutamist. See näitab mesinike edukat aastatepikkust tegevust oma toodete tutvustamisel ning tarbimisharjumuse tekitamisel, mida tuleks kindlasti jätkata ka edaspidi. Nagu uuringutulemused kinnitavad, on väljakujunenud harjumus eriti eestikeelse elanikkonna seas väga oluliseks meetarbimise põhjuseks.

Tugev väljakujunenud harjumus väljendub otseselt ka tarbijate meelalastes eelistustes. Harjumuspärast mett valitakse ja väärtustatakse teistest rohkem. Klaaspurgis segamesi on küll laialt levinud toode, ent ei tähenda ometi, et mesinikud ei võiks ka mõnes muus pakendis seni veel harjumuspärast mett pakkuda. Varasem kogemus annab tarbijaile ette raamistiku, milles mõelda – kui aga senised kokkupuuted puuduvad, ei oska tarbijad ka teistsuguseid tooteid soovida või eelistada. Seega ei tasu uute meetoodete tutvustamise kõrval peljata teistsuguseid pakendeid, pakendisuuruseid ning muid uuendusi. Mesi on toode, mida tarbib väga lai ja seesmiselt kirju sihtrühm, erinevate ootuste ja vajadustega.

Võrreldes 5 ja 10 aasta taguse ajaga on meeturul toimunud mõned suuremad muutused, mis võivad osutada väljakutseks eesti mesinikele. Vedela importmee aastaringne kättesaadavus kaubanduskettides ei ole küll viinud välismaise mee varasemast suurema eelistamiseni, ent mõjutab ometi tarbijate hoiakuid ja teadlikkust mee osas. Kui elanike teadmised naturaalse mee omadustest on nõrgad, saavad eksiarvamused ja müüdid (näiteks mee kristalliseerumise põhjustest, aastaringselt vedela mee maitse- ja raviomadustest jmt) paremini levida, viies kokkuvõttes eesti mee kuvandi kahjustumiseni ning saades takistuseks kodumaise mee turustamisel. Üheks ohumärgiks saab selles osas pidada eesti mee hinna ja kvaliteedi suhte varasemast nõrgemana tajumist. See võib tulla tarbijate üldisest madalamast ostujõust, ent olla samas ka odavama importmee kaubandusvõrgus rohkem nähtavaks muutumise tagajärg.

Kuigi Eesti elanikkonna teadlikkus mee osas on üldiselt kõrge, esineb neis teadmistes siiski ka mõningaid puudujääke. Paljusid eestimaalasi iseloomustab tugev usk mee kasulikku mõjusse ja ravitoimesse, arvestamata ostetava mee omadusi ning seda, kuidas mett kasutatakse. Seega on jätkuv aktiivne tegevus meelase teadlikkuse tõstmisel (s.h. mee kuumutamise tagajärgedest) kasuks nii mesinike müügitulemustele, tarbijate usaldusele mesinike ja eesti mee suhtes kui eestimaalaste üldisele heaolule.

Eesti mee edukale turundamisele paneb aluse eelkõige eesti mee tugev ja tarbijate jaoks arusaadav positsioneerimine. Selleks oleks vajalik läbi töötada 4 aspekti:

1) **Sihtrühma määratlemine ja segmenteerimine.** Käesolev uuring heitis põgusa pilgu erinevatele sotsiaaldemograafilistele tarbijarühmadele ning nende eripäradele alates meetarbimise põhjustest ja viisidest, lõpetades hoiakutega importmeesse. Lähtuvalt neist teadmistest tasub ka kommunikatsioon eesti mee kohta üles ehitada kitsamate tarbijasegmentide põhiselt, mitte tingimata tervele sihtrühmale ühekorruga läheneda püüdes. Arvestades seda, et vanemad inimesed tarbivad mett pigem tervislikel põhjustel ja 25-44-aastased teistest enam toiduvalmistamisel, võib näiteks kaaluda vanematele tarbijatele lähenemist mee tervistavat toimet käsitlevate artiklitega nende poolt enim kasutatavates meediakanalites, samas kui nooremate elanike tarbimisaktiivsust saaks näiteks tõsta mett ja kokandust siduva kommunikatsiooniga nooremate poolt kasutatavate kanalite kaudu. Erinevate tarbimisviiside kõrval on loomulikult ka mitmeid muid segmentide eripärasid, mida saaks eesti mee turundustegevuses edukalt ära kasutada.

2) **Tugeva viitamisraamistiku loomine.** Kuigi mett kasutatakse peamiselt haiguste ennetamise ja ravimise otstarbel, leidub selle kõrval veel palju teisi mee kasutamise võimalusi. Neist mõningaid nimetasid vastajad oma vabavastustes, ent paljud on enamikule eestimaalastest siiski veel teadmata. Et suurendada elanikkonna meetarbimist, tasub luua tugev viitamisraamistik ehk anda hea ja selge ülevaade mee erinevatest kasutamise võimalustest. Nii leiavad oma tee mee juurde tõenäolisemalt ka need, kelle jaoks seni on seostunud mesi vaid külmetushaiguste ravimisega.

3) **Selge eristumispunkti leidmine.** Et konkureerida jätkuvalt importmeega, on vajalik teha selgeks ja arusaadavalt tarbijatele näidata, mille poolest on eesti mesi oma välismaist päritolu konkurentidest parem. Kuigi eestimaalased usuvad eesti mee headusse ja väljendavad selle tugevat kuvandit, tasub selle eelise hoidmise nimel vaeva näha. Siin on oluline aktiivne kommunikatsioon, mis ei laseks eksiarvamustel rahvasuus tekkima hakata.

4) **Põhjused eristumispunkti uskumiseks.** Et tarbijaid veenda eesti mee suuremas kasulikkuses importmeega võrreldes, on tarvis eesti mee erinevust rõhutavaid väiteid toetada usaldusväärsete põhjustega. Miks peaks tarbija uskuma, et kodumaine aja jooksul kristalliseeruv mesi on tervisele kasulikum kui näiteks aastaringiselt vedel importmesi? Usaldusväärsete põhjuste andmine võib tähendada näiteks elanikkonna üldise meelase teadlikkuse suurendamist, et tarbijad oskaksid vahet teha kvaliteetsel ja ebakvaliteetsel meel ning kannaksid ise edasi sõnumit eesti mee erinevuse kohta oma konkurentidest.

Kindlasti peaks kogu selle protsessiga käima kaasas aktiivne kommunikatsioon ja turundustegevus, eriti peamistel mee ostmis- ja tarbimisperioodidel sügis- ja talvekuudel, mil on oluline olla tarbija jaoks nähtav. See aitaks ka vähendada üht senist peamist põhjust vähese meetarbimise taga – lihtsat unustamist.

LISA 1. Andmetabelid

	KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
		15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
	N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

1. MEE TARBIMISTIHDUS

Iga päev	13%	9%	9%	14%	13%	20%	12%	14%	6%	7%	12%	17%
Iga nädal	26%	18%	27%	23%	33%	30%	25%	27%	19%	23%	27%	28%
Kord kuus	8%	11%	10%	9%	5%	7%	9%	8%	6%	10%	9%	7%
Juhuslikult	47%	52%	49%	51%	48%	40%	49%	45%	56%	56%	48%	43%
Ei tarvita üldse	5%	10%	6%	3%	2%	4%	4%	6%	13%	6%	4%	4%

2. KAS SEDA ON PIISAVALT / VÄHE / PALJU?

Liiga vähe	20%	19%	19%	21%	19%	21%	21%	18%	23%	19%	25%	15%
Pigem vähe	35%	37%	34%	36%	36%	34%	34%	36%	31%	37%	33%	37%
Piisavalt	40%	39%	43%	38%	40%	41%	41%	40%	38%	38%	37%	44%
Ei oska öelda	5%	6%	4%	5%	5%	4%	4%	6%	8%	6%	5%	4%

4. MEE TARBIMISE PÕHJUSED

See on tervislik, raviomadustega	72%	70%	75%	68%	69%	75%	73%	70%	65%	72%	74%	71%
Maitseb	34%	44%	40%	39%	31%	23%	36%	32%	35%	36%	29%	39%
Olen harjunud mett tarvitama	16%	19%	15%	16%	18%	13%	14%	17%	10%	14%	15%	18%
Muul põhjusel	6%	5%	8%	7%	6%	4%	6%	6%	8%	7%	6%	6%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

1. MEE TARBIMISTIHDUS

Iga päev	13%	16%	13%	13%	14%	5%	10%	14%	12%	16%	14%	13%
Iga nädal	22%	26%	25%	23%	40%	30%	20%	28%	33%	25%	28%	22%
Kord kuus	7%	6%	12%	7%	10%	8%	7%	9%	10%	7%	8%	9%
Juhuslikult	56%	46%	45%	54%	28%	50%	57%	45%	42%	47%	46%	50%
Ei tarvita üldse	3%	5%	5%	4%	8%	7%	6%	4%	3%	5%	4%	7%

2. KAS SEDA ON PIISAVALT / VÄHE / PALJU?

Liiga vähe	23%	19%	17%	25%	15%	22%	29%	21%	13%	17%	21%	17%
Pigem vähe	35%	34%	37%	32%	37%	42%	28%	37%	37%	36%	35%	36%
Piisavalt	38%	42%	42%	39%	43%	30%	36%	39%	45%	43%	39%	43%
Ei oska öelda	4%	5%	4%	4%	6%	7%	7%	3%	5%	5%	5%	5%

4. MEE TARBIMISE PÕHJUSED

See on tervislik, raviomadustega	76%	71%	76%	67%	72%	67%	76%	72%	72%	69%	72%	72%
Maitseb	27%	31%	36%	40%	37%	35%	28%	29%	42%	39%	36%	30%
Olen harjunud mett tarvitama	17%	14%	11%	17%	25%	20%	11%	14%	18%	19%	18%	9%
Muul põhjusel	6%	6%	4%	10%	3%	3%	6%	6%	6%	7%	5%	8%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa, Jõgevamaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

1. MEE TARBIMISTIHDUS

Iga päev	11%	18%	13%	15%	11%	12%	16%	14%	9%	13%	17%	6%
Iga nädal	28%	22%	33%	23%	20%	28%	21%	28%	22%	28%	26%	18%
Kord kuus	10%	11%	7%	5%	8%	9%	8%	7%	7%	8%	10%	9%
Juhuslikult	45%	45%	44%	52%	55%	45%	51%	48%	53%	48%	44%	47%
Ei tarvita üldse	6%	3%	4%	6%	6%	6%	4%	4%	8%	4%	3%	21%

2. KAS SEDA ON PIISAVALT / VÄHE / PALJU?

Liiga vähe	17%	26%	18%	17%	23%	17%	23%	23%	22%	19%	19%	24%
Pigem vähe	38%	31%	33%	35%	36%	38%	30%	34%	33%	35%	37%	29%
Piisavalt	40%	40%	46%	37%	36%	40%	44%	39%	41%	41%	39%	41%
Ei oska öelda	4%	3%	3%	11%	5%	6%	3%	4%	4%	5%	5%	6%

4. MEE TARBIMISE PÕHJUSED

See on tervislik, raviomadustega	71%	71%	71%	71%	76%	70%	74%	73%	73%	72%	73%	56%
Maitseb	34%	41%	34%	34%	29%	35%	28%	38%	39%	31%	39%	35%
Olen harjunud mett tarvitama	14%	18%	19%	15%	14%	15%	16%	17%	14%	16%	16%	18%
Muul põhjusel	7%	4%	6%	8%	5%	7%	5%	5%	7%	6%	6%	6%

		KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
			15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
		N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

5. MEE TARBIMISVIISID

Kohvi ja tee magustamiseks	Ei kasuta	29%	26%	25%	26%	31%	34%	31%	27%	33%	27%	29%	30%
	Vahel	44%	47%	44%	44%	44%	43%	44%	45%	43%	50%	46%	41%
	Sageli	27%	26%	31%	30%	24%	23%	25%	29%	24%	23%	26%	29%
Teiste jookide magustamiseks või valmistamiseks (meekali, glögi, mahlajoogid jne)	Ei kasuta	80%	81%	84%	80%	81%	76%	82%	79%	83%	80%	82%	78%
	Vahel	17%	17%	14%	17%	17%	21%	16%	18%	14%	17%	16%	19%
	Sageli	2%	1%	2%	3%	2%	3%	2%	3%	2%	3%	2%	2%
Kondiitri-pagaritoodetes	Ei kasuta	47%	40%	42%	44%	52%	55%	49%	45%	48%	47%	50%	44%
	Vahel	47%	52%	51%	49%	43%	43%	46%	49%	43%	47%	44%	50%
	Sageli	6%	8%	7%	8%	6%	2%	5%	7%	10%	7%	5%	6%
Toiduvalmistamisel	Ei kasuta	51%	57%	46%	44%	52%	55%	54%	48%	62%	57%	53%	46%
	Vahel	44%	38%	50%	45%	44%	42%	40%	48%	33%	40%	43%	47%
	Sageli	6%	5%	4%	11%	4%	4%	6%	5%	5%	4%	5%	7%
Leiva, saia või muu toidu peal	Ei kasuta	18%	23%	27%	19%	9%	15%	19%	18%	21%	16%	16%	20%
	Vahel	53%	55%	56%	48%	58%	50%	53%	54%	60%	57%	54%	51%
	Sageli	28%	22%	17%	33%	33%	35%	29%	28%	19%	26%	30%	29%

Hoidiste valmistamiseks	Ei kasuta	90%	89%	91%	89%	92%	91%	90%	91%	81%	89%	91%	91%
	Vahel	8%	10%	8%	9%	6%	8%	8%	8%	19%	9%	8%	7%
	Sageli	2%	1%	1%	2%	2%	2%	1%	2%		2%	1%	2%
Sööte mett sellisena, nagu see on	Ei kasuta	12%	17%	14%	10%	11%	11%	12%	13%	12%	14%	12%	12%
	Vahel	48%	49%	51%	44%	48%	49%	51%	46%	50%	52%	47%	47%
	Sageli	39%	34%	35%	47%	41%	40%	37%	41%	38%	34%	41%	40%
Kasutate külmetushaiguste raviks	Ei kasuta	3%	4%	4%	1%	3%	4%	5%	1%	2%	3%	4%	3%
	Vahel	35%	34%	30%	29%	38%	41%	36%	34%	31%	36%	33%	37%
	Sageli	62%	62%	66%	70%	58%	56%	58%	65%	67%	61%	63%	60%
Kasutate saunameena	Ei kasuta	64%	70%	64%	55%	63%	66%	80%	48%	69%	73%	67%	58%
	Vahel	28%	24%	27%	34%	24%	29%	17%	38%	21%	23%	25%	32%
	Sageli	9%	6%	9%	11%	13%	6%	3%	14%	10%	4%	9%	10%
Kosmeetiliselt (näiteks naha hoolduseks)	Ei kasuta	72%	71%	71%	69%	74%	74%	91%	53%	74%	78%	74%	68%
	Vahel	22%	22%	23%	25%	19%	22%	6%	38%	21%	19%	20%	25%
	Sageli	6%	8%	6%	6%	6%	4%	2%	9%	5%	2%	6%	7%
Muul viisil	Ei kasuta	95%	96%	97%	98%	93%	92%	94%	95%	98%	96%	95%	94%
	Vahel	4%	4%	3%	2%	6%	7%	5%	4%		4%	4%	6%
	Sageli	1%		1%		1%	2%	1%	1%	2%		1%	1%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

5. MEE TARBIMISVIISID

Kohvi ja tee magustamiseks	Ei kasuta	35%	31%	32%	25%	25%	20%	25%	30%	34%	29%	26%	36%
	Vahel	43%	41%	42%	45%	50%	57%	48%	46%	41%	39%	43%	47%
	Sageli	23%	28%	26%	30%	25%	23%	27%	24%	25%	32%	30%	18%
Teiste jookide magustamiseks või valmistamiseks (meekali, glögi, mahlajoogid jne)	Ei kasuta	83%	77%	84%	84%	73%	79%	73%	82%	79%	82%	82%	76%
	Vahel	11%	21%	15%	14%	27%	18%	23%	16%	19%	16%	15%	22%
	Sageli	6%	2%	1%	2%		4%	3%	2%	3%	2%	3%	2%
Kondiitri-pagaritoodetes	Ei kasuta	59%	51%	42%	41%	42%	48%	45%	45%	50%	48%	50%	40%
	Vahel	36%	45%	53%	51%	48%	46%	50%	46%	45%	49%	45%	53%
	Sageli	5%	4%	5%	8%	10%	5%	5%	9%	6%	4%	5%	7%
Toiduvalmistamisel	Ei kasuta	54%	49%	51%	54%	43%	50%	53%	50%	54%	43%	51%	51%
	Vahel	40%	46%	45%	42%	46%	45%	43%	44%	40%	50%	44%	44%
	Sageli	7%	6%	4%	4%	11%	5%	4%	5%	6%	7%	6%	5%
Leiva, saia või muu toidu peal	Ei kasuta	22%	16%	19%	17%	17%	21%	18%	18%	15%	20%	15%	26%
	Vahel	54%	57%	52%	53%	48%	52%	57%	51%	58%	51%	54%	52%
	Sageli	24%	27%	28%	30%	35%	27%	25%	30%	27%	29%	31%	22%
Hoidiste valmistamiseks	Ei kasuta	91%	92%	91%	90%	86%	88%	87%	90%	92%	91%	90%	91%

	Vahel	7%	7%	8%	8%	13%	9%	12%	7%	8%	8%	9%	7%
	Sageli	2%	1%	1%	2%	1%	4%	1%	3%	1%	1%	1%	2%
Sööte mett sellisena, nagu see on	Ei kasuta	12%	11%	14%	13%	10%	16%	17%	10%	8%	15%	13%	10%
	Vahel	55%	49%	47%	46%	47%	46%	43%	50%	51%	46%	47%	51%
	Sageli	33%	40%	39%	41%	43%	38%	41%	40%	42%	39%	40%	38%
Kasutate külmetushaiguste raviks	Ei kasuta	5%	3%	3%	4%	1%	2%	3%	4%	4%	2%	3%	3%
	Vahel	44%	38%	34%	29%	35%	29%	39%	31%	34%	35%	36%	34%
	Sageli	52%	59%	63%	66%	64%	70%	57%	65%	63%	63%	61%	63%
Kasutate saunameena	Ei kasuta	69%	61%	62%	64%	60%	71%	67%	66%	62%	57%	65%	60%
	Vahel	24%	29%	26%	29%	28%	27%	27%	26%	27%	34%	27%	29%
	Sageli	7%	9%	12%	6%	11%	2%	6%	9%	12%	10%	8%	10%
Kosmeetiliselt (näiteks naha hoolduseks)	Ei kasuta	78%	71%	71%	71%	72%	71%	71%	74%	68%	70%	74%	66%
	Vahel	15%	22%	23%	25%	22%	25%	25%	20%	26%	22%	21%	26%
	Sageli	7%	7%	6%	4%	7%	4%	3%	5%	6%	9%	5%	8%
Muul viisil	Ei kasuta	94%	92%	98%	97%	89%	95%	94%	95%	94%	95%	95%	94%
	Vahel	4%	7%	2%	2%	11%	4%	5%	4%	6%	4%	4%	5%
	Sageli	2%	1%		1%		2%	1%	1%	1%	1%	1%	0%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

5. MEE TARBIMISVIISID

Kohvi ja tee magustamiseks	Ei kasuta	36%	20%	31%	27%	24%	32%	28%	24%	29%	32%	23%	33%
	Vahel	38%	49%	43%	47%	52%	42%	45%	48%	48%	43%	45%	48%
	Sageli	26%	31%	27%	26%	25%	26%	26%	28%	23%	25%	31%	19%
Teiste jookide magustamiseks või valmistamiseks (meekali, glögi, mahlajoogid jne)	Ei kasuta	80%	82%	77%	86%	80%	79%	81%	82%	83%	79%	81%	89%
	Vahel	17%	16%	22%	10%	17%	19%	17%	15%	15%	19%	17%	11%
	Sageli	2%	2%	1%	4%	3%	2%	2%	3%	2%	3%	3%	
Kondiitri-pagaritoodetes	Ei kasuta	47%	42%	48%	47%	49%	48%	48%	45%	48%	48%	44%	52%
	Vahel	45%	54%	46%	47%	47%	45%	48%	51%	47%	46%	50%	44%
	Sageli	7%	4%	7%	6%	4%	8%	4%	4%	6%	6%	5%	4%
Toiduvalmistamisel	Ei kasuta	43%	54%	49%	60%	59%	47%	55%	54%	51%	52%	49%	56%
	Vahel	50%	39%	46%	39%	37%	47%	42%	40%	41%	44%	44%	44%
	Sageli	7%	7%	5%	1%	5%	6%	4%	6%	8%	4%	7%	
Leiva, saia või muu toidu peal	Ei kasuta	23%	16%	14%	22%	17%	22%	17%	14%	24%	18%	16%	15%
	Vahel	54%	57%	54%	46%	55%	53%	55%	53%	50%	53%	55%	56%
	Sageli	24%	27%	33%	32%	29%	26%	29%	33%	26%	29%	29%	30%

Hoidiste valmistamiseks	Ei kasuta	90%	96%	88%	90%	90%	90%	92%	90%	88%	91%	90%	93%
	Vahel	9%	4%	10%	10%	6%	8%	7%	9%	9%	7%	10%	7%
	Sageli	1%		2%		4%	2%	2%	1%	3%	2%	0%	
Sööte mett sellisena, nagu see on	Ei kasuta	14%	11%	11%	16%	11%	14%	9%	13%	12%	12%	14%	11%
	Vahel	47%	50%	46%	47%	52%	49%	52%	43%	46%	48%	48%	63%
	Sageli	38%	39%	44%	37%	37%	37%	39%	44%	42%	40%	39%	26%
Kasutate külmetushaiguste raviks	Ei kasuta	3%	4%	3%	5%	3%	4%	1%	4%	3%	3%	4%	4%
	Vahel	34%	32%	39%	32%	35%	35%	39%	32%	31%	35%	37%	33%
	Sageli	63%	65%	58%	63%	62%	61%	60%	65%	66%	62%	59%	63%
Kasutate saunameena	Ei kasuta	68%	66%	61%	69%	55%	65%	63%	62%	64%	65%	59%	78%
	Vahel	23%	27%	32%	25%	33%	26%	27%	30%	27%	26%	31%	19%
	Sageli	10%	7%	8%	6%	12%	9%	9%	8%	9%	9%	10%	4%
Kosmeetiliselt (näiteks naha hoolduseks)	Ei kasuta	75%	73%	72%	72%	66%	72%	72%	71%	73%	71%	73%	74%
	Vahel	18%	25%	24%	23%	25%	22%	21%	24%	20%	23%	21%	26%
	Sageli	7%	3%	4%	5%	10%	6%	7%	4%	7%	5%	6%	
Muul viisil	Ei kasuta	95%	97%	94%	93%	96%	95%	95%	94%	93%	96%	94%	93%
	Vahel	5%	2%	6%	5%	3%	4%	4%	5%	5%	4%	6%	7%
	Sageli	0%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	0%	

	KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
		15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
	N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

6. MILLISEL AJAL OSTETAKSE METT

Ostame juhuslikult väikestes kogustes	41%	52%	49%	41%	34%	31%	41%	40%	62%	43%	41%	38%
Ostame pidevalt väikeste koguste kaupa	16%	17%	15%	18%	14%	15%	16%	16%	10%	17%	15%	16%
Ostame peamiselt läbi aasta väikeste koguste kaupa, kuid teatud perioodidel rohkem	17%	14%	15%	17%	23%	17%	17%	17%	12%	18%	18%	17%
Ostame kogu aastase meekoguse korraga	26%	17%	21%	24%	28%	36%	26%	26%	17%	23%	26%	29%

7. MUGAVAIM MEE HANKIMISE KOHT

Tavalisest toiduainetekauplusest	26%	44%	35%	24%	14%	17%	27%	25%	24%	26%	26%	26%
Mesinduskauplusest	5%	9%	3%	5%	3%	4%	6%	4%	12%	5%	5%	4%
Turult	20%	32%	27%	15%	13%	16%	21%	19%	33%	24%	22%	16%
Meepäevadel / laadal otse mesinikult	22%	24%	25%	23%	17%	21%	19%	25%	17%	19%	23%	23%
Tuttavalt mesinikult	65%	58%	61%	69%	69%	66%	63%	66%	57%	66%	64%	66%
Sugulaste / tuttavate kaudu	48%	62%	53%	45%	43%	41%	47%	49%	57%	50%	45%	49%
Mujalt	1%			1%	2%	1%	1%	0%		2%	1%	1%

8. VIIMATINE MEE HANKIMISE KOHT

Tavalisest toiduainetekauplusest	20%	29%	25%	19%	13%	14%	21%	18%	12%	22%	20%	20%
Turult	15%	16%	22%	11%	8%	15%	14%	15%	14%	17%	15%	13%
Meepäevadel / laadal otse mesinikult	12%	12%	18%	13%	9%	9%	12%	13%	7%	6%	14%	13%
Tuttavalt mesinikult	51%	38%	44%	54%	57%	58%	49%	53%	52%	53%	49%	52%
Sugulaste / tuttavate kaudu	39%	50%	38%	36%	41%	31%	41%	36%	41%	30%	38%	42%
Mujalt	2%	1%	2%	2%	4%	1%	2%	1%	2%	2%	1%	2%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

6. MILLISEL AJAL OSTETAKSE METT

Ostame juhuslikult väikestes kogustes	47%	43%	39%	40%	36%	36%	45%	41%	41%	38%	41%	41%
Ostame pidevalt väikeste koguste kaupa	11%	14%	20%	18%	14%	14%	16%	17%	17%	13%	14%	19%
Ostame peamiselt läbi aasta väikeste koguste kaupa, kuid teatud perioodidel rohkem	18%	18%	15%	14%	21%	29%	15%	20%	17%	15%	18%	16%
Ostame kogu aastase meekoguse korraga	25%	25%	26%	28%	30%	21%	25%	22%	25%	34%	27%	24%

7. MUGAVAIM MEE HANKIMISE KOHT

Tavalisest toiduainetekauplusest	25%	25%	27%	27%	21%	34%	27%	22%	28%	27%	23%	34%
Mesinduskauplusest	6%	4%	2%	5%	6%	14%	5%	6%	4%	3%	5%	4%
Turult	18%	19%	20%	24%	18%	23%	25%	22%	16%	19%	18%	26%
Meepäevadel / laadal otse mesinikult	22%	23%	20%	24%	16%	27%	22%	25%	24%	19%	21%	25%
Tuttavalt mesinikult	61%	61%	69%	60%	77%	68%	59%	67%	66%	65%	69%	54%
Sugulaste / tuttavate kaudu	47%	47%	46%	48%	56%	50%	45%	47%	46%	49%	50%	42%
Mujalt		1%	1%		2%	2%	1%	0%	1%	1%	1%	1%

8. VIIMATINE MEE HANKIMISE KOHT

Tavalisest toiduainetekauplusest	21%	20%	17%	21%	17%	25%	21%	19%	19%	21%	16%	28%
Turult	13%	15%	13%	17%	16%	13%	17%	17%	10%	14%	11%	23%
Meepäevadel / laadal otse mesinikult	9%	12%	12%	14%	13%	20%	10%	14%	15%	10%	10%	19%
Tuttavalt mesinikult	48%	47%	56%	48%	55%	54%	48%	51%	54%	51%	54%	43%
Sugulaste / tuttavate kaudu	31%	41%	38%	35%	51%	43%	35%	38%	39%	38%	39%	36%
Mujalt		2%	2%	1%	3%	7%	3%	1%	1%	3%	2%	2%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

6. MILLISEL AJAL OSTETAKSE METT

Ostame juhuslikult väikestes kogustes	42%	45%	39%	39%	38%	43%	42%	37%	52%	40%	36%	44%
Ostame pidevalt väikeste koguste kaupa	17%	7%	18%	18%	17%	16%	17%	14%	20%	15%	16%	15%
Ostame peamiselt läbi aasta väikeste koguste kaupa, kuid teatud perioodidel rohkem	18%	20%	15%	19%	18%	18%	15%	19%	16%	18%	16%	15%
Ostame kogu aastase meekoguse korraga	24%	28%	29%	24%	27%	24%	27%	30%	13%	26%	32%	26%

7. MUGAVAIM MEE HANKIMISE KOHT

Tavalisest toiduainetekauplusest	35%	27%	19%	19%	24%	32%	22%	19%	33%	25%	25%	19%
Mesinduskauplusest	6%	5%	4%	4%	5%	5%	7%	3%	8%	5%	3%	11%
Turult	25%	14%	19%	24%	17%	26%	18%	13%	31%	19%	19%	15%
Meepäevadel / laadal otse mesinikult	25%	18%	23%	16%	22%	26%	21%	17%	25%	23%	19%	26%
Tuttavalt mesinikult	55%	68%	67%	70%	71%	59%	69%	71%	63%	64%	68%	59%
Sugulaste / tuttavate kaudu	47%	47%	51%	49%	45%	49%	44%	50%	45%	48%	48%	70%
Mujalt	1%		1%	2%	1%	1%	1%	1%		0%	2%	

8. VIIMATINE MEE HANKIMISE KOHT

Tavalisest toiduainetekauplusest	28%	16%	15%	13%	20%	26%	16%	13%	29%	20%	16%	19%
Turult	18%	9%	14%	17%	13%	19%	12%	9%	19%	14%	14%	7%
Meepäevadel / laadal otse mesinikult	15%	12%	10%	7%	15%	15%	12%	9%	10%	13%	12%	11%
Tuttavalt mesinikult	47%	54%	50%	51%	56%	47%	54%	55%	46%	51%	54%	37%
Sugulaste / tuttavate kaudu	36%	39%	42%	43%	34%	38%	38%	40%	29%	41%	37%	56%
Mujalt	2%	1%	3%	2%	1%	2%	1%	3%	2%	0%	5%	

	KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
		15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
	N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

9. MEE TARBIMISKOGUS AASTAS LEIBKONNA KOHTA

Kuni 500g	7%	11%	7%	5%	6%	7%	8%	6%	13%	7%	7%	6%
0,5 kuni 1,4 kg	12%	13%	15%	12%	10%	11%	13%	11%	15%	15%	11%	12%
1,41 kuni 2,8 kg	18%	16%	20%	20%	15%	18%	17%	19%	10%	15%	21%	17%
2,81 kuni 4,2 kg	21%	16%	25%	19%	26%	18%	20%	21%	17%	20%	20%	21%
4,21 kuni 5,6 kg	14%	11%	14%	13%	14%	18%	14%	15%	10%	14%	15%	14%
5,61 kuni 10 kg	17%	13%	10%	20%	21%	18%	16%	17%	17%	17%	16%	17%
Üle 10 kg	7%	9%	4%	7%	6%	8%	7%	7%	6%	6%	5%	9%
Ei tarbi mett	5%	10%	6%	3%	2%	4%	4%	6%	13%	6%	4%	4%

10. IMPORTMEE OSAKAAL VIIMASE AASTA MEETARBIMISES

0 kg	81%	76%	75%	83%	88%	81%	81%	81%	91%	73%	83%	81%
0,1 kun 0,5 kg	7%	6%	10%	8%	6%	7%	7%	8%	5%	6%	6%	9%
0,6 kuni 1 kg	7%	11%	10%	6%	3%	5%	6%	8%	2%	11%	8%	5%
1,1 kuni 2 kg	3%	3%	2%	2%	1%	4%	3%	2%		5%	1%	3%
2,1 kuni 3 kg	1%	1%	2%		1%	1%	1%	1%		1%	1%	1%
3,1 kuni 4 kg	1%	1%	1%	1%		1%	1%	0%		1%	1%	1%
4,1 kuni 5 kg	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%		2%	0%	1%
Üle 5 kg	1%	2%		1%	1%		1%	0%	2%	1%	0%	1%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

9. MEE TARBIMISKOGUS AASTAS LEIBKONNA KOHTA

Kuni 500g	11%	8%	5%	7%	3%	3%	9%	8%	6%	4%	6%	8%
0,5 kuni 1,4 kg	16%	8%	17%	12%	8%	12%	14%	11%	13%	13%	11%	16%
1,41 kuni 2,8 kg	29%	18%	17%	19%	4%	15%	21%	22%	13%	15%	19%	15%
2,81 kuni 4,2 kg	18%	23%	20%	19%	23%	17%	16%	19%	26%	20%	20%	22%
4,21 kuni 5,6 kg	11%	16%	15%	14%	14%	15%	11%	14%	15%	16%	14%	15%
5,61 kuni 10 kg	9%	15%	17%	18%	23%	20%	17%	16%	15%	20%	18%	13%
Üle 10 kg	2%	6%	6%	7%	17%	12%	6%	5%	9%	7%	8%	5%
Ei tarbi mett	3%	5%	5%	4%	8%	7%	6%	4%	3%	5%	4%	7%

10. IMPORTMEE OSAKAAL VIIMASE AASTA MEETARBIMISES

0 kg	81%	81%	84%	78%	82%	76%	79%	78%	81%	85%	84%	73%
0,1 kun 0,5 kg	7%	9%	8%	7%	6%	4%	8%	10%	7%	6%	6%	10%
0,6 kuni 1 kg	8%	5%	6%	9%	6%	13%	10%	7%	4%	6%	5%	10%
1,1 kuni 2 kg	3%	2%	1%	3%	6%	2%	2%	3%	3%	2%	2%	3%
2,1 kuni 3 kg		2%	1%	1%		4%	1%		3%	1%	1%	1%
3,1 kuni 4 kg	2%	0%		1%	1%			0%	1%	1%	0%	1%
4,1 kuni 5 kg		1%		2%		2%		1%	1%	0%	1%	1%
Üle 5 kg		0%	1%	1%			1%	1%		0%	0%	1%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

9. MEE TARBIMISKOGUS AASTAS LEIBKONNA KOHTA

Kuni 500g	7%	5%	7%	9%	7%	8%	6%	5%	14%	6%	5%	3%
0,5 kuni 1,4 kg	13%	9%	12%	11%	14%	12%	13%	11%	10%	14%	10%	12%
1,41 kuni 2,8 kg	20%	20%	16%	17%	16%	19%	17%	16%	24%	18%	16%	9%
2,81 kuni 4,2 kg	21%	21%	18%	23%	22%	20%	19%	22%	15%	22%	18%	32%
4,21 kuni 5,6 kg	14%	15%	16%	10%	16%	13%	16%	16%	14%	14%	16%	3%
5,61 kuni 10 kg	14%	19%	20%	16%	15%	15%	18%	18%	11%	16%	20%	12%
Üle 10 kg	6%	8%	7%	9%	5%	6%	7%	8%	4%	5%	11%	9%
Ei tarbi mett	6%	3%	4%	6%	6%	6%	4%	4%	8%	4%	3%	21%

10. IMPORTMEE OSAKAAL VIIMASE AASTA MEETARBIMISES

0 kg	76%	81%	86%	82%	80%	77%	83%	86%	76%	80%	83%	84%
0,1 kun 0,5 kg	9%	9%	5%	4%	7%	8%	6%	6%	7%	7%	7%	
0,6 kuni 1 kg	7%	7%	4%	9%	9%	7%	8%	6%	9%	7%	6%	12%
1,1 kuni 2 kg	4%	1%	2%	3%	2%	4%	1%	1%	3%	2%	2%	4%
2,1 kuni 3 kg	1%	1%	1%	1%		1%	1%	0%	2%	1%	0%	
3,1 kuni 4 kg	1%	1%			1%	1%	1%		2%	0%	0%	
4,1 kuni 5 kg	1%		1%	1%	1%	1%	1%		1%	1%	0%	
Üle 5 kg	0%	1%	1%	1%		1%	1%	0%	1%	1%	0%	

	KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
		15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
	N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

11. MEE OSTUHIND

1 – 45 krooni	3%	5%	2%	4%	3%	2%	3%	3%	7%	5%	4%	1%
46 – 55 krooni	5%	7%	3%	10%	2%	4%	5%	5%	7%	8%	6%	3%
56 – 65 krooni	10%	7%	10%	14%	7%	11%	10%	9%	10%	11%	10%	10%
66 – 75 krooni	17%	8%	12%	15%	24%	23%	19%	16%	10%	19%	16%	19%
76 – 85 krooni	15%	8%	15%	15%	19%	18%	12%	18%	7%	13%	16%	15%
86 – 100 krooni	16%	16%	16%	12%	13%	19%	15%	16%	10%	16%	14%	18%
101 – 115 krooni	2%	1%	3%	1%	2%	2%	1%	2%	2%	3%	1%	2%
116 – 130 krooni	3%	3%	5%	5%	1%	2%	4%	3%		3%	4%	3%
131 – 170 krooni	3%	4%	3%	4%	4%	3%	2%	5%	5%	2%	3%	4%
Üle 170 krooni	5%	8%	7%	5%	4%	3%	7%	3%	7%	5%	6%	3%
Ei mäleta või sai tasuta, kingina	21%	34%	25%	16%	22%	13%	22%	20%	36%	15%	20%	23%

12. ÜLDISED EELISTUSED MEE OSAS

Mesi on kogutud puhastelt aladelt, mahetoodang vms	52%	62%	56%	53%	51%	41%	53%	50%	45%	46%	50%	56%
Mesi on korjatud kindlalt taimeliigilt, mesi on kärjemesi vms	19%	24%	31%	17%	12%	14%	21%	18%	17%	17%	20%	19%
Mesi on eriliselt töödeldud, nt tehtud kreemjaks võidemeeks	6%	13%	6%	4%	5%	4%	5%	7%	2%	5%	8%	5%
Mesi pärineb usaldusväärselt tootjalt, kes tagab mee ühtlaselt hea kvaliteedi	82%	77%	76%	88%	83%	84%	81%	83%	83%	75%	81%	85%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

11. MEE OSTUHIND

1 – 45 krooni	2%	2%	3%	4%	9%		5%	2%	4%	2%	3%	2%
46 – 55 krooni	4%	4%	5%	5%	9%	5%	5%	6%	3%	4%	4%	6%
56 – 65 krooni	11%	10%	8%	9%	14%	14%	11%	10%	8%	10%	10%	9%
66 – 75 krooni	12%	23%	16%	17%	14%	11%	14%	13%	19%	24%	18%	16%
76 – 85 krooni	20%	15%	15%	14%	10%	20%	13%	17%	16%	15%	16%	14%
86 – 100 krooni	15%	17%	16%	12%	21%	16%	17%	18%	14%	15%	14%	20%
101 – 115 krooni	3%	1%	2%	1%	1%	4%	2%	2%	4%	1%	2%	1%
116 – 130 krooni	2%	4%	3%	4%	2%	2%	3%	2%	5%	4%	3%	3%
131 – 170 krooni	4%	2%	4%	4%		7%	5%	3%	2%	4%	3%	4%
Üle 170 krooni	7%	4%	5%	7%	1%	2%	4%	7%	3%	4%	4%	9%
Ei mäleta või sai tasuta, kingina	20%	19%	24%	23%	19%	20%	22%	20%	23%	18%	23%	16%

12. ÜLDISED EELISTUSED MEE OSAS

Mesi on kogutud puhastelt aladelt, mahetoodang vms	48%	48%	52%	53%	53%	66%	50%	50%	56%	51%	48%	61%
Mesi on korjatud kindlalt taimeliigilt, mesi on kärjemesi vms	15%	19%	21%	19%	22%	21%	21%	22%	17%	16%	13%	35%
Mesi on eriliselt töödeldud, nt tehtud kreemjaks võidemeeks	7%	4%	6%	7%	5%	9%	5%	7%	6%	5%	5%	9%
Mesi pärineb usaldusväärsest tootjalt, kes tagab mee ühtlaselt hea kvaliteedi	77%	85%	83%	80%	85%	77%	84%	76%	83%	85%	86%	72%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

11. MEE OSTUHIND

1 – 45 krooni	2%	4%	1%	4%	6%	2%	4%	4%	4%	3%	3%	4%
46 – 55 krooni	5%	6%	5%	5%	4%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	11%
56 – 65 krooni	7%	11%	10%	14%	11%	7%	13%	12%	9%	8%	12%	26%
66 – 75 krooni	16%	20%	18%	18%	16%	16%	17%	21%	18%	16%	21%	4%
76 – 85 krooni	17%	15%	15%	10%	15%	16%	17%	13%	16%	14%	18%	4%
86 – 100 krooni	20%	10%	17%	11%	15%	18%	12%	15%	9%	18%	14%	11%
101 – 115 krooni	1%	3%	3%	2%	1%	2%	2%	2%	2%	1%	2%	7%
116 – 130 krooni	5%	4%	2%	3%	3%	4%	3%	2%	6%	3%	1%	4%
131 – 170 krooni	5%	1%	3%	4%	3%	5%	2%	2%	4%	4%	2%	
Üle 170 krooni	6%	3%	5%	4%	7%	6%	6%	3%	7%	6%	2%	4%
Ei mäleta või sai tasuta, kingina	17%	23%	23%	25%	21%	21%	21%	21%	21%	21%	20%	26%

12. ÜLDISED EELISTUSED MEE OSAS

Mesi on kogutud puhastelt aladelt, mahetoodang vms	56%	51%	52%	37%	55%	57%	49%	46%	55%	52%	50%	48%
Mesi on korjatud kindlalt taimeliigilt, mesi on kärjemesi vms	25%	15%	18%	14%	19%	24%	16%	13%	25%	21%	13%	19%
Mesi on eriliselt töödeldud, nt tehtud kreemjaks võidemeeks	9%	7%	3%	3%	6%	8%	5%	3%	7%	6%	4%	11%
Mesi pärineb usaldusväärselt tootjalt, kes tagab mee ühtlaselt hea kvaliteedi	78%	82%	82%	90%	82%	81%	80%	84%	74%	82%	85%	85%

	KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
		15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
	N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

13. EELISTUSED ERINEVATE MEE ASPEKTIDE OSAS

Tumedat	12%	10%	14%	8%	16%	13%	12%	13%	5%	8%	13%	14%
Heledat	39%	47%	45%	36%	33%	36%	40%	38%	38%	57%	36%	36%
Ei ole eelistust	49%	43%	41%	56%	51%	51%	49%	49%	57%	36%	50%	51%
Vedelat	54%	57%	55%	50%	59%	49%	52%	55%	62%	48%	51%	57%
Kristalliseerunud	6%	7%	4%	6%	6%	5%	5%	6%		9%	7%	4%
Pehmet võidemet	19%	12%	19%	22%	16%	25%	21%	18%	12%	16%	20%	21%
Kärjemett	8%	11%	11%	6%	8%	6%	9%	8%	10%	10%	9%	7%
Ei ole eelistust	14%	13%	11%	16%	12%	15%	13%	14%	17%	18%	14%	12%
Kindla taimeliigi mett	14%	8%	13%	12%	13%	22%	12%	17%	10%	15%	12%	16%
Segamett	22%	17%	22%	22%	27%	24%	22%	23%	19%	23%	24%	21%
Ei ole eelistust	63%	74%	65%	66%	61%	55%	66%	61%	71%	62%	64%	63%
Pakendis kuni 300g	18%	22%	17%	20%	13%	17%	17%	18%	19%	19%	19%	16%
Pakendis kuni 500g	32%	23%	29%	36%	36%	33%	30%	33%	26%	28%	33%	32%
Pakendis kuni 1 kg	20%	13%	18%	22%	21%	23%	23%	17%	12%	18%	19%	22%
Suuremas pakendis	4%	5%	5%	1%	4%	5%	3%	5%	2%	7%	4%	4%
Ei ole eelistust	27%	37%	30%	22%	26%	21%	26%	27%	41%	28%	26%	26%
Klaaspurgis	76%	75%	76%	73%	76%	80%	78%	75%	79%	70%	77%	78%
Plastikpurgis	4%	1%	4%	5%	4%	3%	3%	4%	2%	5%	4%	3%
Ei ole eelistust	20%	23%	20%	22%	20%	17%	19%	22%	19%	26%	19%	20%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

13. EELISTUSED ERINEVATE MEE ASPEKTIDE OSAS

Tumedat	13%	14%	11%	14%	9%	11%	11%	15%	12%	10%	12%	14%
Heledat	32%	36%	48%	38%	34%	48%	35%	45%	32%	39%	36%	48%
Ei ole eelistust	56%	51%	41%	49%	57%	41%	55%	40%	56%	51%	53%	38%
Vedelat	47%	52%	59%	55%	49%	59%	47%	55%	46%	62%	54%	53%
Kristalliseerunud	8%	6%	5%	3%	5%	9%	7%	5%	6%	5%	6%	4%
Pehmet võidemett	24%	22%	16%	20%	15%	16%	19%	20%	23%	17%	18%	23%
Kärjemett	6%	7%	9%	9%	13%	7%	10%	9%	7%	7%	8%	9%
Ei ole eelistust	15%	14%	12%	13%	19%	9%	18%	12%	17%	10%	14%	11%
Kindla taimeliigi mett	13%	15%	14%	11%	17%	23%	13%	20%	14%	11%	12%	19%
Segamett	21%	21%	24%	24%	24%	16%	21%	23%	20%	24%	21%	25%
Ei ole eelistust	66%	64%	62%	65%	59%	61%	65%	58%	67%	65%	66%	56%
Pakendis kuni 300g	19%	15%	20%	19%	14%	16%	20%	17%	18%	16%	16%	21%
Pakendis kuni 500g	36%	36%	31%	28%	25%	34%	35%	31%	33%	32%	31%	34%
Pakendis kuni 1 kg	19%	18%	22%	20%	23%	14%	15%	19%	20%	22%	20%	18%
Suuremas pakendis	2%	4%	4%	4%	7%	9%	5%	4%	5%	4%	4%	6%
Ei ole eelistust	24%	27%	24%	28%	32%	27%	25%	29%	24%	26%	29%	22%
Klaaspurgis	77%	78%	76%	74%	75%	79%	79%	78%	79%	73%	75%	79%
Plastikpurgis	3%	2%	3%	5%	7%		3%	2%	5%	5%	4%	2%
Ei ole eelistust	19%	20%	21%	21%	18%	21%	19%	20%	16%	22%	21%	19%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

13. EELISTUSED ERINEVATE MEE ASPEKTIDE OSAS

Tumedat	11%	10%	14%	10%	15%	12%	12%	13%	14%	13%	11%	11%
Heledat	37%	40%	36%	42%	45%	40%	39%	38%	38%	40%	38%	37%
Ei ole eelistust	52%	50%	50%	48%	40%	48%	49%	49%	48%	47%	52%	52%
Vedelat	54%	56%	59%	49%	47%	52%	55%	55%	48%	54%	56%	48%
Kristalliseerunud	6%	7%	4%	7%	5%	5%	4%	7%	9%	5%	5%	
Pehmet võidemett	19%	21%	15%	17%	27%	20%	20%	18%	16%	19%	20%	33%
Kärjemett	8%	6%	9%	10%	8%	10%	6%	8%	12%	8%	6%	15%
Ei ole eelistust	14%	11%	14%	17%	13%	13%	15%	13%	15%	14%	13%	4%
Kindla taimeliigi mett	19%	11%	12%	10%	15%	16%	13%	12%	19%	15%	11%	11%
Segamett	25%	22%	20%	27%	20%	23%	20%	23%	21%	22%	25%	15%
Ei ole eelistust	57%	67%	68%	64%	65%	61%	67%	65%	60%	63%	64%	74%
Pakendis kuni 300g	19%	13%	18%	15%	20%	21%	14%	15%	14%	19%	16%	22%
Pakendis kuni 500g	35%	32%	29%	27%	33%	32%	34%	30%	34%	34%	28%	26%
Pakendis kuni 1 kg	18%	24%	19%	22%	19%	19%	19%	21%	14%	21%	20%	11%
Suuremas pakendis	4%	4%	4%	7%	3%	4%	6%	4%	6%	3%	5%	7%
Ei ole eelistust	23%	27%	31%	30%	25%	24%	27%	30%	32%	23%	30%	33%
Klaaspurgis	78%	78%	76%	74%	75%	77%	79%	73%	77%	78%	74%	78%
Plastikpurgis	2%	4%	4%	4%	5%	3%	3%	5%	4%	4%	4%	
Ei ole eelistust	20%	19%	20%	23%	20%	20%	18%	22%	20%	19%	23%	22%

		KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
			15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
		N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

16. ÜLDINE TEADLIKKUS MEEST

Kas mesi, mis püsib talv läbi vedel, on sama väärtuslik kui kristalliseerunud mesi?	Ei	47%	37%	40%	44%	54%	57%	46%	48%	31%	45%	44%	53%
	Jah	27%	33%	34%	25%	25%	19%	26%	27%	27%	26%	29%	25%
	Ei tea	26%	31%	26%	30%	22%	24%	28%	25%	42%	30%	28%	22%
Kas mõnelt taimelt saadud mesi on mõrkjam kui teistelt taimedelt korjatud mesi?	Ei	3%	4%	4%	3%	2%	3%	4%	3%	4%	7%	3%	2%
	Jah	81%	75%	78%	83%	84%	84%	81%	81%	63%	75%	81%	86%
	Ei tea	16%	21%	18%	14%	14%	13%	15%	16%	33%	18%	16%	13%
Kas erinevatelt taimedelt saadud mesi on erinevate raviomadustega?	Ei	15%	15%	15%	19%	18%	13%	14%	16%	13%	15%	18%	14%
	Jah	57%	61%	59%	56%	49%	59%	61%	54%	58%	52%	53%	62%
	Ei tea	28%	24%	26%	26%	34%	28%	25%	30%	29%	34%	29%	25%
Kas mesi tugevdab organismi?	Ei	1%	2%	1%	2%	2%	2%	1%	1%		1%	2%	1%
	Jah	95%	93%	96%	98%	95%	94%	94%	96%	90%	93%	94%	97%
	Ei tea	4%	5%	4%	1%	3%	5%	5%	3%	10%	6%	4%	2%
Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri läheb mesi vedelaks?	Ei	4%	4%	2%	5%	1%	5%	4%	3%		4%	4%	4%
	Jah	82%	72%	79%	83%	92%	83%	81%	83%	75%	77%	82%	84%
	Ei tea	15%	25%	19%	12%	7%	11%	15%	14%	25%	19%	14%	12%
Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee maitseomadused muutuvad?	Ei	45%	46%	42%	49%	43%	44%	44%	45%	38%	44%	46%	45%
	Jah	28%	22%	28%	28%	33%	30%	28%	28%	21%	25%	27%	31%
	Ei tea	27%	33%	31%	23%	24%	26%	28%	27%	42%	31%	27%	24%

Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee raviomadused vähenevad?	Ei	27%	32%	32%	29%	21%	23%	30%	25%	21%	33%	28%	25%
	Jah	49%	38%	41%	52%	59%	53%	47%	51%	38%	39%	48%	54%
	Ei tea	24%	30%	27%	19%	21%	24%	24%	25%	42%	29%	24%	21%
Kas mett võetakse mesitarust ainult sügiskuudel?	Ei	57%	43%	56%	57%	64%	64%	58%	57%	48%	57%	56%	59%
	Jah	15%	11%	11%	12%	20%	21%	17%	14%	17%	15%	15%	16%
	Ei tea	28%	46%	33%	30%	16%	16%	25%	30%	35%	28%	29%	25%
Kas võilillemesi on tehtud segades meelega võililleõisi?	Ei	69%	56%	61%	75%	75%	75%	69%	68%	48%	66%	68%	72%
	Jah	9%	9%	8%	5%	12%	11%	8%	10%	6%	8%	11%	8%
	Ei tea	22%	36%	31%	20%	13%	14%	23%	21%	46%	26%	21%	20%
Kas nõgesemesi on tehtud segades meelega nõgeselehti?	Ei	56%	45%	50%	57%	63%	61%	55%	56%	33%	55%	53%	61%
	Jah	8%	9%	7%	7%	8%	11%	8%	9%	6%	5%	10%	8%
	Ei tea	36%	46%	43%	37%	29%	29%	37%	35%	60%	40%	37%	31%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

16. ÜLDINE TEADLIKKUS MEEST

Kas mesi, mis püsib talv läbi vedel, on sama väärtuslik kui kristalliseerunud mesi?	Ei	46%	59%	42%	43%	43%	37%	46%	43%	53%	51%	50%	40%
	Jah	23%	21%	29%	30%	25%	40%	23%	27%	26%	28%	27%	26%
	Ei tea	31%	20%	28%	27%	32%	23%	32%	30%	21%	21%	23%	35%
Kas mõnelt taimelt saadud mesi on mörkjam kui teistelt taimedelt korjatud mesi?	Ei	1%	3%	3%	3%	5%	7%	3%	4%	3%	2%	4%	3%
	Jah	85%	82%	81%	79%	80%	77%	78%	80%	84%	85%	82%	80%
	Ei tea	14%	14%	16%	18%	15%	17%	19%	16%	13%	13%	15%	18%
Kas erinevatelt taimedelt saadud mesi on erinevate raviomadustega?	Ei	11%	12%	14%	19%	23%	17%	14%	15%	16%	17%	16%	14%
	Jah	63%	64%	53%	53%	54%	52%	60%	60%	55%	53%	55%	63%
	Ei tea	27%	25%	33%	27%	23%	32%	26%	26%	29%	30%	30%	23%
Kas mesi tugevdab organismi?	Ei	2%	1%	1%	1%	2%	2%	2%	1%	1%	1%	1%	1%
	Jah	91%	96%	95%	96%	97%	95%	95%	95%	94%	97%	95%	94%
	Ei tea	6%	3%	5%	4%	1%	3%	3%	4%	5%	2%	4%	5%
Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri läheb mesi vedelaks?	Ei	3%	5%	4%	2%	2%	3%	4%	3%	4%	4%	4%	3%
	Jah	80%	83%	79%	84%	84%	80%	81%	82%	83%	83%	83%	80%
	Ei tea	17%	12%	17%	14%	14%	17%	15%	15%	13%	13%	14%	17%
Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee maitseomadused muutuvad?	Ei	38%	48%	44%	42%	52%	48%	44%	45%	48%	44%	46%	42%
	Jah	29%	30%	31%	26%	23%	22%	28%	29%	29%	28%	28%	29%
	Ei tea	34%	22%	25%	32%	25%	30%	29%	26%	24%	28%	26%	29%

Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee raviomadused vähenevad?	Ei	27%	26%	27%	28%	34%	20%	28%	30%	26%	26%	28%	26%
	Jah	49%	50%	49%	50%	40%	50%	44%	47%	50%	54%	48%	49%
	Ei tea	24%	24%	25%	22%	26%	30%	28%	23%	25%	21%	24%	25%
Kas mett võetakse mesitarust ainult sügiskuudel?	Ei	64%	56%	58%	57%	54%	50%	49%	60%	63%	57%	60%	51%
	Jah	15%	20%	14%	12%	13%	15%	18%	14%	17%	15%	15%	16%
	Ei tea	21%	23%	28%	31%	33%	35%	33%	26%	21%	28%	25%	33%
Kas võilillemesi on tehtud segades meele võililleõisi?	Ei	76%	70%	67%	63%	70%	68%	71%	65%	75%	68%	74%	55%
	Jah	12%	9%	10%	9%	4%	12%	10%	13%	7%	6%	6%	16%
	Ei tea	13%	21%	23%	28%	26%	20%	19%	22%	18%	26%	20%	29%
Kas nõgesemesi on tehtud segades meele nõgeselehti?	Ei	62%	58%	56%	50%	55%	53%	57%	54%	56%	57%	60%	44%
	Jah	9%	8%	9%	7%	9%	10%	9%	9%	10%	6%	7%	13%
	Ei tea	29%	35%	35%	43%	35%	37%	34%	37%	34%	37%	33%	43%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

16. ÜLDINE TEADLIKKUS MEEST

Kas mesi, mis püsib talv läbi vedel, on sama väärtuslik kui kristalliseerunud mesi?	Ei	42%	51%	51%	49%	46%	46%	50%	47%	37%	46%	53%	47%
	Jah	29%	27%	26%	25%	25%	28%	23%	27%	30%	26%	24%	41%
	Ei tea	30%	22%	23%	25%	29%	26%	27%	26%	32%	28%	23%	12%
Kas mõnelt taimelt saadud mesi on mörkjam kui teistel taimedelt korjatud mesi?	Ei	2%	6%	2%	4%	4%	3%	4%	4%	3%	3%	4%	3%
	Jah	84%	82%	83%	80%	74%	83%	79%	79%	75%	82%	83%	77%
	Ei tea	14%	12%	15%	16%	23%	14%	17%	17%	22%	15%	13%	21%
Kas erinevatelt taimedelt saadud mesi on erinevate raviomadustega?	Ei	14%	16%	18%	12%	16%	14%	17%	17%	14%	15%	17%	18%
	Jah	61%	59%	55%	50%	58%	60%	57%	53%	56%	57%	57%	53%
	Ei tea	26%	26%	27%	39%	26%	27%	27%	31%	30%	28%	26%	29%
Kas mesi tugevdab organismi?	Ei	3%	1%			1%	2%	0%	0%	1%	1%	1%	3%
	Jah	93%	98%	95%	97%	94%	94%	96%	95%	94%	95%	97%	91%
	Ei tea	4%	1%	5%	3%	5%	4%	3%	5%	5%	4%	3%	6%
Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri läheb mesi vedelaks?	Ei	3%	6%	2%	6%	4%	3%	4%	4%	2%	3%	5%	3%
	Jah	83%	78%	86%	81%	77%	82%	82%	82%	81%	83%	81%	77%
	Ei tea	14%	16%	12%	13%	19%	15%	15%	14%	17%	14%	14%	21%
Kas mee kuumutamisel üle	Ei	43%	52%	45%	42%	44%	43%	50%	43%	42%	45%	46%	38%

kehateperatuuri mee maitseomadused muutuvad?	Jah	31%	22%	29%	25%	30%	30%	28%	26%	25%	29%	29%	29%
	Ei tea	27%	26%	26%	33%	26%	27%	22%	31%	33%	26%	25%	32%
Kas mee kuumutamisel üle kehateperatuuri mee raviomadused vähenevad?	Ei	24%	39%	26%	25%	26%	27%	31%	25%	28%	25%	29%	35%
	Jah	53%	33%	53%	47%	49%	51%	48%	44%	45%	52%	45%	41%
	Ei tea	23%	29%	21%	28%	25%	22%	21%	31%	27%	23%	26%	24%
Kas mett võetakse mesitarust ainult sügiskuudel?	Ei	51%	57%	64%	58%	58%	54%	61%	60%	45%	59%	61%	56%
	Jah	17%	10%	15%	16%	17%	15%	15%	17%	16%	17%	13%	12%
	Ei tea	33%	33%	21%	25%	25%	32%	24%	23%	39%	25%	27%	32%
Kas võilillemesi on tehtud segades meele võililleõisi?	Ei	66%	70%	76%	71%	59%	67%	64%	75%	65%	69%	69%	71%
	Jah	11%	7%	7%	9%	12%	9%	12%	7%	7%	10%	9%	6%
	Ei tea	24%	23%	17%	21%	29%	24%	25%	18%	28%	21%	22%	24%
Kas nõgesemesi on tehtud segades meele nõgeselehti?	Ei	55%	59%	56%	57%	52%	55%	53%	59%	51%	56%	56%	56%
	Jah	8%	7%	7%	10%	11%	8%	10%	9%	4%	9%	9%	12%
	Ei tea	37%	34%	37%	34%	37%	38%	38%	32%	45%	35%	35%	32%

		KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
			15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
		N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433
17. KODUMAINE MESI VÕRRELDES VÄLISMAISEGA ON..													
... hinnalt soodsam	Ei	42%	34%	54%	48%	37%	39%	43%	41%	29%	42%	42%	44%
	Jah	16%	23%	10%	8%	17%	22%	13%	20%	31%	16%	19%	13%
	Ei oska öelda	42%	43%	36%	44%	46%	40%	44%	39%	41%	43%	40%	43%
... parema hinna ja kvaliteedi suhtega	Ei	16%	12%	17%	16%	21%	15%	16%	17%	17%	16%	16%	17%
	Jah	51%	56%	47%	53%	50%	50%	50%	52%	62%	46%	52%	51%
	Ei oska öelda	33%	32%	36%	31%	29%	35%	34%	32%	21%	38%	32%	33%
... tervislikum	Ei	10%	10%	9%	7%	12%	10%	9%	10%	12%	8%	9%	11%
	Jah	75%	70%	76%	81%	74%	74%	75%	75%	69%	73%	75%	77%
	Ei oska öelda	16%	20%	15%	12%	14%	16%	16%	15%	19%	19%	17%	13%
... puhtam	Ei	9%	10%	7%	7%	10%	9%	8%	9%	12%	9%	7%	9%
	Jah	73%	71%	73%	79%	72%	70%	73%	72%	69%	71%	75%	72%
	Ei oska öelda	19%	19%	20%	15%	18%	21%	19%	19%	19%	20%	18%	19%
... värskem	Ei	9%	9%	7%	6%	9%	11%	7%	10%	10%	9%	8%	9%
	Jah	79%	78%	80%	86%	78%	73%	80%	77%	76%	79%	80%	78%
	Ei oska öelda	13%	13%	13%	8%	13%	16%	13%	13%	14%	12%	13%	13%
... maitavam	Ei	10%	8%	8%	9%	10%	11%	9%	10%	12%	7%	9%	10%
	Jah	73%	70%	76%	79%	69%	71%	72%	74%	71%	72%	73%	73%
	Ei oska öelda	18%	22%	16%	12%	21%	18%	20%	16%	17%	21%	18%	17%
... ahvatlevama	Ei	20%	15%	17%	24%	22%	20%	18%	21%	12%	14%	17%	24%

väljanägemisega	Jah	44%	54%	51%	42%	38%	39%	43%	46%	50%	45%	48%	41%
	Ei oska öelda	36%	31%	31%	34%	40%	41%	39%	33%	38%	41%	35%	35%
... parema pakendiga	Ei	32%	31%	29%	36%	34%	32%	33%	31%	26%	28%	29%	37%
	Jah	21%	26%	23%	18%	20%	18%	21%	21%	29%	25%	23%	17%
	Ei oska öelda	47%	43%	48%	47%	46%	50%	46%	48%	45%	47%	48%	46%
... ühtlasema kvaliteediga	Ei	10%	7%	10%	11%	9%	11%	11%	9%	12%	6%	9%	11%
	Jah	55%	58%	53%	58%	58%	51%	56%	54%	52%	57%	58%	53%
	Ei oska öelda	35%	35%	37%	31%	32%	38%	33%	37%	36%	37%	33%	36%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

17. KODUMAINE MESI VÕRRELDDES VÄLISMAISEGA ON..

... hinnalt soodsam	Ei	42%	42%	37%	49%	43%	41%	43%	43%	45%	41%	42%	42%
	Jah	19%	16%	18%	11%	17%	23%	21%	18%	16%	13%	17%	16%
	Ei oska öelda	39%	42%	45%	40%	40%	36%	37%	39%	40%	47%	41%	42%
... parema hinna ja kvaliteedi suhtega	Ei	19%	15%	14%	18%	21%	14%	21%	15%	16%	15%	16%	18%
	Jah	46%	50%	53%	57%	41%	52%	45%	53%	54%	51%	52%	49%
	Ei oska öelda	36%	36%	32%	25%	39%	34%	35%	32%	30%	33%	33%	34%
... tervislikum	Ei	8%	11%	10%	10%	8%	7%	13%	10%	9%	7%	9%	10%
	Jah	71%	75%	73%	77%	77%	79%	70%	74%	78%	78%	75%	75%
	Ei oska öelda	21%	14%	17%	13%	15%	14%	17%	16%	14%	14%	16%	15%
... puhtam	Ei	11%	9%	8%	9%	8%	4%	11%	10%	8%	7%	8%	9%
	Jah	68%	71%	73%	75%	80%	75%	69%	70%	79%	73%	75%	67%
	Ei oska öelda	22%	20%	19%	17%	13%	21%	20%	20%	13%	21%	17%	23%
... värskem	Ei	11%	9%	9%	8%	9%	5%	12%	10%	8%	6%	9%	9%
	Jah	73%	78%	79%	81%	81%	84%	75%	78%	81%	80%	80%	76%
	Ei oska öelda	16%	13%	12%	12%	10%	11%	13%	12%	12%	14%	12%	15%
... maitavam	Ei	11%	9%	10%	9%	10%	9%	11%	10%	10%	8%	10%	9%
	Jah	65%	74%	72%	75%	73%	77%	72%	70%	75%	74%	73%	72%
	Ei oska öelda	23%	17%	18%	16%	17%	14%	17%	20%	15%	19%	18%	19%

... ahvatlevama väljanägemisega	Ei	19%	20%	21%	21%	17%	13%	17%	20%	16%	24%	19%	22%
	Jah	40%	43%	43%	47%	44%	54%	49%	46%	46%	38%	45%	44%
	Ei oska öelda	40%	37%	36%	32%	39%	34%	34%	34%	38%	38%	37%	35%
... parema pakendiga	Ei	36%	26%	35%	35%	34%	27%	31%	30%	28%	37%	30%	38%
	Jah	19%	19%	19%	22%	22%	32%	29%	23%	20%	16%	22%	19%
	Ei oska öelda	45%	55%	46%	43%	44%	41%	41%	47%	53%	48%	48%	44%
... ühtlasema kvaliteediga	Ei	11%	9%	11%	9%	14%	4%	13%	9%	10%	9%	9%	12%
	Jah	52%	54%	53%	62%	51%	59%	54%	56%	59%	54%	55%	56%
	Ei oska öelda	36%	37%	36%	29%	35%	38%	33%	35%	31%	38%	36%	32%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP				
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu	
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34	
17. KODUMAINE MESI VÕRRELDES VÄLISMAISEGA ON..													
... hinnalt soodsam	Ei	46%	47%	39%	38%	39%	45%	37%	42%	45%	44%	36%	48%
	Jah	15%	19%	15%	17%	18%	14%	19%	17%	14%	15%	19%	19%
	Ei oska öelda	39%	35%	46%	44%	43%	41%	44%	41%	41%	41%	44%	33%
... parema hinna ja kvaliteedi suhtega	Ei	15%	18%	17%	17%	17%	15%	19%	17%	15%	15%	18%	30%
	Jah	54%	49%	49%	50%	51%	51%	46%	55%	54%	50%	52%	44%
	Ei oska öelda	32%	32%	35%	33%	33%	34%	36%	28%	31%	35%	30%	26%
... tervislikum	Ei	9%	7%	13%	9%	9%	10%	11%	8%	12%	9%	10%	7%
	Jah	75%	78%	70%	78%	78%	73%	75%	79%	73%	74%	77%	78%
	Ei oska öelda	16%	16%	17%	13%	13%	17%	15%	13%	16%	17%	13%	15%
... puhtam	Ei	7%	8%	11%	8%	8%	8%	11%	8%	10%	8%	10%	4%
	Jah	72%	79%	69%	76%	71%	70%	71%	78%	72%	72%	74%	78%
	Ei oska öelda	21%	13%	19%	17%	21%	21%	19%	15%	18%	21%	16%	19%
... värskem	Ei	7%	9%	11%	11%	7%	9%	9%	9%	12%	8%	9%	7%
	Jah	78%	82%	75%	79%	82%	77%	77%	82%	75%	80%	79%	78%
	Ei oska öelda	15%	10%	14%	10%	12%	14%	13%	10%	13%	13%	12%	15%
... maitavam	Ei	9%	8%	12%	12%	7%	10%	10%	9%	12%	9%	10%	7%
	Jah	72%	73%	69%	74%	78%	70%	74%	76%	70%	73%	72%	78%
	Ei oska öelda	19%	19%	19%	14%	15%	20%	16%	16%	18%	18%	18%	15%

... ahvatlevama väljanägemisega	Ei	23%	20%	20%	17%	16%	22%	15%	18%	18%	20%	20%	15%
	Jah	40%	44%	44%	49%	50%	42%	47%	47%	50%	42%	45%	56%
	Ei oska öelda	37%	37%	36%	35%	34%	36%	38%	35%	32%	38%	35%	30%
... parema pakendiga	Ei	38%	27%	31%	29%	32%	36%	30%	28%	30%	33%	32%	33%
	Jah	17%	24%	20%	20%	26%	18%	27%	21%	28%	19%	20%	41%
	Ei oska öelda	45%	49%	49%	51%	42%	47%	43%	51%	42%	49%	48%	26%
... ühtlasema kvaliteediga	Ei	10%	5%	13%	11%	8%	11%	8%	9%	11%	9%	11%	7%
	Jah	55%	63%	48%	57%	60%	53%	56%	59%	54%	55%	58%	52%
	Ei oska öelda	35%	32%	40%	32%	33%	36%	36%	32%	35%	36%	31%	41%

		15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
		N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

18. VÄITED EESTI MESINIKE KOHTA

Eesti mee nime all müüakse tihti välismaalt toodud mett	Ei	21%	25%	28%	19%	21%	14%	18%	24%	21%	23%	19%	22%
	Jah	18%	18%	15%	24%	19%	16%	22%	15%	31%	15%	19%	17%
	Ei oska öelda	61%	57%	57%	57%	60%	70%	60%	61%	48%	61%	61%	61%
Eesti mee müüjad petavad mee kaaluga	Ei	32%	35%	34%	29%	32%	31%	34%	31%	31%	33%	30%	34%
	Jah	9%	12%	10%	7%	7%	10%	10%	8%	15%	12%	10%	7%
	Ei oska öelda	59%	53%	57%	65%	61%	59%	57%	61%	54%	55%	59%	60%
Eesti meetootjad lisavad meelee suhkrut	Ei	14%	19%	16%	11%	16%	10%	15%	14%	8%	15%	14%	15%
	Jah	25%	23%	22%	24%	25%	31%	27%	24%	48%	26%	28%	21%
	Ei oska öelda	61%	58%	62%	65%	59%	59%	59%	62%	44%	59%	58%	65%
Eesti mesi sisaldab taimekaitsevahendite jääke ja raskemetalle	Ei	27%	32%	26%	26%	29%	25%	26%	29%	25%	29%	29%	26%
	Jah	4%	4%	3%	2%	3%	4%	4%	3%	4%	5%	4%	3%
	Ei oska öelda	69%	64%	71%	72%	68%	71%	70%	69%	71%	66%	68%	72%
Eesti meelee lisatakse säilivuse parandamiseks säilitusaineid	Ei	38%	36%	34%	37%	45%	40%	38%	39%	25%	44%	39%	38%
	Jah	4%	9%	5%	3%	2%	4%	6%	3%	15%	6%	3%	4%
	Ei oska öelda	57%	55%	62%	60%	54%	56%	56%	59%	60%	50%	58%	58%
Eesti mesi on puhas ja tervislik loodustoode	Ei	3%	3%	1%	2%	4%	4%	4%	2%	4%	6%	2%	3%
	Jah	79%	76%	75%	80%	83%	79%	79%	78%	73%	80%	81%	77%
	Ei oska öelda	18%	20%	25%	17%	13%	17%	18%	19%	23%	14%	17%	21%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

18. VÄITED EESTI MESINIKE KOHTA

Eesti mee nime all müüakse tihti välismaalt toodud mett	Ei	16%	21%	23%	21%	27%	17%	24%	20%	21%	21%	20%	25%
	Jah	15%	18%	20%	19%	19%	15%	16%	17%	20%	19%	18%	19%
	Ei oska öelda	69%	61%	56%	60%	54%	68%	59%	63%	59%	60%	62%	56%
Eesti mee müüjad petavad mee kaaluga	Ei	28%	32%	33%	31%	38%	35%	27%	33%	37%	33%	33%	30%
	Jah	7%	7%	11%	12%	7%	7%	15%	9%	6%	9%	9%	9%
	Ei oska öelda	65%	61%	56%	57%	55%	58%	58%	58%	57%	59%	58%	61%
Eesti meetootjad lisavad mee suhkrut	Ei	12%	11%	15%	16%	19%	12%	13%	14%	13%	15%	14%	14%
	Jah	24%	24%	27%	24%	23%	33%	31%	25%	25%	24%	25%	26%
	Ei oska öelda	64%	65%	58%	60%	58%	55%	56%	61%	62%	61%	61%	60%
Eesti mesi sisaldab taimekaitsevahendite jääke ja raskemetalle	Ei	26%	24%	29%	29%	30%	30%	28%	28%	27%	28%	29%	23%
	Jah	3%	3%	2%	6%	5%	3%	4%	3%	3%	4%	3%	4%
	Ei oska öelda	71%	74%	69%	66%	65%	67%	68%	69%	70%	68%	68%	73%
Eesti mee lisatakse säilivuse parandamiseks säilitusaineid	Ei	33%	38%	38%	41%	46%	33%	36%	41%	39%	39%	39%	38%
	Jah	2%	5%	3%	5%	4%	10%	3%	3%	5%	6%	4%	5%
	Ei oska öelda	65%	57%	59%	54%	50%	57%	61%	56%	57%	56%	57%	57%
Eesti mesi on puhas ja tervislik loodustoode	Ei	2%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	2%	5%
	Jah	81%	81%	73%	80%	78%	82%	83%	77%	82%	76%	81%	73%
	Ei oska öelda	16%	17%	23%	17%	19%	15%	14%	20%	16%	21%	17%	22%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

18. VÄITED EESTI MESINIKE KOHTA

Eesti mee nime all müüakse tihti välismaalt toodud mett	Ei	24%	18%	19%	19%	23%	22%	23%	19%	25%	21%	20%	21%
	Jah	21%	19%	14%	13%	21%	18%	17%	19%	16%	18%	19%	21%
	Ei oska öelda	55%	63%	66%	68%	56%	61%	59%	62%	60%	61%	60%	59%
Eesti mee müüjad petavad mee kaaluga	Ei	34%	36%	33%	26%	29%	31%	33%	34%	37%	29%	36%	27%
	Jah	7%	10%	9%	12%	12%	10%	9%	9%	10%	8%	10%	18%
	Ei oska öelda	60%	54%	59%	62%	59%	60%	58%	57%	53%	62%	55%	56%
Eesti meetootjad lisavad mee suhkrut	Ei	14%	17%	14%	7%	17%	14%	14%	14%	17%	13%	13%	21%
	Jah	24%	25%	25%	30%	27%	25%	23%	27%	29%	24%	29%	9%
	Ei oska öelda	62%	59%	61%	64%	56%	60%	63%	59%	54%	63%	58%	71%
Eesti mesi sisaldab taimekaitsevahendite jääke ja raskemetalle	Ei	27%	35%	30%	21%	22%	26%	26%	31%	34%	25%	29%	18%
	Jah	4%	3%	3%	3%	5%	3%	3%	4%	4%	4%	3%	3%
	Ei oska öelda	70%	63%	67%	75%	73%	71%	71%	65%	62%	71%	68%	79%
Eesti meele lisatakse säilivuse parandamiseks säilitusaineid	Ei	38%	46%	38%	32%	38%	35%	44%	40%	40%	37%	41%	35%
	Jah	4%	5%	4%	3%	7%	5%	5%	4%	6%	4%	4%	6%
	Ei oska öelda	58%	49%	59%	66%	56%	61%	51%	56%	54%	59%	55%	59%
Eesti mesi on puhas ja tervislik loodustoode	Ei	2%	2%	4%	3%	5%	3%	4%	2%	1%	3%	4%	6%
	Jah	79%	85%	76%	78%	75%	74%	79%	86%	73%	78%	84%	68%
	Ei oska öelda	19%	13%	20%	19%	20%	23%	17%	12%	26%	20%	12%	27%

	KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
		15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
	N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

19. MEETOODETE TEADLIKKUS JA KASUTAMINE

Lisanditega meesegud (astelpaju-, nõgesemesi)	Pole kuulnud	26%	27%	30%	27%	24%	22%	30%	22%	29%	33%	28%	21%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	52%	53%	55%	44%	54%	53%	50%	54%	48%	48%	52%	54%
	Kasutame vahel	20%	18%	15%	27%	20%	22%	17%	24%	21%	17%	18%	23%
	Kasutame sageli	2%	2%	1%	2%	2%	3%	3%	1%	2%	2%	2%	2%
Mee-küüslaugu tooted	Pole kuulnud	32%	46%	37%	24%	22%	30%	33%	30%	45%	40%	32%	28%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	49%	41%	47%	56%	54%	49%	48%	51%	38%	47%	49%	52%
	Kasutame vahel	17%	12%	16%	17%	21%	18%	17%	17%	10%	12%	18%	19%
	Kasutame sageli	2%	2%	1%	2%	3%	2%	2%	2%	7%	2%	2%	1%
Kärjemesi	Pole kuulnud	2%	5%	2%		1%	2%	2%	2%	12%	2%	1%	2%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	28%	28%	36%	22%	23%	28%	29%	27%	26%	35%	29%	25%
	Kasutame vahel	62%	53%	54%	69%	72%	63%	62%	62%	48%	52%	65%	64%
	Kasutame sageli	8%	14%	8%	9%	4%	7%	7%	10%	14%	12%	6%	9%
Mesi õietolmuga või mesilasema toitepiimaga	Pole kuulnud	19%	31%	31%	15%	11%	9%	21%	17%	31%	29%	19%	14%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	47%	45%	46%	47%	47%	48%	47%	46%	38%	43%	49%	46%
	Kasutame vahel	32%	20%	22%	35%	41%	41%	29%	36%	26%	26%	30%	37%
	Kasutame sageli	2%	4%	1%	4%	2%	2%	3%	2%	5%	2%	2%	3%

Saunamesi	Pole kuulnud	9%	13%	10%	6%	3%	10%	11%	6%	24%	9%	11%	5%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	41%	40%	45%	34%	42%	42%	43%	39%	36%	50%	40%	39%
	Kasutame vahel	41%	37%	42%	47%	38%	41%	38%	44%	36%	34%	41%	44%
	Kasutame sageli	10%	10%	3%	13%	17%	7%	9%	11%	5%	7%	9%	13%
Õietolmutooted	Pole kuulnud	16%	28%	30%	11%	8%	5%	19%	13%	33%	19%	17%	11%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	53%	47%	52%	50%	59%	53%	50%	55%	52%	54%	52%	53%
	Kasutame vahel	30%	21%	17%	38%	32%	38%	29%	30%	7%	25%	29%	34%
	Kasutame sageli	2%	4%	1%	2%	1%	4%	2%	2%	7%	2%	2%	2%
Taruvaigu ehk propolisetooted	Pole kuulnud	6%	13%	12%	2%	2%	3%	8%	5%	26%	6%	7%	4%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	33%	30%	34%	33%	31%	34%	31%	34%	41%	42%	35%	27%
	Kasutame vahel	52%	46%	48%	56%	57%	52%	51%	53%	26%	44%	49%	60%
	Kasutame sageli	10%	11%	7%	9%	9%	11%	10%	9%	7%	8%	10%	10%
Vahatooted (küünlad, kaunistused vms)	Pole kuulnud	6%	9%	7%	4%	3%	9%	8%	5%	17%	9%	9%	3%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	38%	33%	37%	37%	41%	42%	40%	37%	43%	35%	38%	39%
	Kasutame vahel	45%	43%	43%	51%	47%	43%	43%	47%	29%	43%	45%	48%
	Kasutame sageli	10%	16%	13%	9%	9%	7%	9%	12%	12%	13%	9%	11%
Kosmeetikatooted meega või mesindussaadustega	Pole kuulnud	3%	7%	4%		2%	2%	4%	2%	12%	2%	3%	1%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	38%	35%	37%	36%	39%	41%	41%	35%	36%	52%	39%	33%
	Kasutame vahel	51%	42%	52%	58%	48%	53%	49%	53%	41%	39%	50%	57%
	Kasutame sageli	9%	16%	7%	6%	11%	5%	7%	10%	12%	8%	8%	9%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

19. MEETOODETE TEADLIKKUS JA KASUTAMINE

Lisanditega meesegud (astelpaju-, nõgesemesi)	Pole kuulnud	25%	23%	29%	25%	27%	27%	26%	27%	30%	21%	25%	27%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	48%	56%	52%	53%	46%	52%	57%	49%	51%	51%	52%	52%
	Kasutame vahel	23%	19%	17%	21%	24%	21%	15%	22%	17%	26%	20%	20%
	Kasutame sageli	3%	2%	2%	1%	3%		2%	2%	2%	2%	2%	2%
Mee-küüslaugu tooted	Pole kuulnud	37%	26%	31%	39%	26%	30%	37%	31%	34%	27%	29%	38%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	50%	50%	53%	47%	47%	46%	48%	49%	47%	52%	51%	45%
	Kasutame vahel	13%	23%	12%	14%	25%	20%	13%	18%	17%	20%	18%	15%
	Kasutame sageli		2%	4%	1%	2%	4%	2%	3%	3%	2%	2%	3%
Kärjemesi	Pole kuulnud	1%	2%	3%		3%	2%	3%	2%	2%	2%	2%	2%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	38%	28%	27%	28%	16%	23%	30%	26%	28%	26%	28%	27%
	Kasutame vahel	58%	63%	64%	63%	63%	59%	59%	62%	65%	63%	62%	64%
	Kasutame sageli	3%	6%	6%	10%	18%	16%	8%	10%	5%	9%	8%	8%
Mesi õietolmuga või mesilasema toitepiimaga	Pole kuulnud	11%	18%	24%	18%	18%	21%	21%	18%	17%	20%	19%	17%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	48%	48%	41%	49%	48%	48%	48%	48%	47%	41%	46%	47%
	Kasutame vahel	39%	34%	32%	30%	31%	27%	28%	32%	35%	36%	32%	34%
	Kasutame sageli	2%	1%	2%	3%	3%	4%	3%	2%	1%	3%	3%	2%

Saunamesi	Pole kuulnud	6%	8%	10%	7%	10%	18%	15%	11%	5%	5%	7%	12%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	52%	36%	39%	42%	32%	48%	44%	42%	42%	33%	39%	45%
	Kasutame vahel	35%	44%	41%	43%	41%	30%	35%	39%	43%	48%	43%	36%
	Kasutame sageli	8%	11%	10%	8%	17%	4%	7%	9%	10%	14%	11%	7%
Õietolmutooted	Pole kuulnud	9%	11%	24%	15%	15%	18%	19%	15%	12%	16%	15%	16%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	59%	54%	45%	54%	50%	54%	51%	54%	51%	50%	53%	52%
	Kasutame vahel	30%	34%	29%	27%	31%	23%	27%	29%	34%	32%	30%	31%
	Kasutame sageli	2%	1%	2%	3%	5%	5%	3%	2%	3%	3%	3%	2%
Taruvaigu ehk propolisetooted	Pole kuulnud	2%	4%	11%	6%	8%	5%	9%	5%	5%	5%	7%	5%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	36%	33%	34%	32%	26%	29%	42%	33%	29%	28%	32%	35%
	Kasutame vahel	53%	56%	47%	51%	55%	50%	37%	53%	56%	57%	52%	52%
	Kasutame sageli	9%	8%	8%	11%	11%	16%	12%	9%	10%	9%	10%	8%
Vahatooted (küünlad, kaunistused vms)	Pole kuulnud	7%	5%	6%	6%	9%	9%	11%	8%	3%	4%	6%	7%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	46%	38%	39%	40%	28%	29%	39%	38%	39%	34%	39%	36%
	Kasutame vahel	39%	48%	44%	44%	51%	48%	40%	43%	49%	53%	44%	48%
	Kasutame sageli	9%	9%	12%	10%	11%	14%	11%	12%	9%	10%	11%	9%
Kosmeetikatooted meega või mesindussaadustega	Pole kuulnud	2%	1%	3%	2%	8%	4%	4%	3%	1%	1%	3%	3%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	44%	38%	38%	36%	31%	43%	43%	36%	41%	34%	38%	38%
	Kasutame vahel	48%	54%	49%	54%	52%	41%	47%	52%	51%	55%	51%	51%
	Kasutame sageli	6%	7%	10%	9%	9%	13%	6%	10%	7%	10%	8%	9%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

19. MEETOODETE ALANE TEADLIKKUS JA KASUTAMINE

Lisanditega meesegud (astelpaju-, nõgesemesi)	Pole kuulnud	24%	26%	28%	26%	25%	26%	31%	22%	32%	25%	24%	37%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	49%	54%	55%	55%	48%	51%	48%	57%	46%	52%	53%	59%
	Kasutame vahel	24%	18%	15%	18%	26%	21%	20%	19%	18%	21%	21%	4%
	Kasutame sageli	3%	1%	2%	1%	1%	2%	1%	2%	4%	2%	2%	
Mee-küüslaugu tooted	Pole kuulnud	32%	32%	28%	34%	34%	32%	29%	32%	37%	31%	29%	37%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	51%	49%	50%	46%	50%	50%	48%	50%	48%	51%	49%	41%
	Kasutame vahel	16%	18%	20%	16%	13%	16%	19%	16%	13%	16%	21%	22%
	Kasutame sageli	1%	1%	2%	4%	3%	2%	4%	2%	2%	3%	1%	
Kärjemesi	Pole kuulnud	2%		3%	2%	1%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	4%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	29%	26%	23%	26%	36%	27%	28%	28%	32%	30%	22%	30%
	Kasutame vahel	62%	66%	64%	64%	56%	62%	62%	63%	56%	62%	66%	48%
	Kasutame sageli	7%	9%	10%	9%	7%	9%	8%	8%	9%	7%	10%	19%
Mesi õietolmuga või mesilasema toitepiimaga	Pole kuulnud	20%	16%	19%	22%	17%	20%	19%	16%	29%	17%	18%	22%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	42%	56%	48%	49%	43%	44%	46%	51%	38%	48%	46%	59%
	Kasutame vahel	37%	27%	30%	26%	38%	34%	32%	31%	31%	34%	33%	15%
	Kasutame sageli	2%	1%	3%	4%	3%	2%	4%	2%	3%	2%	3%	4%
Saunamesi	Pole kuulnud	9%	9%	8%	8%	10%	9%	10%	8%	8%	9%	7%	22%

	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	46%	39%	35%	44%	39%	43%	37%	39%	45%	43%	33%	44%
	Kasutame vahel	35%	41%	50%	39%	40%	38%	45%	42%	38%	39%	46%	30%
	Kasutame sageli	11%	11%	8%	10%	12%	10%	9%	11%	9%	9%	13%	4%
Õietolmutooted	Pole kuulnud	18%	18%	14%	12%	15%	17%	16%	13%	28%	13%	14%	19%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	50%	59%	56%	56%	45%	51%	53%	55%	43%	56%	52%	44%
	Kasutame vahel	30%	23%	29%	29%	37%	30%	29%	31%	27%	29%	33%	33%
	Kasutame sageli	3%	1%	1%	4%	4%	3%	2%	2%	2%	3%	2%	4%
Taruvaigu ehk propolisetooted	Pole kuulnud	6%	5%	6%	10%	6%	6%	5%	8%	8%	6%	5%	11%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	29%	39%	31%	36%	33%	30%	36%	34%	33%	34%	31%	26%
	Kasutame vahel	56%	42%	56%	45%	52%	54%	50%	49%	50%	52%	54%	44%
	Kasutame sageli	9%	14%	7%	10%	10%	10%	10%	10%	9%	9%	11%	19%
Vahatooted (küünlad, kaunistused vms)	Pole kuulnud	5%	6%	9%	7%	6%	5%	8%	7%	6%	6%	7%	11%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	37%	38%	35%	43%	42%	37%	41%	39%	38%	41%	34%	37%
	Kasutame vahel	49%	50%	43%	39%	42%	48%	42%	43%	42%	45%	49%	30%
	Kasutame sageli	10%	6%	13%	11%	10%	10%	9%	11%	14%	9%	10%	22%
Kosmeetikatooted meega või mesindussaadustega	Pole kuulnud	3%	2%	2%	4%	3%	2%	3%	3%	3%	2%	3%	4%
	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	39%	37%	32%	49%	39%	37%	39%	39%	30%	40%	37%	52%
	Kasutame vahel	50%	55%	56%	39%	52%	51%	52%	50%	58%	50%	51%	44%
	Kasutame sageli	9%	6%	11%	9%	6%	10%	6%	9%	9%	8%	9%	

	KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
		15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
	N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

20. SUHTUMINE IMPORDITUD MEESE

Ostaksin meelsasti selles riigis valmistatud mett	Ungari	13%	11%	11%	14%	12%	15%	11%	14%	10%	9%	11%	16%
	Poola	5%	8%	7%	6%	3%	3%	5%	5%	5%	5%	5%	5%
	Tšehhi	5%	12%	5%	5%	2%	3%	5%	5%	7%	7%	4%	6%
	Venemaa	13%	20%	23%	10%	7%	7%	16%	10%	17%	13%	11%	14%
	Läti	26%	25%	24%	29%	24%	26%	25%	26%	26%	26%	25%	26%
	Leedu	20%	22%	20%	23%	18%	19%	20%	20%	24%	19%	19%	21%
	Hiina	1%	3%	2%	1%		1%	2%	1%		1%	1%	1%
	Argentiina	3%	5%	3%	2%	1%	2%	3%	2%	2%	1%	3%	3%
	Ukraina	11%	17%	14%	11%	8%	8%	12%	11%	5%	9%	13%	11%
	Mitte ükski neist	58%	56%	53%	55%	64%	60%	58%	58%	60%	59%	59%	56%
Ma tarbin selles riigis valmistatud mett	Ungari	7%	5%	2%	9%	5%	10%	6%	7%	5%	6%	6%	8%
	Poola	2%	4%	5%	2%	1%	1%	3%	2%	2%	2%	2%	3%
	Tšehhi	1%	4%	1%	1%		0%	1%	1%		3%	1%	1%
	Venemaa	7%	13%	14%	5%	3%	2%	9%	5%	7%	8%	5%	7%
	Läti	6%	8%	8%	3%	5%	5%	6%	6%	7%	7%	4%	7%
	Leedu	4%	8%	4%	4%	3%	3%	4%	4%	2%	5%	3%	6%
	Hiina	1%	2%	1%			0%	1%	0%			0%	1%
	Argentiina	1%	2%		1%		1%	1%	1%			1%	1%
	Ukraina	5%	9%	6%	2%	3%	4%	6%	3%	2%	4%	5%	5%
	Mitte ükski neist	82%	77%	78%	85%	89%	82%	82%	82%	83%	78%	87%	80%

Selles riigis valmistatakse head mett	Ungari	10%	5%	5%	12%	11%	13%	9%	10%	7%	10%	7%	12%
	Poola	3%	4%	3%	5%	3%	1%	3%	3%	2%	4%	3%	3%
	Tšehhi	3%	6%	3%	3%	1%	1%	3%	2%	2%	7%	1%	3%
	Venemaa	9%	13%	18%	9%	4%	5%	12%	7%	12%	15%	8%	9%
	Läti	15%	12%	11%	19%	16%	17%	15%	16%	14%	16%	13%	17%
	Leedu	10%	10%	7%	13%	11%	10%	10%	10%	10%	10%	8%	12%
	Hiina	1%	2%	1%	2%	1%		2%	1%	2%	2%	1%	1%
	Argentiina	2%	3%	1%	2%	1%	1%	2%	1%	2%	2%	1%	2%
	Ukraina	9%	12%	12%	7%	6%	7%	10%	7%	5%	9%	9%	9%
	Mitte ükski neist	67%	70%	66%	68%	69%	64%	67%	68%	74%	65%	70%	65%
Ma tean, et sellest riigist mesi on saadaval poes ja turul	Ungari	20%	10%	12%	22%	26%	26%	19%	20%	10%	15%	19%	23%
	Poola	15%	20%	19%	16%	12%	12%	17%	14%	10%	18%	15%	15%
	Tšehhi	3%	7%	3%	4%	1%	2%	3%	3%	5%	3%	2%	4%
	Venemaa	11%	15%	17%	9%	7%	8%	14%	8%	12%	12%	11%	10%
	Läti	17%	22%	21%	15%	14%	16%	17%	18%	12%	20%	18%	16%
	Leedu	14%	23%	17%	12%	11%	11%	14%	15%	10%	16%	14%	14%
	Hiina	3%	3%	3%	3%	2%	5%	3%	3%	2%	1%	3%	4%
	Argentiina	2%	2%	2%	2%	1%	2%	2%	1%		1%	1%	2%
	Ukraina	12%	6%	10%	13%	12%	16%	12%	12%	10%	5%	13%	13%
	Mitte ükski neist	56%	57%	55%	57%	58%	53%	58%	53%	64%	59%	56%	53%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

20. SUHTUMINE IMPORDITUD MEESE

Ostaksin meelsasti selles riigis valmistatud mett	Ungari	18%	12%	11%	13%	10%	18%	9%	13%	16%	14%	12%	14%
	Poola	4%	6%	3%	6%	6%	7%	4%	4%	7%	5%	5%	6%
	Tšehhi	4%	5%	4%	5%	6%	13%	4%	5%	6%	5%	5%	7%
	Venemaa	5%	14%	14%	15%	10%	18%	12%	15%	12%	12%	6%	30%
	Läti	28%	25%	21%	27%	28%	30%	25%	25%	28%	25%	25%	26%
	Leedu	23%	19%	15%	23%	19%	23%	18%	20%	19%	21%	20%	20%
	Hiina	2%	1%	1%	1%		4%		1%	1%	2%	1%	1%
	Argentiina	4%	2%	1%	2%		11%	3%	1%	3%	3%	2%	4%
	Ukraina	9%	14%	12%	13%	6%	5%	12%	14%	8%	10%	7%	22%
	Mitte ükski neist	60%	58%	61%	52%	63%	52%	60%	54%	57%	60%	64%	44%
Ma tarbin selles riigis valmistatud mett	Ungari	12%	6%	4%	7%	6%	5%	7%	8%	8%	5%	5%	10%
	Poola	2%	2%	2%	3%	2%	2%	2%	3%	2%	3%	2%	4%
	Tšehhi		1%		1%	5%	2%	2%	2%		1%	1%	2%
	Venemaa	1%	7%	7%	11%	3%	9%	5%	10%	5%	5%	2%	18%
	Läti	6%	6%	2%	7%	5%	14%	5%	6%	7%	4%	5%	8%
	Leedu	4%	4%	2%	6%	3%	7%	3%	5%	4%	5%	4%	6%
	Hiina			1%		1%	2%	1%	1%		1%	0%	1%
	Argentiina	1%	0%			1%	4%	2%	1%		0%	0%	1%
	Ukraina	5%	6%	4%	5%	3%	2%	5%	7%	4%	3%	2%	10%
	Mitte ükski neist	81%	82%	85%	80%	88%	77%	82%	77%	84%	85%	89%	65%

Selles riigis valmistatakse head mett	Ungari	13%	8%	11%	12%	7%	4%	9%	10%	12%	9%	9%	12%
	Poola		2%	4%	5%	1%	4%	2%	3%	4%	3%	3%	3%
	Tšehhi		2%	4%	3%	6%	2%	3%	3%	2%	2%	2%	4%
	Venemaa	1%	10%	12%	14%	3%	11%	7%	11%	10%	7%	5%	22%
	Läti	15%	15%	11%	20%	9%	23%	12%	16%	17%	14%	15%	16%
	Leedu	10%	9%	7%	16%	6%	13%	5%	10%	12%	10%	10%	10%
	Hiina	1%		1%	2%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
	Argentiina	1%	1%	1%	2%	2%	7%	2%	2%	1%	2%	2%	2%
	Ukraina	7%	9%	11%	10%	5%	2%	9%	9%	8%	8%	6%	15%
	Mitte ükski neist	69%	67%	69%	60%	76%	64%	69%	63%	66%	71%	74%	51%
Ma tean, et sellest riigist mesi on saadaval poes ja turul	Ungari	29%	19%	20%	18%	17%	11%	17%	21%	23%	19%	19%	22%
	Poola	16%	10%	16%	22%	14%	16%	11%	17%	16%	15%	16%	14%
	Tšehhi	3%	2%	4%	4%	5%	2%	2%	3%	2%	5%	3%	4%
	Venemaa	10%	9%	11%	13%	7%	20%	9%	14%	8%	9%	9%	16%
	Läti	15%	17%	16%	21%	15%	18%	18%	19%	18%	15%	16%	22%
	Leedu	15%	12%	15%	18%	14%	9%	8%	18%	16%	13%	14%	16%
	Hiina	4%	2%	2%	4%	7%	2%	3%	4%	2%	2%	3%	3%
	Argentiina	2%	1%	1%	1%	2%	2%	2%	0%	2%	2%	1%	2%
	Ukraina	13%	12%	12%	11%	11%	9%	12%	13%	14%	9%	11%	14%
	Mitte ükski neist	51%	57%	57%	54%	59%	55%	54%	52%	54%	59%	60%	45%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

20. SUHTUMINE IMPORDITUD MEESSE

Ostaksin meelsasti selles riigis valmistatud mett	Ungari	17%	10%	13%	7%	12%	17%	8%	10%	19%	13%	10%	11%
	Poola	6%	1%	6%	4%	6%	7%	4%	2%	10%	5%	2%	
	Tšehhi	6%	5%	7%	4%	3%	7%	5%	3%	9%	6%	3%	
	Venemaa	17%	13%	10%	9%	14%	17%	14%	6%	16%	15%	8%	19%
	Läti	28%	26%	25%	23%	22%	28%	24%	23%	27%	26%	23%	37%
	Leedu	23%	18%	21%	16%	17%	23%	17%	16%	24%	20%	17%	30%
	Hiina	2%	1%	2%		1%	2%	1%	0%	4%	1%	1%	4%
	Argentiina	2%		3%	3%	4%	4%	1%	2%	6%	3%	1%	7%
	Ukraina	18%	5%	8%	9%	12%	16%	8%	4%	15%	13%	6%	4%
	Mitte ükski neist	49%	59%	63%	64%	60%	51%	61%	67%	51%	57%	65%	41%
Ma tarbin selles riigis valmistatud mett	Ungari	11%	3%	7%	2%	6%	10%	2%	4%	12%	7%	4%	
	Poola	4%	2%	2%	1%	2%	4%	1%	2%	4%	3%	1%	7%
	Tšehhi	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	3%	1%	1%	
	Venemaa	9%	4%	4%	6%	8%	9%	7%	2%	9%	9%	2%	
	Läti	8%	4%	4%	5%	6%	7%	6%	3%	7%	6%	5%	
	Leedu	6%	4%	4%	3%	4%	6%	4%	1%	7%	4%	4%	4%
	Hiina	1%		0%	1%		1%			2%	0%	1%	
	Argentiina	0%	1%	0%	2%	1%	1%	1%	0%	2%	0%	1%	
	Ukraina	8%	2%	3%	3%	5%	7%	5%	1%	8%	6%	2%	
	Mitte ükski neist	73%	87%	88%	88%	82%	76%	84%	92%	74%	80%	89%	93%
Selles riigis valmistatakse	Ungari	14%	6%	10%	5%	8%	13%	6%	7%	14%	10%	8%	

head mett	Poola	5%	1%	3%	1%	3%	4%	2%	2%	5%	4%	1%	
	Tšehhi	4%	3%	2%	2%	1%	4%	3%	0%	6%	3%	1%	
	Venemaa	14%	5%	7%	8%	11%	13%	10%	3%	10%	12%	5%	7%
	Läti	17%	16%	12%	13%	17%	16%	16%	13%	15%	16%	15%	4%
	Leedu	13%	10%	9%	6%	10%	12%	10%	7%	10%	10%	9%	15%
	Hiina	2%	1%	0%	2%	1%	2%		1%	2%	1%	1%	4%
	Argentiina	2%	1%	1%	3%	3%	2%	1%	1%	2%	2%	1%	4%
	Ukraina	14%	6%	5%	4%	8%	12%	10%	2%	13%	10%	5%	
	Mitte ükski neist	57%	70%	73%	77%	66%	62%	66%	77%	65%	65%	73%	74%
Ma tean, et sellest riigist mesi on saadaval poes ja turul	Ungari	25%	18%	19%	13%	17%	24%	15%	15%	23%	22%	14%	19%
	Poola	15%	16%	17%	13%	14%	17%	16%	11%	17%	17%	11%	26%
	Tšehhi	5%	3%	2%	4%	2%	5%	1%	2%	5%	4%	2%	
	Venemaa	15%	10%	9%	8%	10%	14%	9%	7%	13%	13%	6%	7%
	Läti	17%	16%	17%	16%	22%	18%	20%	14%	15%	19%	15%	19%
	Leedu	17%	13%	15%	8%	14%	18%	13%	9%	16%	16%	11%	19%
	Hiina	4%	1%	4%	1%	3%	4%	2%	3%	1%	3%	3%	15%
	Argentiina	1%	1%	1%	3%	3%	2%	1%	1%		2%	1%	4%
	Ukraina	16%	8%	13%	9%	8%	14%	13%	8%	10%	13%	10%	7%
	Mitte ükski neist	50%	62%	53%	65%	57%	50%	57%	64%	54%	52%	63%	56%

	KOKKU	VANUS					SUGU		HARIDUS			
		15-24 a.	25-34 a.	35-44 a.	45-54 a.	55-74 a.	Mees	Naine	Alg- ja põhiharidus	Kutseharidus	Keskharidus	Kõrgharidus
	N=1000	N=186	N=196	N=178	N=183	N=257	N=487	N=513	N=49	N=137	N=381	N=433

21. KAS EELISTATE EESTI VÕI VÄLISMAIST METT?

Eesti mett	99%	98%	98%	99%	99%	100%	99%	99%	100%	98%	100%	99%
Välismaa mett	1%	2%	2%	1%	1%		1%	1%		2%	1%	1%

22. KAS EESTI MESI ON TEILE ALATI KÄTTESAADAV?

Jah	92%	87%	87%	92%	96%	96%	93%	91%	98%	88%	93%	91%
Ei	8%	13%	14%	8%	4%	5%	8%	9%	2%	12%	7%	9%

	LEIBKONNA SUURUS						SISSETULEKUKLASSID				RAHVUS	
	1 inimene	2 inimest	3 inimest	4 inimest	5 inimest	6 ja rohkem inimest	Madalaim 25%	Keskmisest madalam 25%	Keskmisest kõrgem 25%	Kõrgeim 25%	Eesti	Muu
	N=128	N=261	N=236	N=216	N=96	N=60	N=160	N=326	N=179	N=272	N=703	N=297

21. KAS EELISTATE EESTI VÕI VÄLISMAIST METT?

Eesti mett	100%	98%	100%	98%	100%	98%	99%	98%	99%	99%	100%	97%
Välismaa mett		2%	0%	2%		2%	1%	2%	1%	1%	0%	3%

22. KAS EESTI MESI ON TEILE ALATI KÄTTESAADAV?

Jah	93%	91%	92%	90%	96%	98%	91%	90%	94%	94%	94%	87%
Ei	7%	9%	8%	10%	5%	2%	9%	10%	6%	6%	6%	13%

	PIIRKOND					ELUKOHT			ELAMU TÜÜP			
	Tallinn	Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa)	Lõuna-Eesti (Valgamaa, Võrumaa, Viljandimaa, Põlvamaa, Tartumaa)	Lääne-Eesti (Pärnumaa, Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa)	Ida-Eesti (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)	Suurem linn (Tallinn, Pärnu, Tartu, Narva)	Väiksem linn	Maa asulad	Üürikorter	Oma korter	Maja või ridaelamu	Muu
	N=306	N=147	N=258	N=122	N=167	N=494	N=224	N=282	N=139	N=537	N=290	N=34

21. KAS EELISTATE EESTI VÕI VÄLISMAIST METT?

Eesti mett	98%	99%	100%	100%	98%	99%	98%	100%	95%	99%	100%	100%
Välismaa mett	2%	1%	0%		2%	2%	2%		5%	1%		

22. KAS EESTI MESI ON TEILE ALATI KÄTTESAADAV?

Jah	89%	92%	95%	94%	90%	90%	92%	96%	86%	91%	97%	89%
Ei	11%	9%	5%	6%	10%	10%	8%	4%	14%	9%	3%	11%

LISA 2. Ankeet

1. Kui regulaarselt tarvitate mett?

- a) iga päev
- b) iga nädal
- c) kord kuus
- d) juhuslikult
- e) ei tarvita üldse

2. Kas seda on teie arvates:

- a) liiga vähe
- b) pigem vähe
- c) piisavalt
- d) ei oska öelda

3. Kui Te ei tarvita mett või tarvitate vähesel määral, siis miks?

4. Mis põhjusel Te tarvitate mett?

- a) see on tervislik, raviomadustega
- b) maitseb
- c) olen harjunud mett tarvitama
- d) muul põhjusel, palun selgitage?

5. Hinnake, mil määral kasutate mett..

	ei kasuta	vahel	sageli
a) kohvi ja tee magustamiseks			
b) teiste jookide magustamiseks või valmistamiseks (meekali, glögi, mahlajoogid jne)			
c) kondiitri-pagaritoodetes			
d) toidu valmistamisel			
e) leiva, saia või muu toidu peal			
f) hoidiste valmistamiseks			
g) sööte mett sellisena, nagu see on			
h) kasutate külmetushaiguste raviks			
i) kasutate saunameena			
j) kosmeetiliselt (näiteks naha hoolduseks)			
l) muul viisil, kuidas ?.....			

6. Millisel ajal ja millistes kogustes ostetakse Teie peres mett?

- a) ostame juhuslikult väikestes kogustes
- b) ostame pidevalt väikeste koguste kaupa
- c) ostame peamiselt läbi aasta väikeste koguste kaupa, kuid teatud perioodidel ka rohkem (millistel kuudel?
- d) ostame kogu aastase meekoguse korraga (mis kuus?

7. Milline oleks Teie pere jaoks mugavaim mee hankimise koht? (märkige 1-2 kohta)

- a) tavalisest toiduainetekauplusest
- b) mesinduskauplusest
- c) turult
- d) meepäevadel/laadal otse mesinikult
- e) tuttavalt mesinikult
- f) sugulaste/tuttavate kaudu
- f) mujalt; kust?

8. Kust hankis Teie pere oma mee viimase aasta jooksul? (märkige kõik kasutatud võimalused)

- a) tavalisest toiduainetekauplusest
- b) mesinduskauplusest
- c) turult
- d) meepäevadel/laadal otse mesinikult
- e) ostime tuttavalt mesinikult
- f) saame mee sugulastelt või tuttavatelt
- g) mujalt; kust?

9. Kui palju mett tarvitab Teie pere aastas?

Kokku kg (kui kilosid ei tea, siis ostukordade arv x kaal vms.)

10. Kui palju viimase aasta jooksul tarvitatud meest oli välismaine?

.....kg (kui kilosid ei tea, siis ostukordade arv x kaal vmt)

11. Millise hinnaga osteti Teie peres viimati mett?

..... EEK/kg (kui kg hinda ei tea, märkige muul viisil, nt 200g purk 35 kr)

12. Kas Te hindate mee juures, et :

- a) mesi on kogutud puhastelt aladelt, mahetoodang vms.
- b) mesi on korjatud kindlalt taimeliigilt, mesi on kärjemesi vms.
- c) mesi on eriliselt töödeldud, nt tehtud kreemjaks võidemeeks
- d) mesi pärineb kindlalt usaldusväärsest tootjalt, kes tagab mee ühtlaselt hea kvaliteedi

13. Millist mett Te võimaluse korral eelistate?

- a) tumedat / heledat
- b) vedelat / kristalliseerunud / pehmet võidemett / kärjemett
- c) kindla taimeliigi mett (pärna / kanarbiku / muu, milline?.....)/segamett
- d) pakendis kuni 300g / pakendis kuni 500g / pakendis kuni 1 kg / suuremas pakendis
- e) klaaspurgis/plastikpurgis

14. Kas Teie jaoks on mee ostmisel oluline:

	ei	vahel	jah
a) pakutav mee sortiment ja valikuvõimalused			
b) pakendi suurus ja valikuvõimalused			
c) etiketi kujundus			
d) etiketi informatiivsus (teave meetootja või pakendaja, korjepiirkonna või meeliigi kohta, soovitused mee säilitamiseks jms.)			
e) mee kvaliteet			

Järgnevalt mõned küsimused Teie ÜLDISTE TEADMISTE KOHTA MEEST:

15. Kas olete näinud või tarvitanud kristalliseerunud ehk kõvaks läinud mett?

- a) Jah
- b) Ei

Kui jah, siis mis teie arvates põhjustab mee kristalliseerumist?

16. Kas nõustute järgnevate väidetega?

	Ei	Jah	Ei tea
a) Kas mesi, mis püsib talv läbi vedel, on sama väärtuslik kui kristalliseerunud mesi?			
b) Kas mõnelt taimelt saadud mesi on mõrkjam kui teistelt taimedelt korjatud mesi?			
c) Kas erinevatelt taimedelt saadud mesi on erinevate raviomadustega?			
d) Kas mesi tugevdab organismi?			
e) Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri läheb mesi vedelaks?			
f) Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee maitseomadused muutuvad?			
g) Kas mee kuumutamisel üle kehatemperatuuri mee raviomadused vähenevad?			
h) Kas mett võetakse mesitarust ainult sügiskuudel?			
i) Kas võilillemesi on tehtud segades meele võililleõisi?			
j) Kas nõgesemesi on tehtud segades meele nõgeselehti?			

17. Kodumaine mesi võrreldes välismaisega on...

	Ei	Jah	Ei tea
a) ...hinnalt soodsam			
b) ...parema hinna ja kvaliteedi suhtega			
c) ...tervislikum			
d) ...puhtam			
e) ...värskem			
f) ...maitavam			
g)ahvatlevama väljanägemisega			

h)parema pakendiga			
i) ...ühtlasema kvaliteediga			

18. Kas nõustute väidetega eesti mee ja mesinike suhtes?

	Ei	Jah	<i>Ei tea</i>
a) eesti mee nime all müüakse välismaalt toodud mett			
b) eesti mee müüjad petavad mee kaaluga			
c) eesti meetootjad lisavad meelega suhkrut			
d) eesti mesi sisaldab taimekaitsevahendite jääke ja raskemetalle			
e) eesti meelega lisatakse säilivuse parandamiseks säilitusaineid			
f) eesti mesi on puhas ja tervislik loodustoode			

19. Kas olete kuulnud järgnevatest meetoodetest? Kui jah, siis kas Teie peres ka kasutatakse neid?

	Pole kuulnud	Olen kuulnud, kuid ei kasuta	Kasutame vahel	Kasutame sageli
a) lisanditega meesegud (astelpaju-, nõgesemesi)				
b) mee-küüslaugu tooted				
c) kärjemesi				
d) mesi õietolmuga või mesilasema toitapiimaga				
e) saunamesi				
f) õietolmutooted				
g) taruvaigu- e. propolisetooted				
h) vahatooted (küünlad, kaunistused jms)				
i) kosmeetikatooted meega või mesindussaadustega				

20. Kui Te mõtlete Eestisse imporditud meelega, siis milliste järgnevate väidetega Te olete nõus? Soovime teada just Teie arvamust, "õigeid" või "valesid" vastuseid ei ole olemas. Valige kõik sobivad variandid.

	Ungari	Poola	Tšehhi	Venemaa	Läti	Leedu	Hiina	Argentiina	Ukraina	<i>Mitte ükski neist</i>
Ostaksin meelsasti selles riigis valmistatud mett										
Ma tarbin selles riigis valmistatud mett										
Selles riigis valmistatakse head mett										
Ma tean, et sellest riigist										

pärit mesi on saadaval neis toidupoodides või turgudel, mida ma küllastan										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

21. Kas eelistate võimalusel:

- a) Eesti mett
- b) Välismaist mett

22. Kas Eesti mesi on teile alati kättesaadav?

- a) Jah
- b) Ei

SOCIO
uuringukeskus

socio@socio.ee
+372 56 911 907
www.socio.ee